

SUOMEN TEHTÄVÄNIEKAT

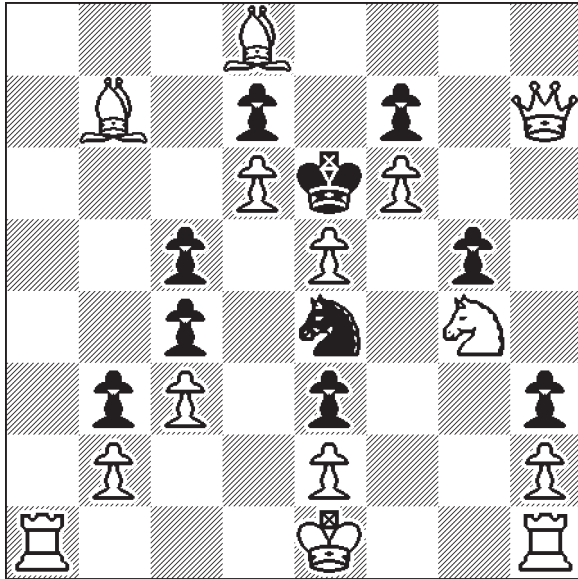
N:o 4 / 2005   14.8.2005   59. vuosikerta

Proceedings of the Finnish Chess Problem Society

Terho Jaatinen
1.-2. palkinto Jan Hannelius MT

3#

14+11

Sisällysluettelo

Pääkirjoitus	171
Ratkaisemisen ensimmäinen EM- kilpailu menestys Suomelle	172
Käytiin Oulussa	176
Jan Hannelius 85 JT award	177
Jan Hannelius MT	181
Harri Hurme 60 vuotta	182
Harri Hurme 60 JT	184
Omistustehtäviä Harri Hurmeelle	185
Alkusiirto	186
Queu Problems Revisited	193
ST kesäkilpailu 2004 tuomio	204
Ensipainokset	206
Valikoituja sarjasiirtoisia apumatteja	215
"Suomalaista novotnya" satu- tehtävissä	216
ST 30 vuotta sitten	217
Omistustehtäviä	218
Lautamies	218
ST:n 70-vuotisjuhla	219

ST:n 70-vuotisjuhlan pikaratkaisu- kilpailu	220
Nelinurkkaprojekti XII	222
Rekonstruktiojalsta	230
Omistustehtäviä	231
Summary	232

Muistilista

- ✂ ST 5/2005 aineisto viimeistään 26.9.2005 päätoimittajalle.
- ✂ Syyspäivät 2005: seuraa ST:n verkkosivuja tai ota yhteys toimihenkilöihin!
- ✂ FIDE-albumin 2001-2003 lähetyksaika päättyy elokuun lopussa, s. 176.
- ✂ Kesäkilpailun laadinta-aika päättyy elokuun lopussa, katso ST 3/2005, s. 167.

Kansitehtävän ratkaisu on sivulla 183. /
The solution to the cover problem is on p. 183.

SUOMEN TEHTÄVÄNIEKAT

Julkaisija / Publisher:

Suomen tehtäväniekat ry.
<http://www.sci.fi/~stniekat/st/index.htm>

Puheenjohtaja / Chairman:

Jorma Paavilainen, Eetinkuja 3 N 56, 02360
Espoo. Puh./Tel. 09-855 7383,
e-mail: jomapa@kolumbus.fi

Sihteeri / Secretary:

Kari Karhunen, Rukotie 7 B, 00760 Helsinki

Taloudenhoitaja / Treasurer:

Kauko Virtanen, Välimäenkuja 3 D 20, 33430
Vuorentausta. Puh./Tel. 03-3483447

Pirkanmaan shakkitehtäväkerho: Kauko
Virtanen

Satakunnan osasto: Veikko Valo,
PL 153, 28101 Pori

Turun osasto: Hannu Sokka,
Kastuntie 47 B 20, 20300 Turku

Vaasan osasto: Seppo Praski,
Varisselänkatu 16 A 2, 65200 Vaasa

Lahden Tehtävähakki: Hannu Joentaus-
ta, Kunnatie 56, 15560 Nastola

Päätoimittaja ja toimituksen osoite / Editor in chief:

Jorma Paavilainen, Eetinkuja 3 N 56, 02360
Espoo. Puh./Tel. 09-855 7383,
e-mail: jomapa@kolumbus.fi

Muu toimituskunta / Editorial staff: Mikael
Grönroos, Hannu Harkola, Joose Norri,
Henry Tanner, Jukka Tuovinen, Marko Ylijoki

Taitto / Layout: Harkola, Ylijoki

Painopaikka / Printed in: Pikapaino Paate-
lainen, Helsinki 2005

Pankkitilit / Bank accounts:

Nordea Ylöjärvi 144330-41886
Sampo 800020-4659651

Jäsenmaksu 2005: 20 e

Vuosittilaus ei-jäsenille 2005: 23 e

Subscription fee abroad 2005: 23 e
Irtonumerohinta / Single issues: 5 e

Osoitteenmuutokset sihteerille! /
Changes of address to the secretary!

Toimintaa ja sen taustoja

Toukokuussa järjestettiin lämminhenkinen juhla ST:n täyttäessä 70 vuotta. Paikalla oli sekä nuoria että kokeneita niekkoja, eräänlainen läpileikkaus yhdistyksen jäsenistä. Tapaaminen vahvisti entisestään uskoa siihen, että tehtäväshakin harrastaminen ei katso ikää eikä sosiaalista asemaa ja on miellyttävällä tavalla irrallaan arkisesta elämästä.

Kuluneita vuosikymmeniä ei ehkä kannattaisi yrittääkään kuvailla lyhyesti, vaikka houkutus onkin suuri. Silti muutama ajatus lienee tässä paikallaan. Yhdistyksen vaiheissa on lihavia ja laihoja vuosia. Ensinmainittuihin sisältyy aktiivisten tehtäväniekkojen toimintaa, paikallisten osastojen säännöllisiä kokoontumisia ja yleistä aktiivisuutta. Sitten tapahtuu usein niin, että toimeliaisuus väliaikaisesti vähentyy. Kuten kaikessa muussakin inhimillisessä toiminnassa, niin tässäkin harrastuksessa eletään vaihtelevia jaksoja. Synnyttä ja kukoistuksesta päädytään usein hiljenemiseen ja taantumiseen – kunnes alkaa taas uusi nousuvaihe, ainakin toivottavasti! Näin on ehtinyt käydä monille palasille, joista koostuu Suomen tehtäväshakki. Vaihtelua on ollut esimerkiksi ST:n paikallisten osastojen, tehtäväshakkipalstojen, laadintamenessysten ja jäsenlehden vaiheissa.

Taho, jonka suuntaan tulee liian harvoin annettua aiheellista kiitosta, on tehtäväniekkojen lähipiiri. Aina ei voi olla helpoita tulla toimeen meidän kanssamme. Puhumme usein käsittein, jotka ovat kuin vierasta kieltä, ja uppoudumme tuntikausiksi laudan ääreen tekemättä mitään ilmeisen hyödyllistä. Arki unohtuu, pyykkiä ja

tiskit jäävät pesemättä ja kaupat käymättä, kun tehtäviä laaditaan ja tutkitaan. Taustalla on sisäinen vimma, joka ei tahdo antaa muuhun mahdollisuuksia.

Panostus on kannattanut ja kannattaa, sillä maamme asema kansainvälisestikin on väkilukuun nähden hämmästyttävän vahva. Tuorein esimerkki on menestys kesäkuussa pidetyssä ensimmäisessä ratkaisemisen EM-kilpailussa, josta selostus sisäsivuilla. Tuomisina oli mestaruus sekä henkilökohtaisessa kilpailussa että joukkuekilpailussa. Pitää kuitenkin muistaa, että hienoa lopputulosta edeltänyt kamppailu oli tiukkaa, ja etenkin joukkuekilpailussa olisi mitalin väri voinut aivan hyvin olla himmeämpi.

Henkilökohtaisessa kilpailussa Pauli Perkonen oli niin vakuuttavassa kunnossa, että muiden oli suosiolla alistuttava hänen ylivoimaansa. Kukahen laskisi, monenhenko kerran näin tapahtui? Ainoa asia, josta voi olla hieman huolissaan, on uuden ratkaisijapolven melko vähäinen näkyvyys.

ST:n 70. toimintavuosi on siis alkanut hyvissä merkeissä. Loppuvuonna odottavat vielä syyspäivät ja syyskuinen tehtäväkongressi Kreikassa. Syyspäivien ajan kohta on vielä päättämättä, mutta asiasta saa piakkoin lisätietoa ST:n verkkosivuilta tai toimihenkilöiltä.

Elokuun myötä päättyy myös laadinta-aika kesäkilpailuun 2005. Vielä ehtii laatia excelsiorin jos toisenkin!

Jorma Paavilainen

Ratkaisemisen ensimmäinen EM-kilpailu menestys Suomelle

Ensimmäinen ratkaisemisen EM-kilpailu pidettiin 18.-19.6.2005 Legnicassa Puolassa. Päätös EM-kilpailun järjestämisestä tehtiin Kreikan tehtäväkongressissa vuonna 2004. Osallistumisoikeus on kaikilla Euroopan Shakkiliittoon (European Chess Union) kuuluvilla mailla, joista Israelia lukuunottamatta kaikki kynnelle kykenevät olivatkin paikalla. Kilpailussa ratkaistiin sekä joukkueiden että henkilökohtainen Euroopan mestaruus.

Järjestäjinä olivat vahvasti esillä Piotr Murdzia, Wladyslaw Rosolak ja useat muut puolalaiset tehtäväniekat. Ratkaisijoita osallistui 75 kahdeksastatoista maasta. Joukkuekilpailussa yhdessä joukkueessa sai olla neljä ratkaisijaa, joista joka kierroksella kolmen tulos otettiin joukkuetulokseen. Joukkue oli 15 maasta, lisäksi isäntämaasta kaksojoukkue. Mukana oli 12 suurmestaria ja 9 kv. mestaria. Junioreita eli korkeintaan 23-vuotiaita oli 11, joten heidänkin kilpailunsa oli virallinen EM-kilpailu.

Kilpailu oli järjestetty erinomaisesti, ennakkotiedoista paikan päällä tapahtuneisiin käytännön järjestelyihin asti. Tausatueksi oli saatu useita sponsoreita, joiden avokäisyydestä oli paljon iloa. Ensi vuonna kilpailu pidettäneen Serbia-Montenegrossa.

Suomen joukkueessa olivat Harri Hurme, Jorma Paavilainen, Pauli Perkonoja ja Henry Tanner. Terho Marlo osallistui vain henkilökohtaiseen kilpailuun. Etukäteen ajatellen toinen kova joukkue tuli Iso-Britanniasta: ratkaisemisen suurmestarit John Nunn, Jonathan Mestel ja Graham Lee, sekä FIDE-mestari Colin McNab.

Joukkueemme matkasi Varsovaan lentäen ja Legnicaan vuokra-autolla. Puolan kieltä lähes täydellisesti hallitseva Pauli selvitti juohevasti käytännön asioita, ja joukkueen matkat sujuivatkin harvinaisen vähin kommelluksin. Terho ja vaimonsa Marttiina yhdistivät kilpailun autolomaan Keski-Euroopassa, siihen asiaankuuluvien seikkailujen säestyksellä.

Kilpailu käytiin MM-kilpailun tyyliin, kuusi erikseen ratkaistavaa tehtäväryhmää, jois-

sa jokaisessa kuusi tehtävää. Yhden tehtävän täysin oikea ratkaisu tuo 5 pistettä. Maksimipisteet joukkueelle ovat 45 yhdeltä kierrokselta ja 270 koko kilpailusta. Kilpailun yleiskuvaksi muodostui se, että Iso-Britannia vei, ja muut vikisivät. Näin ainakin neljän ensimmäisen kierroksen ajan...

20 minuutin kaksisiirtoiskierroksella Iso-Britannia sai ainoana joukkueena maksimipisteet 45. Suomelle 40 ja jaettu toinen tila Romanian ja Serbia-Montenegron kanssa. Tunnin kestäväällä kolmisiirtoiskierroksella briteille 38 pistettä. Olimme tälläkin kierroksella toisena, eroa Iso-Britanniaan tuli neljä pistettä lisää. Ensimmäisen päivän päätteeksi ratkaistiin lopputehtävät, joihin sallittiin 100 minuuttia. Brittien pelis-hakkivoima tuli esiin: 38 pistettä, meille vain 27. Pauli menetti vain yhden pisteen, ja senkin oudon pisteytyksen vuoksi. Kahdessa lopputehtävässä sai pisteitä vain päämuunnelmista, mutta kolmannessa katsottiin olevan niin merkittävä sivumuunnelma, että siitä sai yhden pisteen. Sivumuunnelmassa oli mahdollista pelata musta kuningatar ruudusta h8 joko ruutuun f8 tai ruutuun g8, ja piti esittää voittava jatko. Pauli kirjoitti Dg8, esitti oikean voittotavan, mutta olisikin pitänyt esittää hieman poikkeava jatko siirtoon Df8...

Ensimmäisen päivän jälkeen Iso-Britannia johti ylivoimaisesti 20 pisteellä:

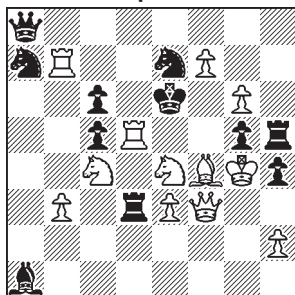
Iso-Britannia 121, Suomi 101, Serbia-Montenegro 92, Puola 91, Saksa 81,5 jne. Tässä vaiheessa lopetimme haaveet mestaruudesta, sillä olimme liian kaukana ykköstilasta. Henkilökohtaisesti parhaita olivat tässä vaiheessa John Nunn maksimissa 45, toisena Murdzia 44, kolmantena hienosti Perkonoja 42.

Toinen ratkaisupäivä alkoi poikkeuksellisesti 50 minuutin itsemattikierroksella, MM-kisoisshan tässä vaiheessa ratkotaan apumatit ja itsematit vasta kilpailun lopuksi.

Itsemattikierron oli koko kilpailun helppoin, kahdeksan joukkuetta sai 40 pistettä tai enemmän. Valitettavasti Paulin ja Harrin erinomaiset itsemattitaidot jäivät nyt osittain hyödyntämättä, tällä kierroksella

Kilpailutehtävät (ratkaisut sivulla 120):

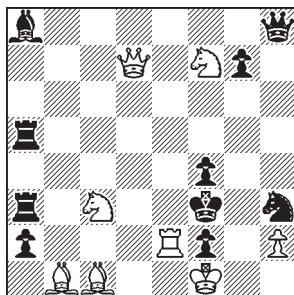
1) W. Bruch
ensipainos

2#

12+11

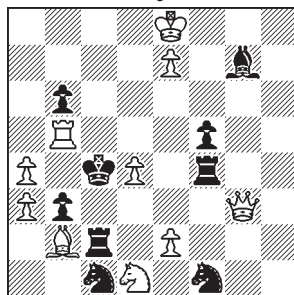
2) R. Fedorovitch
2. kunniamaininta
Wola Gulowska 1994

2#

8+10

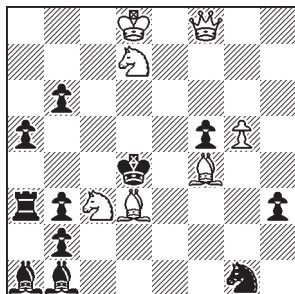
3) G. F. Packer
3. palkinto *Western Daily Mercury* 1910

2#

10+9

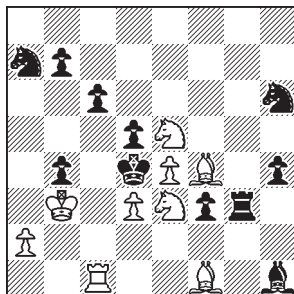
4) T. Ricketts
Cs Sach 1963

3#

7+11

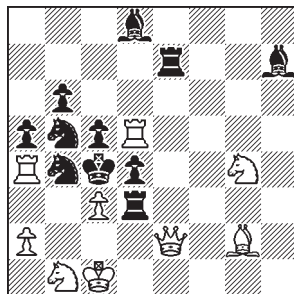
5) W. Bruch
Heureka! 1993

3#

9+11

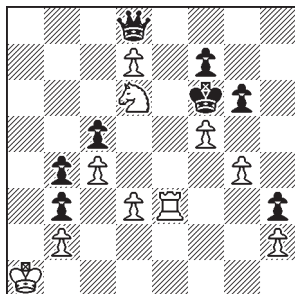
6) F. Chlubna & D.
Kutzborski
Die Schwalbe 1984

3#

9+11

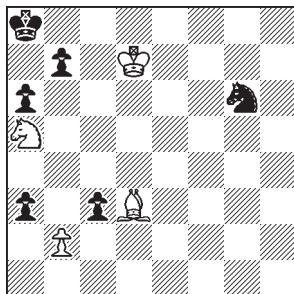
7) V. Neishtadt, *Vetsherni Novosibirsk* 1992

+

10+8

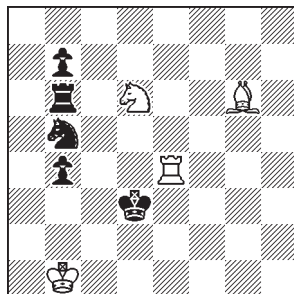
8) N. Kralin & K. Osul
64 1987

=

4+6

9) S. Birnov
1955

+

4+5

olisi ollut hyvä ylläpitää edes teoreettisia mestaruusmahdollisuuksia. Lisäksi britit saivat maksimin, meiltä tipahti yksi piste.

Mutta kilpailu ei olekaan ohi, ennen kuin se on ohi. Vuorossa olivat monisiirtoiset, eli vähintään neljän siirron mattitehtävät. Kierros oli ylivoimaisesti kilpailun vaikein. Britit kokivat pienen Waterloon, sillä Nunn ja Mestel saivat kumpikin vain kolme pistettä ja McNab pyöreän nollan! Lee sai sentään 6,5 pistettä, mutta joukkueelleen siis vain 12,5 pistettä. Samanaikaisesti Pauli näytti kytensä ja kahmaisi enemmän kuin koko brittijoukkue: 14 pistettä! Joukkueelle 26 pistettä, mikä oli hyvä suoritus, vaikka Serbia-Montenegro ottikin vielä kolme pistettä enemmän. Henkilökohtaisessa kilpailussa Pauli otti piikkipaikan, sillä Murdzia-kin jäi 10 pisteeseen.

Kokonaistilanteesta ei kilpailun aikana ollut tarkkaa tietoa, mutta lähdimme sekä tyytyväisinä että rentoutuneina viimeiselle kierrokselle, jolla tarjoiitiin apumatteja. Monisiirtoisten jälkeen hopea näytti hyvin todennäköiseltä, ellei täydellistä romahdusta tulisi. Briteistä lähti ensin Mestel ja sitten Nunn, meiltä Paavilainen ja Perkononjo pääsivät etuajassa pois. Seuraavaksi Graham Lee ja Harri lähtivät pois hieman ennen ratkaisujan loppumista. Harri olikin komeasti selättänyt kaikki pähkinät, ja samoin oletimme Leen tehneen.

Aloimme jo olla tyytyväisiä kokonais-suoritukseen: joukkueelle hopeaa, ja henkilökohtainen Euroopan mestaruus oikeaan osoitteeseen, eli Pauli Perkononjalle. Sitten selvisi, että emme saakaan hopeaa - Lee oli jäänyt viiteen pisteeseen, vaikka oli tohtinut poistua ennen ratkaisujan päättymistä, jättäen siis yrittämisen jostakin syystä sikseen. Iso-Britannian 7,5 pisteen etumatka kääntyi 2,5 pisteen tappioksi! Palkintojenjaossa alkoi mitalien saamisen jälkeen soida mukava musiikki, Maamme-laulu. Samat soinnut tulivat tutuiksi myös henkilökohtaisessa palkintojenjaossa, jossa Pauli sai nousta korkeimmalle palkintopallille.

Suomalaisen ratkaisutaito on siis edelleen kovaa valuuttaa. Ylisanat loppuvat Paulin suorituksen kohdalla, kaikki mainesanat on hänestä jo varmaan vuosien varrella käytettykin. Turhaan eivät puolalaiset

shakkiliiton sivut ennen kilpailua mainostaneet, että osanottajien joukossa on "legendaarinen Pauli Perkononjo". Toisin kuin monet muut legendat, hän on edelleen huipukunnossa!

Lopputulokset

Joukkuekilpailu:

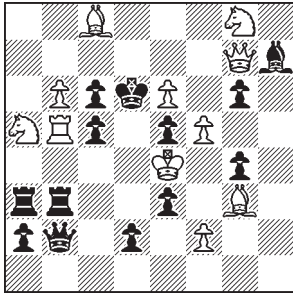
1. **Suomi** 216 / 270 (Hurme, Paavilainen, Perkononjo, Tanner)
2. Iso-Britannia 213,5 (Lee, McNab, Mestel, Nunn)
3. Serbia-Montenegro 201 (Kovacevic, Podinic, Spiric, Vuckovic)
4. Puola 191
5. Saksa 172,5
6. Romania 169,0
7. Slovakia 163,0
8. Alankomaat 160,5
9. Ukraina 153,0
10. Valko-Venäjä 139,0
11. Liettua 122,5
12. Venäjä 117,0
13. Belgia 116,0
14. Kroatia 106,5
15. Tsekin tasavalta 103,0
16. Puola 2 100,0

Henkilökohtainen kilpailu:

(maksimi 90 pist./360 min)

1. **Pauli Perkononjo, FIN** 86 / 301
2. Piotr Murdzia, POL 84 / 301
3. Marjan Kovacevic, SCG 80,5 / 345
4. John Nunn, GBR 78 / 291
5. **Jorma Paavilainen, FIN** 72 / 322
6. Jonathan Mestel, GBR 71 / 310
6. Michel Caillaud, FRA 71 / 310
8. Boris Tummes, GER 69 / 325
9. Eddy Van Beers, BEL 65 / 344
10. Eric Huber, ROM 64 / 344
11. Roland Baier, SUI 63,5 / 302
12. Marko Klasinc, SLO 62 / 359
13. Dolf Wissmann, NED 61 / 332
14. Michael Pfannkuche, GER 61 / 338
14. Valery Kopyl, UKR 61 / 338
16. Bojan Vuckovic, SCG 60 / 356
17. Graham Lee, GBR 59,5 / 321
18. Vladimir Podinic, SCG 58,5 / 333
19. Bogusz Piliczewski, POL 56,5 / 345
20. **Harri Hurme, FIN** 56 / 352
26. **Terho Marlo, FIN** 50,5 / 339
37. **Henry Tanner, FIN** 42 / 360

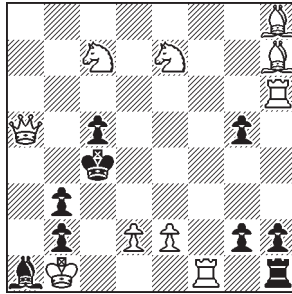
10) A. Hildebrand
Springaren 1996

i#2

11+13

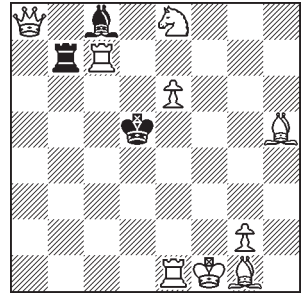
11) R. Prytz
Palkinto DSK 1937

i#3

10+9

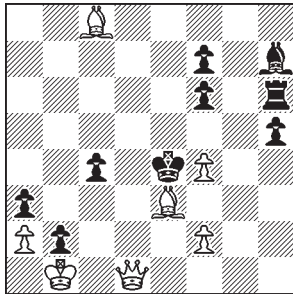
12) W. Dittmann
2. palkinto (versio)
Berlin-München 1988

i#5

9+3

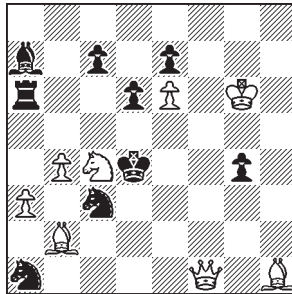
13) H. Grasemann
1. kunniamaininta
Schach-Express 1948

4#

7+9

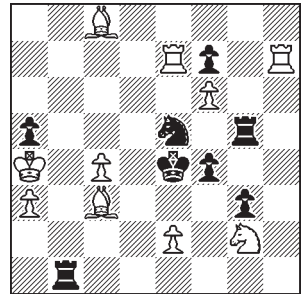
14) K. Nielsen
Norsk Schackband 1919

4#

8+9

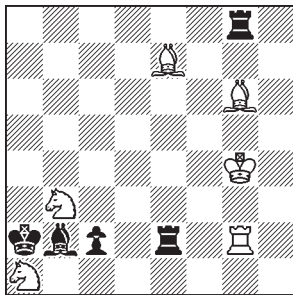
15) B. Schauer
idee und form 1989

5#

10+8

16) H. Fröberg
Die Schwalbe 1978 (V)

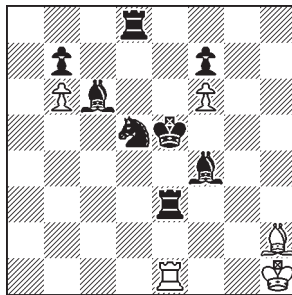

a#2

3.1.1.1

6+5

17) C. J. Feather
Moultings 8, 1992

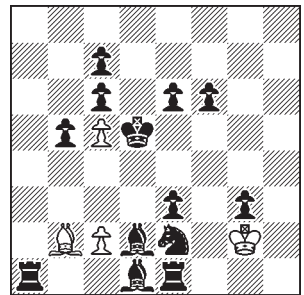

a#3

2.1.1.1.1.1

5+8

18) H. Zajc
ensipainos

a#4

b) Tb2

4+13

Ratkaisut:

1) 1.Lg3?/Le5?/Ld6?/Lxg5? Txd5/Td4/
Ld4/Kxd5! 1.Lb8!

2) 1.Rd5/Te-/Te4/Te5? Te3/Rg1/Td5/
Ld5!, 1.Tb2!

3) 1.Rc3!

4) 1.Rxb6! (2.Lxb1)

1.-Lc2 2.Rd2, 1.-Re2 2.Rb5+, 1.-La2
2.Rxf5, 1.-Lxd3 2.Df6+, 1.-Ta4 2.Dd6+, 1.-
Kxc3 2.Dc5+, 1.-Kxd3 2.Dd6+

5) 1.Rd7?/R5g4?/a4? Tg2/Txg4/Tg7!

1.a3! (2.axb4)

1.-f2 2.Rd7, 1.-Th3 2.R5g4, 1.-Tg4
2.R5xg4, 1.-b5 2.Rc2+, 1.-Rb5 2.Rc2+, 1.-
bxa3 2.Tc3

6) 1.Td6! Te4 2.Re3+, 1.-Le4 2.Dxd3+,
1.-dxc3 2.Re4, 1.-Lg8 2.De6+, 1.-R5-
2.Ra3+

7) 1.g5+ Kg7 2.f6+ Kg8 3.Te8+ Kh7
4.Th8+ Dxh8 5.Re8 Kg8 6.d8D Dh4 7.Rd6+
Kh7 8.De8 Dxg5 9.Dh8+ Kxh8 10.Rxf7+
Kg8 11.Rxg5 +-, 5.-Df8 6.Kb1 D~ 7.d8D
Dxe8 8.De7 +-

8) 1.Lb1 Re5+ 2.Kc7 a2 3.Lxa2 c2 4.Rb3
Rd3 5.Kb6 (sp.) Kb8 6.Rc1 Rxc1 7.Lb3
Rxb3 =

9) 1.Te6+ Kd4 2.Rf5+ Kc5 3.Te5+ Kc4
4.Rf7+ Kd3 5.Td5+Kc3 6.Tc5+ Kd2

7.Txb5 Txb5 8.Rd6+-

10) 1.Da7! (2.Rxe5+ Dxe5#)

1.-Ta4+/Tb4+ 2.Rc4+ Txc4#, 1.-Tc3
2.Rc4+ Txc4#, 1.-Dc1 2.Rc4+ Dxc4#, 1.-c4
2.Td5+ cxd5#

11) 1.Rb5! (2.Tc1+ bxc1L 3.Ra3+ Lxa3#,
2.-bxc1R 3.Rd3+ Rxd3#)

1.-gxf1L 2.e3 ~ 3.d3+ Lxd3#, 1.-gxf1R
2.Rf5 ~ 3.Re3+ Rxe3#, 1.-g1L 2.Tf2 g4
3.Th4 Lxf2#, 1.-g1R 2.Tf4+ gxf4 3.Th4 R~#

12) 1.Tcc1! Lxe6 2.Dd8+ Td7, Ld7
3.Dg5+ Lf5 4.Rf7+ Txf7 5.Dd2+ Ld3#, 1.-
Ld7 2.Da2+ Tb3 3.Dd2+ Td3 4.Da5+ Lb5
5.Rf3+ Txf3#

13) 1.Kc2! b1D+ 2.Kxb1 (3.Lc1) 2.-c3
3.Dh1+, 2.-Tg6 3.Lb7+, 2.-f5 3.Lb7+

14) 1.Lg2! (2.Dd1+ Kxc4 3.Lf1+)

1.-Rb3 2.Df5 Kxc4 3.Dd5+, 1.-Rc2
2.Df4+ Kd3 3.De4+, 1.-Txa3 2.Re5 dxe5/
Kxe5/Ke3 3.De2/Df5+/Lc1+

15) 1.Th6! (sp.) 1.-Tb6 2.Th4 Txf6 3.Rh3
Tff5/Tgf5/Th5 4.Txe5+/Txf4+/Txh5, 1.-Td1
2.Lb7+ Td5 3.Lxd5+ Kf5 4.Txe5+

16) 1.Lg7 Rxc2 2.Te5 Re4#, 1.Te6 Rxc2
2.Le5 Rcd4#, 1.c1L Tg1 2.Lg5 Rb1#

17) 1.Kd6 Rg1 2.Te7 fxe7 3.Td7 e8R#,
1.Ke6 Tf1 2.Lc7 bxc7 3.Ld7 cxd8R#

18) a) 1.f5 Rh8 2.Lc3 Kf3 3.Lg7 c4+
4.Ke5 Rxg7#, b) 1.Kc4 Ta2 2.Kb4 Ta8 3.Ta7
c3+ 4.Ka5 Txa7#

Jorma Paavilainen

Kauko Virtanen:

Käytiin Oulussa

Koulun Suurjuhliissa ratkaisukilpailut ovat olleet mukana siitä asti, kun muukin shakki. Alettiin v. 1980 ja nyt siis kuudennen kerran, 12.5.2005. Hinnan koululla oli toistasataa pelaajaa, ja voidaan lukua pitää vähänä. Mutta harrastusten tukeminen julkisen vallan taholta on minimaalista, joten yksi syy on varmasti tässä. Matkan rahoitus ei ole helppoa järjestää.

Ratkaisijoita löytyi n. 20%, jota määrää pidin suht. hyvänä. Mukaan oli tullut 2 tyttöä, molemmat ala-asteen piiristä. Aikaisempiin verrattuna 1,5 tuntia 9:ään tehtävään oli enempi kuin ennen. Ja aika tuntui riittävältä. Vastauksista huomasin, että ratkaisemista ohjaajat voisivat tukea enempi kerhoilloissaan.

Lukio: 1. Rauno Järvinen, Päivölän kansanopisto 39/45 pist. 2. Teemu Tiinanen, Resson lukio 36/45 ja 3. Janne Kakkala, Päivölän kansanopisto 30/45.

Ylä-aste: 1. Jussi Kakkala, Saarnilaakson koulu 15/45, 2. Mikael Lindlöf, Saarnilaakson koulu 13/45, 3. Ilkka Juhala, Vaisaaren koulu 11/45.

Ala-aste: 1. Erika Uusitupa, Hannunniitty 22/45, 2. Perttu Paarlahti, Savosenmäen koulu 13/45 ja 3. Lasse Linnavirta, Jyskän koulu 12/45. Mitaleita ja kirjapalkintoja.

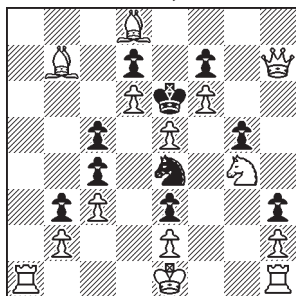
FIDE-albumiin 2001-2003 tarjottavat tehtävät on lähetettävä viimeistään 31.8. Katso ST 6/2004, s. 187.

Jan Hannelius 85 JT award

44 three-movers by 29 composers from 16 countries took part in the competition. I received the entries without the composers' names.

Two problems had to be excluded: in no. 12, the try 1.Re8? is defeated thematically with 1.-Bxe6!, but also with 1.-Se4! In no. 43 there is an additional threat 2.Sb6, and the composer's intention loses the essential accuracy. I propose the following ranking:

1st-2nd Prize
Terho Marlo, Finland

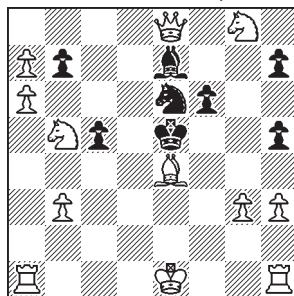

3# 14+11

- 1.Rf1? (A) Sf2! (a)
 1.O-O? (B) Sg3! (b)
 1.Rd1? (C) Sd2! (c)
 1.O-O-O? (D) Sxc3! (d)
1.Ba8! (-)
 1.-Sf2(a) 2.O-O (B)
 1.-Sg3(b) 2.Rd1 (C)
 1.-Sd2(c) 2.O-O-O (D)
 1.-Sxc3(d) 2.Rf1(A)
 1.-Sxd6 2.exd6, 1.-Sxf6 2.exf6

An original mechanism of cyclic Banny with four variations. The combination of modern thematic substance with two white castlings is original. The selection of the Rook moves to the d- and f-files (O-O-O / Rd1 and O-O / Rf1) has an antidual character, which increases the aesthetic value and is a important addition to the problem. The idea is realised in a block form, in which the necessity to preserve the option of castling nails the free white Rooks in their corner positions. The variations 1.-Sxd6 and 1.-Sxf6 also demonstrate the composer's ingenuity.

1st-2nd Prize
Valentin F. Rudenko, Ukraine

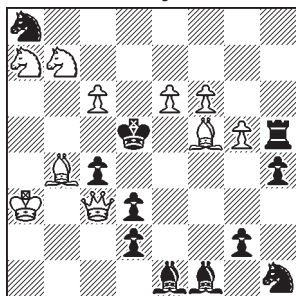
3# 12+8

- 1.Bc2? (2.Qxe7 & 3.Qd6#)
 1.-Bd6 2.O-O-O(A) & 3.Rhe1#
 1.-Bd8 2.O-O(B) Kd5 3.Rf5#
 1.-bxa6!
1.Bg2! (2.Qxe7 & 3.Qxf6#)
 1.-Bd6 2.O-O(B) & 3.Rae1#
 1.-Bd8 2.O-O-O(A) Kf5 3.Rd5#
 1.-Bf8 2.Td1! Kf5 3.Rd5#, 1.-bxa6 2.a8D
 Kf5 3.Qd5#

It is amazing that two problems showing the same unusual position of two white castlings participate in the same competition. And both have an unusual content! Here we have reversal of white's castlings as 2nd moves in two phases. The theme is very difficult and the composer has been incredibly ingenious in having been able to realise this idea. Formally a key, which removes a piece from a capture, although with compensation, is not considered good, but here the varied play and interesting tactics provided by the tries (1.Bd3?, 1.Bb1?, 1.Bxh7? or 1.Bf3? and 1.Bxb7) make the key acceptable. The moves of the black

Bishop, which do not lack defensive accuracy, separate white's second moves in an improbable fashion. The side variation 1.-Bf8 2.Rd1! (2.0-0-0?) is good. It is a pity that in the try it is impossible to avoid duals after 1.-Bf8.

3rd Prize
Piotr Ruszczyński, USA

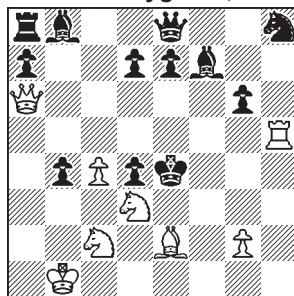

3# 10+11

- 1.-Sf2 2.Bc5 & 3.Qd4#
- 1.-Sg3 2.Bd6 & 3.Qe5#
- 1.Sd6? (2.Qxc4+ Ke5 3.Qe4#)
- 1.-Sf2 2.Sdb5 & 3.Qd4#
- 1.-Sg3 2.Sf7 & 3.Qe5#
- 1.-Rxcg5!
- 1.Sc5!** (2.Be4+ Kd6 3.Sb5#)
- 1.-Sf2 2.Sb3 & 3.Qd4#, 2.-cxb3 3.Qc5#
- 1.-Sg3 2.Sd7 & 3.Qe5#
- 1.-Kd6 2.Qd4+ Kc7 3.Sa6#

An exact and natural presentation of changed continuations against two bS moves to f2 and g3, which block the black Bishop, in three phases. It is worthwhile to mention the thematic tries 1.Bc5? Bf2! and 1.Bd6? Bg3!, for some reason not mentioned by the composer, because they lend the play logical character. Noteworthy is also the changed threat in the try and solution, and especially the excellent key, which gives a flight. The beautiful mate after the flight is the final proof of the composer's ability to achieve harmony and co-operation for the white pieces.

1st Honorable Mention
Aleksandr I. Sygurov, Russia

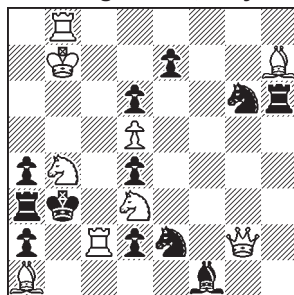

3# 8+12

- 1.Rg5!** (2.Rg4+ Kf5 3.Sxd4#, 2.-Bf4 3.Rxf4#)
- 1.-d6 2.g3 & 3.Sf2#
- 1.-Bd6 2.Qb7+ Bd5 3.Qxd5#
- 1.-e6 2.c5 & 3.Bf3#
- 1.-Be6 2.Qa1 & 3.Qxd4#, 2.-Be5 3.Rxe5#

Two Pickabishes on adjoining squares realised in a good construction with quiet white moves in three variations. Also the activity of the white Queen is charming. It is a pity that the key removes the white Rook from a capture. "Moral" compensation is offered by the fact that the Rook could enter the 4th rank at once, but it must strive exactly to g4!

2nd Honorable Mention
Giorgio Mirri, Italy

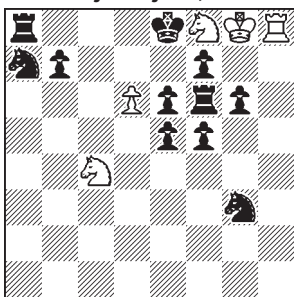

3# 9+12

- 1.Rbc8? (2.Tb2#) d1S!
- 1.Sc5+? dxc5!, 1.Rb2+? Kc4!
- 1.Ka6!** (2.Rb2+ Kc3/c4 3.Rc8#)
- 1.-Se5 2.Sc5+ dxc5 3.Sc6#
- 1.-d1S 2.Sc1+ Sxc1 3.Sd3#

There are two sharp variations with effective sacrifices of the Sd3, in order to allow a white piece to guard c2. It seems that the variations lack unity. On the other hand, the construction is pleasantly non-symmetrical: in the first variation the "X-ray" Bh7 eyes the square c2 through a black and white piece, and the Rh6 – through two black pieces. In the second variation it is the other way around: Qg2 eyes c2 through two black pieces and Bf1 checks after both white and black Knight have moved. The thematic key with white King entering a square where it will face hidden checks fits well to the whole.

3rd Honorable Mention Gennadij Kozjura, Ukraine

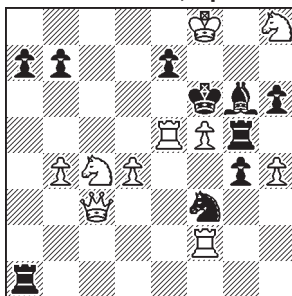

3# 5+11

- 1.Kh7!** (2.Sxg6+ Kd7 3.Sgxe5#)
 1.-Sc6 2.Sxe6+ Kd7 3.Sc5#
 1.-0-0-0 2.Sb6+ Kb8 3.Sfd7#
 1.-Rd8 2.Sxe5 Rxd6 3.Sfxg6#

Three model mates from the same knight battery. The mechanism is not new, but I do not remember having seen the variation with 0-0-0 and mate with the black Rook pinned. The threat requires a correction defence 1.-Se4, as there is another threat 2.Sb6. It is likely that with another key, (for example, 1.Kg7) it would be possible to simplify the position.

1st Commend Efren Petite, Spain

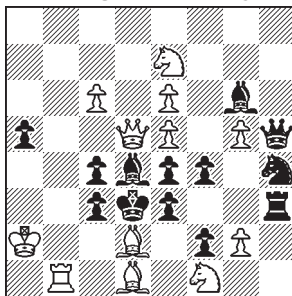

3# 10+10

- 1.Rxe7!** (2.d5+ Kxf5 3.Qe5#)
 1.-Kxf5 2.Rxf3+ gx f3 3.Qxf3#
 1.-Rc1/d1 2.Se3 (3.Re6#) 2.-Rxf5 3.Sxg4#,
 2.-Bxf5 3.Sd5#, 2.-Bf7 3.Rxf7#
 1.-Ra3 2.Sd6 (3.Re6#) 2.-Rxf5 3.Se4#, 2.-
 Bxf5 3.Se8#
 1.-Re1 2.Qxe1 (3.Qe6#) 2.-Kxf5 3.Qe5# 2.-
 Sxe1 3.Re6#

An interesting fight for the square e6, which the bRa1 could control from two directions. From one direction the black Rook achieves direct control, from the other the white Knight interferes the line of control. At the same time this leads to changed mates after blocks on f5. The capture of a black Pawn decreases the value of the key, which unguards the thematic square f5.

2nd Commend Giorgio Mirri, Italy

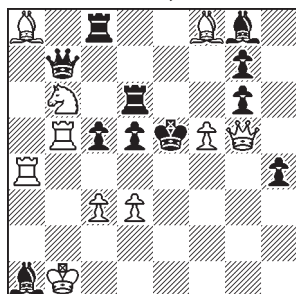
3# 12+13

- 1.-Sf5 2.Bc2+ Kxc2 3.Qxe4#, 2.-Ke2
 3.Qxc4#
 1.-Sf3/Rf3 2.Be2+ Kc2 3.Rc1#, 2.-Kxe2
 3.Qxc4#

1.Rb5! (2.Qxd4+ Kxd4 3.Rd5#)
 1.-Sf5 2.Qxe4+ Kxe4 3.Bc2#
 1.-Sf3 2.Qxc4+ Kxc4 3.Be2#
 1.-cxd2 2.Rc5 & 3.Qxc4#

Many similar variations showing reciprocal sacrificial and mating moves by line pieces are known (even with three variations; the threat in this problem reminds of that one!). The analogy of line-closing defences deserves credit, though I cannot guarantee that this has not been shown earlier.

3rd Commend
Zoltán Labai, Slovakia

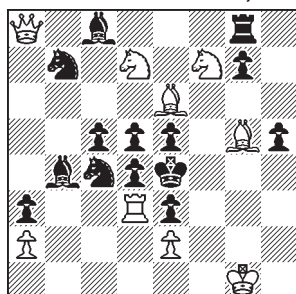

3# 10+11

1.Rf4! (2.fxg6+ Ke6 3.Qf5#)
 1.-Rf6 2.Re4+(A) dxe4 3.d4#(B)
 1.-Rxf8 2.d4+(B) cxd4 3.Sc4#(C)
 1.-Qf7 2.Sc4+(C) dxc4 3.Re4#(A)

The composer succeeds in showing a cycle of white's second and third moves in three variations by using two half-pinned black pawns. The role of wBa8 is too small.

4th Commend
Aleksandr N. Pankratiev, Russia

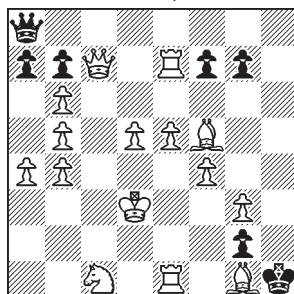

3# 9+14

1.-Be1 2.Sxc5+ Sxc5 3.Qxd5#
 1.-Sd2 2.Sd6+ Sxd6 3.Qxd5#
1.Qa4! (2.Qc2 & 3.Rxe3#)
 1.-Be1 2.Sd6+ Scxd6 3.Rxe3# 2.-Sbxd6
 3.Sxc5#
 1.-Sd2 2.Sxc5+ Lxc5 3.Rxe3# 2.-Sxc5
 3.Sd6#

Changed second white moves after the white Queen moves to another position behind two black thematic pieces – an old idea, refreshed only by the quiet threat.

5th Commend
Terho Marlo, Finland

3# 15+7

1.Kc2? axb6! 1.Ke2? Qh8!
 1.Kc3? a5! 1.Ke3? g5!
 1.Kc4? a6! 1.Kd4? f6!
 1.Ke4? g6!
1.Kd2! (2.Sd3 & 3.Sf2#)
 1.-Qd8 2.Qxd8 & 3.Qh8#

An unusual idea, a "King's wheel"! But unusually for threemovers, there are two white pieces which are bystanders, Re7 and Bf5.

Moscow, December 12, 2003
Viktor Chepizny
International Judge

(translation Jorma Paavilainen and Kari Valtonen)

P.S. This report was posted December 2003 but for some reason it did not reach the organizers of the competition. In April 2005 I received a letter of Neal Turner with the sad news of death of Jan Hannelius. It is a great loss for all those interested of chess problems, who knew him and his remar-

kable creative work. I was happy to work with Jan in eighties in PCCC, where he was president for many years, successful and with authority ! Person with severe, manly exterior which is so typical of northern people with not so easy life. Jan was unusually good and emphatic. At work he was both determined and careful but he resolved inevitable conflicts as a born diplomat. His joy of life and optimism were contagious. Jan was real leader, brilliant personality. Thus so clear and original was his composition art.

It's a pity that the maestro does not see these, to him dedicated compositions. Sorry Jan, Thank You for having been in our lives,

1.4.2005 Viktor Chepizny

As Tournament Director, let me apologise to all concerned for the lateness of this award. It seems that it had originally been sent by the judge at a much earlier date, but must have got lost in the post as I never received it. Thank you very much, Mr Chepizny, and thanks also to all the composers for their contributions. Congratulations to the successful ones!

Claims to the Tournament Director by November 1, 2005 (address: Vanha Hämeenkyläntie 26, 00390 Helsinki).

Neal Turner

List of composers:

Efren Petite, Spain: 5,21,29,31
 Jorma Pitkänen, Finland: 10,14
 Dieter Müller, Germany: 27
 Giorgio Mirri, Italy: 8,11
 Aleksandr Chistjakov, Latvia: 36,42
 Jaakko Räisänen, Finland: 6,15
 Jan Strydom, South Africa: 23
 Aleksandr I. Sygurov, Russia: 17
 Alessandro Cuppini, Italy: 43
 Henryk Grudzinski, Poland: 37
 Leonid Makaronez, Israel: 25
 Leonid Ljubashevskij, Israel: 25
 Leopold Szwedowski, Poland: 12
 Zoltán Labai, Slovakia: 16
 Piotr Ruszczynski, USA: 41
 Kodric Gorazd, Yugoslavia: 20
 Gennadij Kozjura, Ukraine: 30
 Andrej Dubina, Poland: 1
 Valentin F. Rudenko, Ukraine: 9,13
 José C. Vinagre, Portugal: 39
 Harri Hurme, Finland: 38
 Terho Jaatinen, Finland: 24,32
 Aleksandr N. Pankratiev, Russia: 7,18,33,34
 Vladimir Kozhakin, Russia: 2,3,35,40,44
 Jukka Tuovinen, Finland: 19
 Stanislav Juricek, Czech Rep.: 28
 Marko Ylijoki, Finland: 22
 Bosko Miloseski, Macedonia: 4,26
 Georgi Hadzi-Vaskov, Macedonia: 4,26

Jan Hannelius MT

Suomen tehtäväniekat announces an International Composing Tourney to commemorate PCCC Honorary President Jan Hannelius, who died on 7th March 2005. The theme of the tourney is Hannelius theme: 1.X? (2.A#) a!, 1.Z? (2.B#) b! 1.Y! a/b 2.B/A#.

The tourney is divided into two sections:
 Orthodox problems (#, h#, s#, r#), judge: Kari Valtonen.

Other problem types, judge: Marko Ylijoki.

Entries to Hannu Sokka, Kastuntie 47 B 20, 20300 Turku, Finland.

Closing date: 1.6.2006, money and book prizes.

ST julistaa Jan Hanneliuksen kansainvälisen muistokilpailun Hannelius-teemaa (1.X? (2.A#) a!, 1.Z? (2.B#) b! 1.Y! a/b 2.B/A#) esittäville tehtäville. Kilpailu käydään kahdessa ryhmässä:

Oikeaoppiset tehtävät (n#, a#, i#, r#), tuomari Kari Valtonen.

Muut tehtävätyypit, tuomari Marko Ylijoki.

Tehtävät 1.6.2006 mennessä luottamusmiehelle: Hannu Sokka, Kastuntie 47 B 20, 20300 Turku

Raha- ja kirjapalkinnot.

Harri Hurme 60 vuotta

ST:n varapuheenjohtaja, kansallinen tehtävämestari ja -tuomari, ratkaisemisen kv. mestari Harri Hurme täytti 60 vuotta 2.6.05. Hänen monipuolisia ansioitaan shakin eri alueilla, mm. pelishakissa ja järjestötoiminnassa, on lueteltu *Suomen Shakin* numerossa 6/2005 ja kaikista tunnustuksena luovutettiin ST:n 70-vuotisjuhlassa shakin kultainen ansiomerkki.

Laatijana Harri on yksi harvoista mattija lopputehtävälaitoistamme. Hänen hyvä tehtäväteorian tuntemuksensa ja pyrkimys sisällöltään rikkaisiin tehtäviin tekevät hänestä yhden johtavista laitoistamme ja laadinnan FIDE-mestarin arvo on enää parin

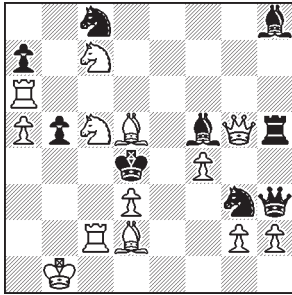
albumitehtävän päässä. Alla olevat Kari Valtosen valitsemat ja kommentoimat tehtävät ovat hyviä esimerkkejä.

MM-ratkaisukilpailuihin Harri on osallistunut 25 kertaa (vain M. Kovacevic on osallistunut useammin!) ja kolmesti voittamassa joukkuekultaa. Lisäksi v. 1993 tuli henkilökohtainen pronssi.

Harri on aina ollut mukana aktiivisena kehittämässä ST:n toimintaa ja eri tapahtumien järjestelyissä. Hänen tavoitteenaan (kuten aikanaan Osmo Kailan) on ollut kaikinainen shakin edistäminen, vaikka pelaajat hänen toimintaansa joskus myös arvostelevat.

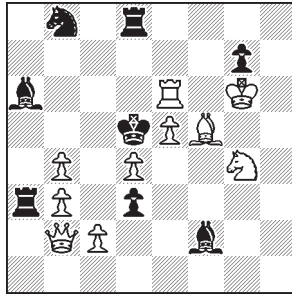
Hannu Harkola

A
5. kim. Satakunnan TK 20 v
JT 1982-3, *Suomen Tehtäväniekat* 4/1983

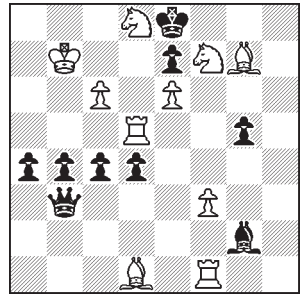
2# 13+9

B
Main. Turun alaosasto 10 v
JT 1990-1, *Suomen Tehtäväniekat* 3/1991

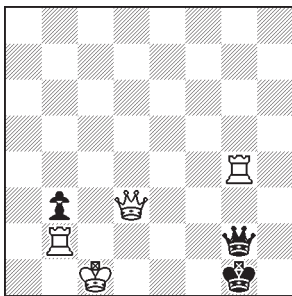
3# 10+8

C
1. p. Veikko Salonen MT
1993-4, *Suomen Tehtäväniekat* 4/1994

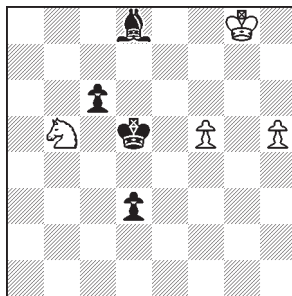
3# 10+9

D
1. p. Reino Heiskanen 50
JT 1981, *Suomen Tehtäväniekat* 4/1981

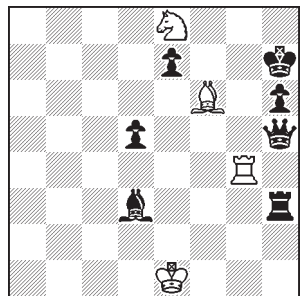
4i# 4+3

E
1. p. Visa Kivi MT 1991-2
Suomen Tehtäväniekat 1/1992

= 4+4

F
H. Hurme & Hannu Sokka
1. s. PM T 1970

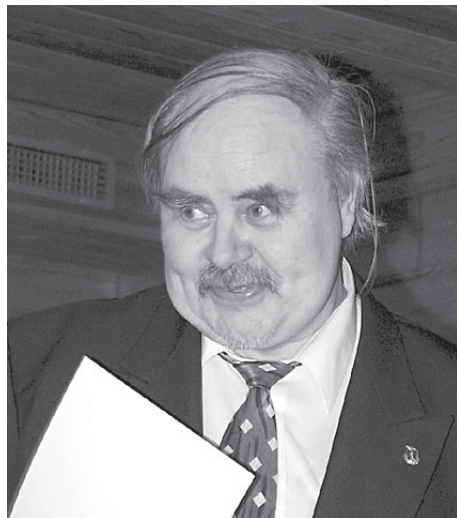
4ssa# 3 ratkaisua 4+7

Tehtävien ratkaisut:

A) 1.Lb7? (2.Rxb5#) Lxd3 2.Rb3#, 1.- Ld7!
1.Lc6? Rd6! 1.Le6? Lxd3! 1.Le4? (2.Rxb5,
Rb3#) Rxe4! 1.Tc3? (2.Rb3#) Lxd3+! 1.Lc4!
(2.Rb3#) Lxd3 2.Rxb5# 1.- Kxc5 2.Re6# 1.-
bxc4 2.Txc4#. VL pyrkii katkomaan mL:n
linjoja joko suoraan tai ennakolta. Houku-
tuksissa 1.Tc3/Lb7/Lc4? ja niiden uhissa
sekä kumouksissa esiintyy sekä Dombrov-
kis-paradoksia että varsinaista Dombrov-
kis-teemaa. Pakoruudun antava alkusiirto
on aina ratkaisijan pulmia ajattelevaa Har-
ria, ja tuomari Kauko Virtanen totesikin, että
"ratkaisijaluonne epäilemättä sijoittaisi luo-
muksen ylemmäs listalla".

B) *1.- Lxd4 2.c4+ Lxc4 3.Dg2#. 1.Dc3?
(2.Dc5#) Ta5 2.b5!, 1.- Lxd4! 1.Dc1! (2.c4+
Kxd4/Lxc4 3.Db2/Dxc4#) 1.- Kxd4 2.c3+
Kd5 3.Dh1# 1.- Lc4 2.cxd3 (3.Dxc4#) Lc~/
Tc8 3.Dc5/Td6# 1.- Txb3 2.cxb3 (3.Dc5#)
Rd7/Lc4/Lxd4 3.Td6/Dxc4/Dh1# 1.- Ta2
2.Df4 ~ (2.- Te2??) 3.De4# 1.- dxc2 2.Dxc2
Ta5/Txb3 3.De4/Dc5#. Tuomari Bengt Ingre:
"Laatija sanoo laajentaneensa super-
albinon käsitettä yhdellä lisävariantilla. Siis
'tavallinen' sotilaspoika ja kaksi muunnel-
maa, joista toisessa vs lyödään alkuruu-
dullaan, kun taas toisessa teemasotilas py-
syy paikallaan katkonappulana. Oivallus on
pohtimisen arvoinen! Tehtävässä on pako-
ruudun antava alkusiirto." Laajahkossa ja
erittäin opettavaisessa kirjoitelmassaan
"Laatijan päiväkirjasta II" (*Suomen Tehtä-
väniekat* 5/1991) Harri selostaa tehtävän
syntyä lähtökohdasta lopputulokseen asti.
Yllä annetussa ratkaisussa teemasiirrot ja
munnelmat on alleviivattu.

C) 1.Rh~? (2.Rdf7) Lxf3! 1.Re5? (2.Rdf7)
c3! 1.Rxg5! (2.Rdf7 ~ 3.Td8#) 1.- Dxf3
2.Lxa4 (2.Rdf7? Dxd5! 3.Lh5,Tf8??) Db3
3.Tf8# 1.- Lxf3 2.Th1 (2.Rdf7? Lxd5!) Lxh1
3.Lh5# 1.- c3 2.Tf5. Muistoturnauksen tee-
mana oli Sola-Schiffmann. Voittajatehtävä
on yksi Harrin tunnetuimpia tehtäviä, joka
kertoo sekä vanhan teeman elinvoimaisuus-
desta että laatijan taituruudesta. Tuomari
Albert Koldijk: "Nerokas tapa esittää teema
kaksinkertaisena: kaksi Sola-linjaa, f1-f8-
e8 ja d1-h5-e8, risteävät kahdessa koh-
dassa, f3:ssa ja f7:ssä. Toista näistä käy-
tetään uhassa, toista puolustuksissa. Hie-
no ajatus. Valkean kaksi 'takanappulaa' jat-

Harri Hurme sai SKSL:n kultaisen ansiomerkin ST:n 70-vuotisjuhlassa

kavat peliä teemamuunnelmissa niin, että
linjojen lopullinen avaus johtaa vain yhteen
mattiin! Tämä mitä moniaineksisin luomus
on suurenmoinen tehtävä." Albumin 1992-
1994 tuomarit olivat samaa mieltä: 3,5 +
3,5 + 3 = 10 p!

D) Kerätessä tehtäviä suomalaisminiatyy-
rikokoelmaa varten havaittiin, että itsemat-
teja oli olemassa vähän ja harvoilta laati-
joilta. Aukon täyttämiseksi päätettiin tunne-
tun itsemattilaatija Reino Heiskasen juhla-
kilpailu järjestää kansallisena itsemattimi-
niatyyreille. 1.Kb1? Dg3? 2.De3+! Kf1/Kh1
3.Dc1+/De1+ De1/Dg1 4.Dd1/Df1, 1.- Kh1!
2.Dd1+ Kh2! [2.- Df1? 3.De1 Dg1 4.Df1].
1.Df3! (sp) 1.- Dg~ 2.Df2+ Kh1 3.Df1+ Dg1
4.Kb1 1.- Kh~ 2.Th4+ Kg1 3.Dd1+ Df1
4.De1. Tästä voittajatehtävästä tuomari Bo
Lindgren lausui: "Kerrassaan loistava teh-
tävä, jossa on kaksi hienosti vaihdeltua pää-
muunnelmaa ja mainio houkutus, joka kil-
pistyy mustan yllättäviin torjuntoihin."

E) 1.Ra3!! (1.Rc3+? Ke5 2.h6 d2! [2.- Lg5?
3.h7 Lf6 4.Rb1! c5 5.Rd2! Kxf5 6.Kf7! Ld4
7.Rf3 Kh8 8.Kg8 Lf6 9.Kf7 =] 3.h7 Lf6 4.h8D
Lxh8 +-) Lg5 (1.- d2 2.Rb1 La5 3.Rxd2
Lxd2 4.f6 Ke6 5.f7 Lh6 6.f8D Lxf8 7.Kxf8
Kf6 8.Kg8! Kg5 9.Kg5! =) 2.Kg7! (2.Kf7?
d2 3.Rb1 Ke5 4.Rxd2 Lxd2 5.Kg6 Lc3! 6.h6

Kd6 7.f6 Ke6 8.f7 Ke7 9.Kh7 Kf8!+-) d2
 3.Rb1 Kd6 (3.- Ke5 4.Rxd2 Lxd2 5.f6 Lh6
 6.Kxh6 Kxf6 7.Kh7 =) 4.Rxd2! Lxd2 5.f6
 (5.Kg6? Ke7 6.f6+ Kf8 7.h6 Kg8 +-) Lc3
 6.Kf7! =. Teemana kilpailussa, joka oli samalla
 3. lopputehtäväaottelu Espoo-Muu Suomi,
 oli "aktiivinen vK". Tuomari John Roycroft:
 "Omaperäinen, luonnollinen, vaikea - ja erittäin
 temaattinen - loppu."
 F) I: 1.Tf3 2.Txf6 3.Tf8 4.Th8 Tg7# II: 1.Dxg4
 2.Kg6 3.Kh5 4.Lg6 Rg7#. III: 1.Dxe8 2.h5

3.Kh6 4.Lh7 Lg7#. PM-kilpailun H-ryhmä oli
 ruotsalaisten teemoittama: "Sarjasiirtoisessa
 apumatissa valkean eri nappulat tekevät
 matin samalta ruudulta..." Turkulaisteekkareiden
 tehtävässä lisäksi kukin yhdessä ratkaisussa
 matin tekevä nappula lyödään toisessa
 ratkaisussa syklistesti: LT-TR-RL. Niinpä
 voisikin puhua syklistestä Zilahi-teemasta,
 vaikka ko. teema onkin määriteltynä normaaleille
 apumateille. Tehtävä valittiin FIDE-
 albumiin 1968-1970 (n:o 652).

Kansainvälinen Harri Hurmeen 60-vuotislaadintakilpailu

Teema: Oikeaoppisissa kolmisiirtoisissa
 matissa, itsematissa tai apumatissa (2.5
 siirtoa) on vaihdelta (= täydellinen esipeli
 kaikkiin mustan siirtoihin alkuasemassa).
 Tuomari Harri Hurme, palkinnot 100-300 •
 tasosta riippuen, tehtävät 31.3.2006 mennessä
 Neal Turnerille (osoite vieressä). Tulokset
 vuoden 2006 lopussa tässä lehdessä. Huomaa
 miten valkean/mustan siirrot on merkitty
 apumatissakin. Tehtävissä voi olla mitä
 tahansa lisäsisältöä

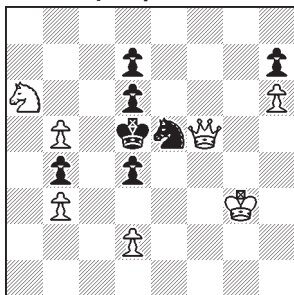
Harri Hurme 60 JT (international composing tournament)

Theme: Orthodox three mover direct mate,
 selfmate or helpmate (in 2.5 moves) showing
 complete block, i.e. set play is ready for all
 black moves.
 Judge: Hurme; Prizes: 100-300 euros depending
 on general level; Director: Neal Turner, Vanha
 Hämeenyläntie 26 A, FI-00390 Helsinki, or
 Nealturmerfinland@hotmail.com; Closing date:
 31.3.2006; ST will publish the results in the
 end of 2006. The submitted problems may
 present any additional theme.

Esimerkit / Examples:

Please reprint!

Harri Hurme
 1. pr Apu 1962

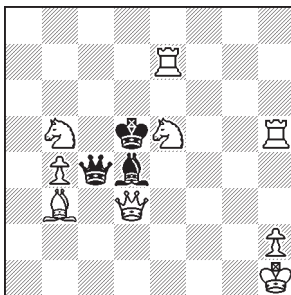

3#*

7+7

Set 1.-d3 2.Kf4 Kd4 3. De4#;
 Solution: 1.Dg5!! zz
 1.-d3 2.Sc7+ Kc5 3.De3#;
 1.-Ke6 2.Sc7+ Kf7 3.Dg7#;
 1.-Ke4 2.Sxb4. Modelmates,
 but only two. This was a
 newcomer tournament.

Harri Hurme
 The Problemist 1985

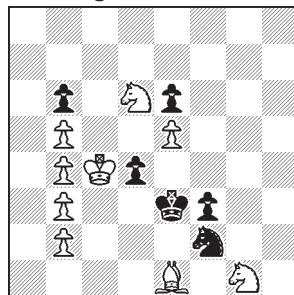

s#3*

9+3

a) diagram, b) Sb5→e8
 Set 1.-Dxb3 2.Sc4+! Kc6
 3.Df3+; Solution: a) 1.Td7+!
 Ke6 2.Sxd4+! Kf6 3.Df1+; b)
 1.h4! Dxb3 2.Td7+ Ke6
 3.Dh3+; three model mates.

Harri Hurme
 original ST 2005

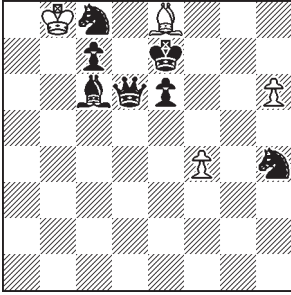
h#2.5*

9+6

Set 1.-Kf4 2.Kxd4 Sg4
 3.Sh3#; 1.-Sf2~ 2.Lh4 Sf2,f2
 3.Lg5#; 1.-d3 2.Kc3 d2
 3.Lxd2#; Solution: 1.Se2 d3
 2.Kc3 dxe2 3.Ld2#. Note the
 w/b move notation, please.

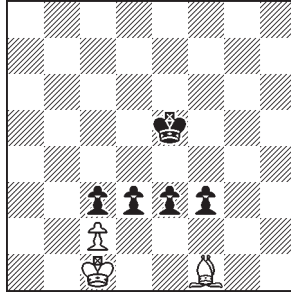
Omistustehtäviä 60-vuotiaalle Harri Hurmeelle

Jorma Paavilainen

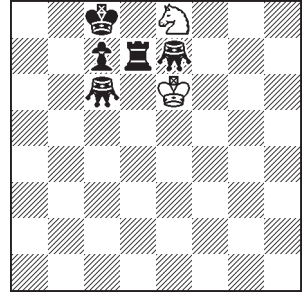
a#2 4+7
b) vRh6 c) vLh6 d) vTh6

Kari Karhunen

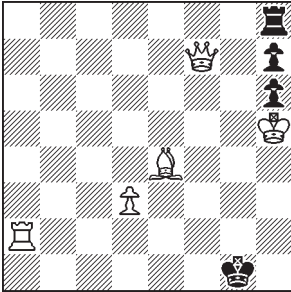
a#6 3+5

Hannu Harkola

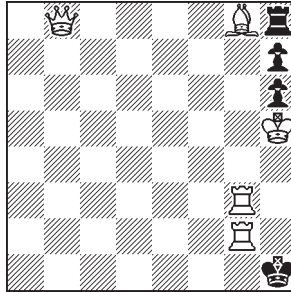
a#3* 2+5

Jorma Pitkänen

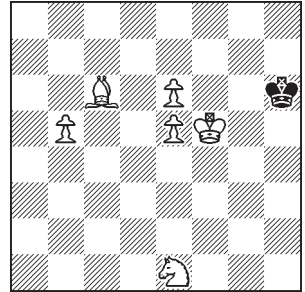
i#10 5+4

Jorma Pitkänen
Ilta-Sanomat 1.6.2005

i#7 5+4

Henry Tanner

sarjasiirtoisapupäämäärä-
ruutu h6 siirrosta 6+1
paikanvaihtokirke

Ratkaisut:

Paavilainen: a) 1.Kf8 h7 2.De7 h8D# b) 1.Kd8 Lxc6 2.Re7 Rf7#, c) 1.Dd5 Kxc8 2.Kd6 Lf8#, d) 1.Rg6 Th7+ 2.Kf6 Tf7#

Karhunen: Ratkaisu ST 6/2005:ssä
Harkola: Esipeli (!): 1.-Kf7 2.Kd8 Rd6 3.Hc8 Rb7# Ratkaisu: 1.Td8 Ke5 2.Kd7 Kd5 3.Hc8 Rf6# Symboliikkaa alkuaseman H:n lisäksi kaksi heinäsiirtoa (HH).

Pitkänen: 1.Tg2+ Kh1 2.Tg4+ Kh2 3.Da2+ Kh3 4.Lg2+ Kh2 5.Ld5+ Kh3 6.Lg8 Txg8 7.Th4+ Kg3 8.Dh2+ Kf3 9.Th3+ Tg3 10.Dd2 Txh3#

Pitkänen (Kh5-Kh1): 1.Tg1+ Kh2 2.Tg4+ Kh3 3.Te1 Txg8 4.Th4+ Kg2 5.Dh2+ Kf3 6.Th3+ Tg3 7.Dd2 Txh3#

Tanner: 1.-4.Kf2 5.Kxe1 (Rf2) 9.Kg3 10.Kxf2 (Rg3) 14.Kh4 15.Kxg3 (Rh4) 27.Kh5 28.Kxh4 (Rh5) 43.Kh6 44.Kxh5 (Rh6) 56.Kg7 57.Kxh6 (Rg7) 59.Kg8 60.Kxg7 (Rg8) Rh6Z.

Symboliikkaa: ratkaisun pituus ja ruudun h6 aktiivinen käyttö (mK lähtee h6:sta ja käy siellä ratkaisun kuluessa kolme kertaa; vR käy h6:ssa kerran passiivisesti ja lopuksi aktiivisesti).

Alkusiirto (osa II)

Valinta-alkusiirto

Termi valinta-alkusiirto (saks. *Auswahl-schlüsse*) on alunperin ns. loogisen eli uus-saksalaisen koulukunnan käsitteitä ja tarkoittaa, että valkealla on näennäisesti kaksi tai useampia vaihtoehtoista (samanarvoiselta) näyttävää siirtoa (yleensä samalla nappulalla) toteuttaa suunnitelmansa, mutta yhtä lukuunottamatta ne kumoutuvat johonkin haittaan tai/ja mustan vastasiirtoon. Oikean alkusiirron jälkeen joko mustalla ei ole käytettävissä kyseistä vastasiirtoa tai valkealla on siihen riittävä vastaus. Houkutusalkusiirrot saattavat siis kukin sisältää jonkin haitan tai niistä saattaa puuttua jokin hyödyllinen elementti.

Vuoden 2002 SM-pikaratkaisukilpailun yhtenä kohteena oli tehtävä **A14**. Mustaa ei pysty saattamaan siirtopakkoon (ainakin 1.- Lf2 on "löysä" siirto), joten valkean on luotava uhkaus. Niinpä VD pyrkii pitkälle halkaisijalle a1-h8 uhaten mattia siten, että se samalla säilyttää mR:jen suojaamat mK:n vierusruudut kontrollissaan. 1.Db1? (2.Da1#) Rc2! osoittautuu perikriittiseksi, eli mR voi jättää f5:n suojauksen siirtymällä vD:n eteen, samoin 1.Db3? (2.Dc3#) Rc4! ruudun ollessa nyt d5. 1.Lxa3? (2.Db2#) antaa suoraan pakoruudun: 1.- Kd4! Siirron 1.Da8? (2.Dh8#) jälkeen puolustus 1.-

Rxh7! antaa taas pakoruudun (2.De4? Kf6!). Lopulta **1.Dc8!** (2.Dh8#) ratkaisee: 1.- Rg4[d5]/Re6[f7,xh7]? 2.Dd5/D[x]e6#.

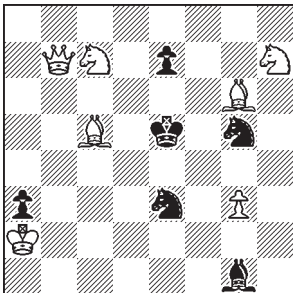
Tavallisempaa on, että valkean uhkaus pysyy samana, kuten tehtävässä **A15**, jossa alkusiirto toimii, koska se ei katko valkeita linjoja: 1.Tcc6? (2.Rc7#) Re5! 1.Tc3? Lg3! 1.Tc2? Dg3! **1.Tc1!** (2.Rc7#) Lg3/Dg3/Re5/Lf3 2.Da5/Da2/Td6/Dxd3#. L-houkutukset 1.Lc3? (2.Rf6#) Lh4! ja 1.Lb2? Dg5! ovat temaattisesti perusteltuja, vaikka varsinainen valinta tapahtuukin vT:n pääteruutujen välillä.

Itsematti- ja ennätystehtävässä **A16** pääidea – mustan Grimshaw-katkojen lisäksi – on alkusiirron valinta, sillä kuten Myllyniemi toteaa, ratkaisun alkusiirron jälkeistä muunnelmapieliä ei ole: 1.Tg7? (2.Db6+) Le4! 1.Tg2? Le5! 1.Tg5? Te4! 1.Tg4? Te5! 1.Tg3? Rxd3+! 1.Tg1? cxd3! **1.Tgg8!** (2.Db6+).

Valinta-alkusiirrot ovat yleisiä 3- ja monisiirtoisissa mattitehtävissä. Klassikko **A17** on selväpiirteinen esimerkki: vTb7 pyrkii h-linjalle tekemään matin 3.Th1#. Siirrot 1.Tb8,Tb6,Tb5,Tb4,Td8,Td6,Td4,Td3? kumoutuvat kaikki jatkuon 1.- a1D 2.Tbh~Da8! Oikeaan alkusiirtoon **1.Td5!** mustalla ei ole enää lääkettä.

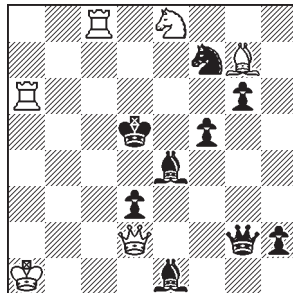
Lopuksi esimerkkinä vaikearatkaisuinen **A18**, jossa valkean pitäisi päättää, millä

A14. Vojko Bartolovic
1. p. *Problem* 1957

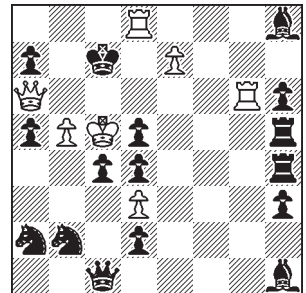
2# 7+6

A15. Vasyl Džatšuk
Kum. *Schach* 1995

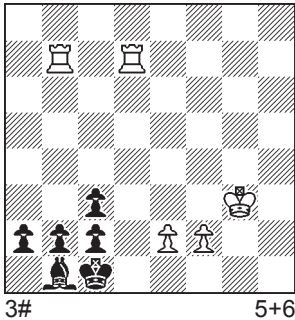
2# 6+9

A16. E. A. Wirtanen & R. Heiskanen & M. Myllyniemi
13. s. 2. kv. joukkue-
laadintaT 1967-71

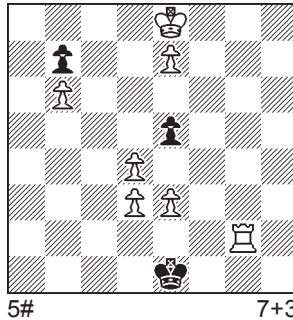

i#2 7+16

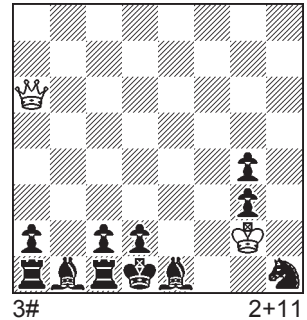
**A17. Walter Frh. von
Holzhausen
Deutsche Schachzeitung
1928**

**A18. Karl Junker
1. s. ottelu
Sachsen-Westfalen
Schach 1958**

**A19. P.A. Orlimont
Wiener Schachzeitung
1931**

K:n siirrolla sen tulee pohjustaa se7:n korotusta. Oikea alkusiirto selviää vasta, kun valkean jatkot duaalittomissa päämuunnelmissa 1.- Kf1 2.Ta2! e4/exd4 ovat löytyneet. Ratkaisu kirjoitelman lopussa.

Vastasiirron vuorottelu

Toinen loogisen koulukunnan idea, johon liittyy alkusiirron valintaa, on vastasiirron vuorottelu (saks. Kontrawechsel). Werner Sidler kirjansa *Problemschach* (Luzern 1968) sivulla 49 määrittelee termin seuraavasti (käännös yllekirjoittaneen): "Kontra-tehtävät, joissa looginen sommitelma on esitetty kaksin- tai moninkertaisesti ja joissa valinta-alkusiirron on kumottava kaksi tai useampia vastapelejä. Koetelmat ovat toisiinsa vuorottelusuhteessa: jos este A kumoaa ensimmäisen koetelman, johtaa este B mattiin, ja päinvastoin este A johtaa toisessa koetelmassa mattiin, kun taas este B torjuu matin".

Minimaalitehtävässä **A19** vD:n välittömät yritykset 1.Dc4? ja 1.De6? (2.Dxg4#) kariutuvat siirtoihin 1.- Lf2! ja 1.- Rf2!, joiden jälkeen valkea on ikävästi siirtopakossa. Oikea alkusiirto **1.Dc6!** ei uhkaa mitään, mutta mustan vastasiirrot osoittautuvat haitallisiksi obstruktioiksi: 1.- Lf2 2.Dc4! L~/Le1 3.Df1/Dxg4# ja 1.- Rf2 2.De6! R~ 3.Dxg4#. Poikkeuksellisen hyvän, pakoruudun antavan tempoalkusiirron mahdollistaa muunnelsa 1.- Ke2 2.De4+.

Tehtävässä **A20** vD:n on siirryttävä niin, että se voi tehdä matin sekä 8. riviltä että

a-linjalta siirron 2.Lf4[+] jälkeen. 1.Dd1?:n kumoaa 1.- Kb8 2.Lf4+ Kc8! ja 1.De2?:n taas 1.- b4 2.Lf4 b3! Niinpä **1.De1!** Kb8 2.Lf4+ Kc8/Ka7 3.De8#/Da1# ja 1.- b4 2.Lf4 b3 3.Da1#.

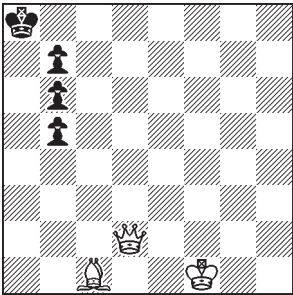
Vastasiirron vuorottelun voi usein pukea siirtokaavion 1.a? x! 1.b? y! 1.! x/y 2.a/b (tai 2.b/a) muotoon, mutta ei aina, sillä kuten edellinen tehtävä havainnollisti, kysymys ei välttämättä ole tietystä siirroista, vaan pikemmin valkean valitsemasta suunnitelmasta. Tehtävässä A19 valkean alkusiirto oli neutraali odotussiirto, jolla valkea säilytti optionsa valita jompi kumpi vastasiirto, kun taas A20:ssa nimenomaan alkusiirron piti toteuttaa ja yhdistää kaksi päämäärää. Koska sekin on mahdollista, teeman voi esittää myös 2 siirron mattitehtävissä.

Yksi idean variantti on vastasiirron vuorottelu siirtovaihdoin (Kontrawechsel mit Umstellung), jolloin alkusiirron tekee eri nappula kuin koetelmasiirrot. Houkutuspeleissä valkea siis valitsee sekä väärän alkusiirtonappulan että siirtojärjestyksen.

Tehtävässä **A21** valkealla on itse asiassa kaksi väärää alkusiirtonappulaa, mutta se ei vaikuta tehtävän loogiseen rakenteeseen. Valkean koetelmat 1.Lxe7? ja 1.Rxe7? uhkaavat 2.Tf6# ja pitkästi 2.Lh3 Td6/Rd6 3.Lg5/Rg6#. Musta torjuu välittömän matin siirroilla (1.Lxe7?) Txe5! ja (1.Rxe7?) Rxe5! ja jos nyt 2.Lh3, niin 2.- Rd6! ja 2.- Td6! Niinpä valkean on aloitettava siirrolla **1.Lh3!** (2.Rg6#), jolloin hän voi valita itsekiinnityksen sen mukaan, kumman omista itsekiinnityssiirroistaan musta

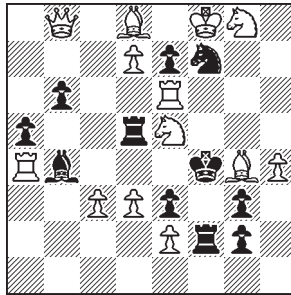
**A20. Walter Frh. von
Holzhausen
Deutsches**

Wochenschach 28.9.1913

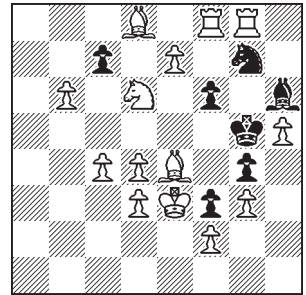
3# 3+4

**A21. Byron Zappas
3. p. Probleemblad 1966**

3# 13+11

**A22. Tapani Tikkanen
1. s. PM T 1966**

i#2 14+7

valitsee: 1.- Txe5 2.Rxe7! (3.Tf6#) Rd6
3.Rg6# ja 1.- Rxe5 2.Lxe7! (3.Tf6#) Td6
3.Lg6#. Vaikka itse looginen vuorotteluidea
on yksinkertainen, tehtävän kompleksinen
kiinnitys- ja päästöstrategia saattaa vaikeut-
taa ratkaisun hahmottamista.

Alkusiirron arviointi itsemateissa

Itsemateissa (samoin kuin pitkälti pakko-
mateissakin) alkusiirtoa on arvioitava hiu-
kan toisin kuin mattitehtävissä. Päähyveet
– valkean voiman lisäämisen ja mustan pelin
rajoittamisen välttäminen, vK:n shak-
kaukselle altistaminen jne. – ovat itsema-
teissakin käyviä, mutta koska matin tekee
musta, niin esimerkiksi korotusalkusiirtoa
ei voi pitää aivan yhtä huonona kuin matti-
tehtävissä. Valkean korotukseen sisältyy
näet itsematissa pieni paradoksi: koska
musta tekee matin, uuden valkean upseer-
in tuominen peliin tekee mustan matinte-
on teoriassa vaikeammaksi. Paradoksi on
toki suurelta osin näennäinen, sillä valkea
tarvitsee toki voimaa myös voidakseen pa-
kottaa mustan tekemään matin.

Esimerkkeinä kaksi korkealle sijoittunut-
ta lyhyttä korotusalkusiirtoista itsemattia. Ly-
hyemmässä tehtävässä **A22** perustelee al-
kusiirtokorotuksen tietenkin houkutusten ja
alkusiirron esittämä täyskorotus ja niiden ai-
kaansaama muutospeli mustan pickaninnyä
vastaan, mutta idean toteutuksen tekninen
vaikeus on lisäksi pakottanut laatijan tyyty-
mään kiinnittävään alkusiirtoon, joka myös
itsematissa on puute – olkoonkin, että tässä

kiinnittävänä on vain ms.

Pitemmässä i#:ssa **A23** muunnelmien
vahva sisältö kompensoi sinällään heikoh-
koa korotusalkusiirtoa. Jos valkea D-koro-
tuksen lisäksi shakkaisi, sitä voisi näin ly-
hyessä i#:ssa pitää jo hylättävänä.

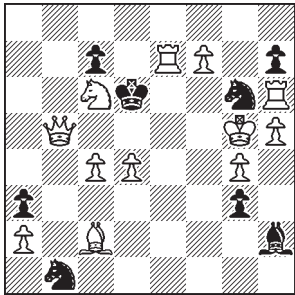
Toinen paradoksi liittyy mustan upseerin
lyövään alkusiirtoon, joka ei toki itsemateis-
sakaan ole tavallinen. Sehän vähentää mus-
tan matintekovoimaa ja tekee näin päämää-
rään pääsemisen hankalammaksi, joten pe-
riaatteessa sen pitäisi olla sallittu. Olen näh-
nyt pari itsemattia, joissa lyödään mD alku-
siirrossa, minkä motivoi tietenkin se, että
vaihdelmassa juuri daami tekee matin, mut-
ta valkealta puuttuu temposiirto. Toinen
muistamistani esimerkkitehtävistä on **A24**.
Tämä tehtävä on tietenkin kuriositeetti, mut-
ta havainnollistaa kärjekkäästi, että itsema-
tissa pätevät joskus toisenlaiset esteettiset
arvot kuin mattitehtävissä.

Lienee sanomattakin selvää, että itse-
matin alkusiirrossa sellaisen mustan up-
seerin lyöminen, joka jo tehtävän alkuase-
massa selvästi uhkaa tuhouta valkean ai-
keet, on täysin tuomitava.

Pakoruutujen ottamisesta on itsemateis-
sa huomattava, että myös *valkean* kunin-
kaan pakoruudun ryövääminen alkusiirros-
sa esimerkiksi tukkimalla on rike! Toisaalta
pakoruudun *anto* vK:lle voi olla vielä arvok-
kaampaa kuin mattitehtävissä pakoruudun
antaminen mK:lle.

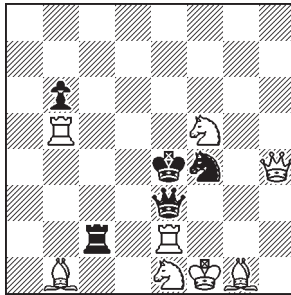
Varsinkin pitkissä (7-siirtoisissa tai pi-
temmissä) itsemateissa näkee usein, että
alkusiirrossa valkea shakkaa tai korottaa

A23. Aleksandr Cistjakov
1. p.
Suomen Shakki 1998-9

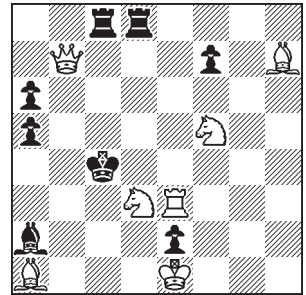
i#4 12+8

A24. V. Perepljuk
Erik.main.
Suomen Shakki 1990-1

i#4 8+5

A25. Benjamin G. Laws
Morning Post 5.1.1885

2# 7+8

daamin – tai tekee jopa molemmat yhtä aikaa! Niin ikään niissä on tavallista, että mustalla on alkuasemassa vahvoja uhkauksia, jotka toteutuessaan tuhoaisivat valkean itsariaikeet joko kokonaan tai vaatimuksen siirtolukua ajatellen liian pitkäksi aikaa. Koska itsematissa matintekijä on vastentahtoinen, laatijalla on yleensä käytettävissäni niukemmalti keinoja alkusiirron suhteen kuin mattitehtävissä. Tässä on yksi syy siihen, miksi esim. shakkaavat ja korottavat alkusiirrot ovat itsemateissa siedettympiä kuin mattitehtävissä.

Vaikka alkusiirron vaikutus tehtävän kokonaisarviointiin väheneekin tehtävän pidentessä, ja tämä pitää itsemateissa vielä paremmin paikkansa kuin mattitehtävissä, mahdollisimman hyvään alkusiirtoon laatijan on niissäkin pyrittävä. Niinpä pitkää itsemattitehtävää (tai mattitehtävää) laaties- sa on tarpeellista punnita huolella, millä siirrolla ratkaisu kannattaisi aloittaa, jos ratkaisun venyttäminen tai ty pistäminen tulee kysymykseen.

Sekalaisia alkusiirtoteemoja

Lopuksi esittelen luettelonomaisesti ja aakosjärjestyksessä joitakin teemoja, jotka joko määrittelevät ratkaisun alkusiirron luonteen tai joissa alkusiirto muutoin on keskeinen osa ideaa. Oikeinkirjoituksen selkeyttämiseksi kirjoitan pienellä alkukirjaimella ne teemanimitykset, joita ei voi pitää erisniminä. Tässä suhteessahan suomen oikeinkirjoitus poikkeaa selvästi valtakielistä sak-

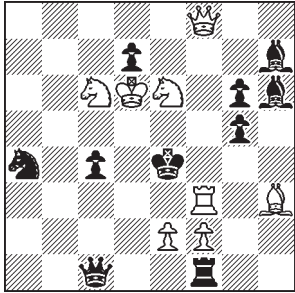
sasta ja englannista.

On olemassa joukko ns. funktionvaihtoteemoja, joissa yhden vaiheen alkusiirto toimii muissa vaiheissa esimerkiksi uhkaus- ja/tai mattisiirto[i]na, mutta niiden esittely vaatii oman artikkelinsa. En esittely myöskään sellaisia strategisia 2#-teemoja, joissa teeman sisältämä strategia on määritelty tarkkaan alkusiirrosta mattisiirtoon asti ("Amerikan intiaani" ehkä ainoana poikkeuksena). Niiden luettelemiseen ja kuvailuun tarvittaisiin jopa enemmän kuin yksi artikkeli. Samaa on sanottava edelleen eräistä ratkaisun ja houkutus-alkusiirtoja sisältävistä ideoista tai ideakokonaisuuksista, yhtenä huomattavimmista jatkettu hyökkäys.

Amerikan intiaani (engl. American Indian) 2#-tehtävän alkusiirrolla valkea jättää oman nappulansa suojatta antaen mK:lle pakoruudun ja siirtyen mustan nappulan taakse (väijytysalkusiirto). Puolustus siirrolaan ko. musta nappula lyö suojatta jätetyn valkean nappulan ja tukkiin annetun pakoruudun avaten samalla alkusiirron tehneelle nappulalle linjan matintekoa varten. Tehtävä **A25**, jonka alkusiirto teemamuunnellineen on **1.Te8!** (2.Re3#) Txd3 2.Txc8#, lienee teeman ensiesitys, vaikka pari Sam Loydin muutamaa vuotta myöhemmin laatimaa tehtävää ovatkin tunnetumpia.

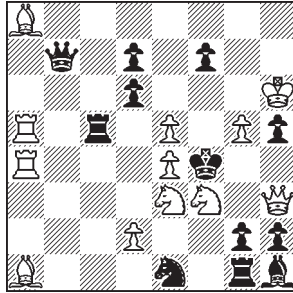
Tästä Loydin ristimästä teemasta on käytetty suomeksi myös nimitystä Amerikan intialainen (samoin esim. saks. amerikanischer Inder), vaikka varsinaisen intialaisen teeman kanssa sillä ei ole mitään

A26. Georgi Popov
1. p. *Thèmes-64* 1959

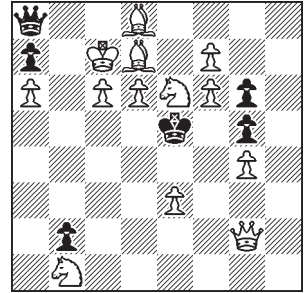
2# 8+10

A27. Juri Suškov
2. p. *Shahmaty* 1980

2# 12+12

A28. H. August
1. p. 4. *Klüver-TT*
Die Schwalbe 1934

3# 13+6

tekemistä. Alkuperäinen syyllinen sekaan-nukseen on Kristoffer Kolumbus, joka 1492 luuli tulleensa Intiaan ja antoi tapaamilleen alkuasukkaille nimityksen "intiaani" i. 'Intian asukas'. Tämän maailmanhistoriaan sittemmin syvästi vaikuttaneen sähläyksen ansiosta muun muassa espanjan *indio*, italian *indiano* ja englannin *Indian* tarkoittavat sekä intiaania että intialaista. Löyd on teeman ristiessään saattanut tietoisesti hyödyntää Kolumbuksen erheä ja sanan kaksoismerkitystä, mutta esim. suomeksi viitsi menee hukkaan ja johtaa vain kääntämishankaluuksiin.

Suosin nimitystä "intiaani" yllä mainitusta temaattisesta syystä. Englanninkielisessä tehtäväkirjallisuudessa teema ilmeisesti juuri kyseisen sekaantumisvaaran vuoksi esiintyy satunnaisesti myös asussa "Red Indian (Theme)", suomeksi ehkä poliittisesti epäkorrektisti 'punanahka(-teema)'.

Bulgaria-teema 2#-tehtävän esipelissä mustalla on käytettävissään useita shakkauksia, joita vastaan valkealla ei ole mattisiirtoa. Valkea voisi torjua shakit ristishakkeilla, jos sillä olisi patteri. Alkusiirrolla valkean on rakennettava tällainen patteri. Houkutuksia täytyy olla vähintään yksi, joka ei saa kumoutua shakkaukseen. Teemaa tutkivat vuodesta 1956 eteenpäin eritoten bulgarialaiset laatijat.

Teema havainnollistaa sitä tosiseikkaa, että mustan voimakasta alkuasemauhkaa yleensäkin voi kompensoida se, että uhan torjuntaan valkealla on olemassa useita lupaavia mahdollisuuksia (=houkutuksia). Ennätysaavutuksessa **A26** peräti neljä

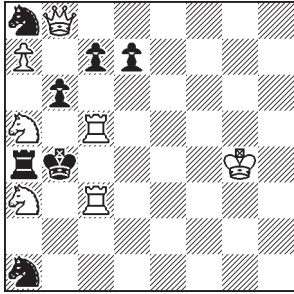
(rinnakkaisshakit mukaanlukien kuutta) uhkaavaa shakkia vastaan on valkealla olemassa kolme patterinluomismahdollisuutta. Kannattaa tutkia, mikä siirroista 1.Da8, 1.De8 ja 1.Lg2 toimii. 3x4-Zagorujkon tehoa tietenkin syövät juuri alkuasemashakit ja lisäksi valkean moniuhkaukset.

kapriisi-teema (ven. tema kapriza, engl. Caprice theme) Neuvostolaatija Juri Suškovin 1970-luvulla esittelemä idea: monivaiheisessa 2#-tehtävässä musta torjuu valkean houkutukset jollakin puolustusidealla. Ratkaisussa valkea synnyttää itse mustan kumoussiirron tai -siirtojen aiheuttaman haitan tai haitat asemaansa.

Paradoksaalinen ja melko vaikea teema, joka saattaa edelleen tarjota mahdollisuuksia omaperäisiin tehtäviin. Yksi suhteellisen varhaisista teemaesimerkeistä on tehtävä **A27**, joka lisäksi esittää Hannelius-kaavion. Houkutukset 1.Rh4? (2.Dxh2#) ja 1.Rxh2? (2.Dh4#) musta torjuu vastavasti siirroilla 1.- Tc4! ja 1.- Db2! katkoen vuoron perään vTa4:n ja vLa1:n linjat ja antaa kunkaalleen pakoruudut e4 ja e5. Alkusiirrolla **1.Rd4!** valkea itse katkoo kyseiset linjat ja antaa samat pakoruudut uhaten (2.Re2#). Nyt siirtoja 1.- Tc4/Db2 seuraavatkin houkutusten uhkamattit 2.Dh4/Dxh2#. Lisämuunnelmat 1.- Kxe5[4] 2.Df5#.

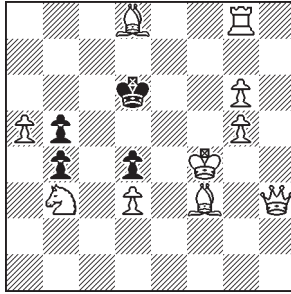
Mitä teemanimitykseen tulee, "kapriisi" tarkoittaa "oikkua", mutta myös yllättävää käänteistä, leikillistä sävellystä, joka usein vaatii esittäjältä huomattavaa teknistä taituruutta, italiaksi capriccio [kapri'tsho], jonka alkuperäinen merkitys on 'pukinhypy'. Koska "kapriisi" on jo suomen kielessä ole-

A29. George Hume
Vu 1935

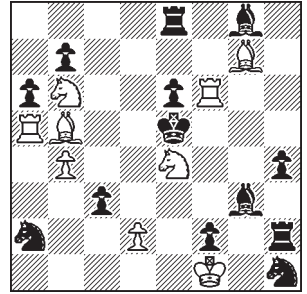
2# 7+7

A30. Matti Myllyniemi
2. p.
Tidskrift för Schack 1972

2# 10+4

A31. Sam Loyd
1. p.
Checkmate Tourney 1903

3# 9+13

massa oleva ja äänneasultaan ja oikeinkirjoitukseltaan kieleemme mukautettu vierasana, on järkevää käyttää sitä ja näin liittää suomalainen termi luontevasti kv. traditioon.

kiusa-teema (saks. Vexier-Thema) Uhka-2#:ssa valkealla on matti valmiina mustan teemanappulan siirtoihin. Alkusiirrolla valkea kiinnittää mustan teemanappulan.

Nanning & Koldijkin *Themaboekin* (Eindhoven 1948) mukaan teema on esitelty *Schach-Echossa* tammikuussa 1935, mutta esimerkkitehtävää kirjan toimittajat eivät onnistuneet löytämään. Käännös on omani (saksan verbi "vexieren" tarkoittaa 'pitää pilkkanaan, ivailta, kiusata' yms.). Yhtä hyvin nimitys voisi olla vaikka "jäynä-teema" – mutta ei "käytännön pila-teema"! Teemaa voi pitää esimerkkinä huumorista yhtenä hyvän alkusiirron elementtinä, tosin sillä varauksella, että samat asiat eivät naurata kaikkia. Alkusiirto, joka kiinnittää esipelissä aktiivisen mustan upseerin, on tietysti huono, ellei se tarjoa runsaasti kompensatiota, ja teema onkin täysi kuriositeetti.

4. Klüber-teema Odotusalkusiirtoisessa mattitehtävässä valkean houkutuspelejä koostuu neljästä sotilaan korotuksesta, jotka kaikki ovat odotussiirtoja.

Saksalaisen laatijan ja teoreetikon Hans Klüberin mukaan on nimetty ainakin 10 teemaa, jotka saksalaisen järkevästi on erotettu toisistaan pelkin järjestysnumeroin ja joista järjestettyjä teemakilpailuja Klüber on ollut organisoimassa. Historiallinen kuriositeetti tämänkin teema. Esimerkkitehtävä **A28**

voitti aiheesta järjestetyn teematurnauksen:
1.f8R? Dxc6+! 2.Lxc6 patti; 1.f8L,D? Db8+!
2.Kxb8 patti; 1.f8T? Dxd8+! 2.Rxd8 patti.
1.Dh1! (sp) 1.- Dxc6+ 2.Lxc6 Kxe6 3.Dd5#
1.- Db8+ 2.Kxb8 Kxd6 3.Lc7# 1.- Dxd8+
2.Rxd8 Kxf6 3.Dh8# (esipelissä 3.Dxb2#)
1.- Dc8+,Db7+ 2.KxD.

Le Lionnais-teema 2#-siirtopakkotehtävässä odotusalkusiirron tekee vK, jolla on käytettävissään kaikki kahdeksan siirtoa, joista vain yksi on oikea. Houkutukset eivät saa kumoutua mustan shakkeihin, mutta kylläkin samaan haittaan tai samaan puolustussiirtoon.

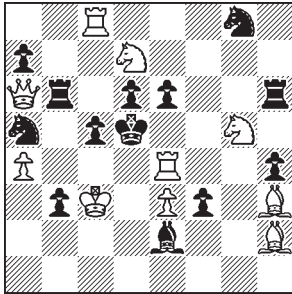
Teemasta on olemassa esimerkkejä jo 1800-luvulta, mutta niissä jokin tai jotkin houkutukset kumoutuvat yhtä useampaan puolustukseen. Esimerkkitehtävä **A29** on siinä suhteessa puhdas: 1.K~5? Txa5! 1.K~3? Txa3! 1.Kf4? c6! **1.Kh4!** (sp).

Ranskalainen François Le Lionnais (1901-1984), koulutukseltaan insinööri ja tavattoman laaja-alainen ja monipuolinen shakkikirjoittaja, piti Vu-nimisessä lehdesessä shakkipalsta tammikuusta 1935 helmikuuhun 1936. Palstalla esiteltiin mm. yllä mainittua teemaa, joka palstan pitäjän kunniaksi on nimetty hänen mukaansa. L.L. ei tietääkseni itse laatinut aiheesta yhtään tehtävää.

mustekala-teema 2#-tehtävässä on mustan kuninkaan täydellinen pakoruutu-ohjelmisto. Eri ratkaisuisissa tai houkutuksissa ja ratkaisussa tai eri muodoissa valkea antaa mK:lle aina eri pakoruudun, yhteensä 8 kertaa.

Kovan luokan esimerkkitehtävä on 8-

A32. Dante H. Rizzetti
2.-3. p. Cúbbe de Xadrez
Guarantigueta 1967

2#

10+13

ratkaisuin 2# **A30**, jossa mK:sta tehdään matti myös lähtöruudulla (1.Rc5! b3 2.Rb7#). Tehtävän esittämälle pakoruutu-teemalle on kirjassa *300 problem av Hilding Fröberg* (Kööpenhamina 1989) tehtävän n:o 88 yhteydessä annettu nimeksi "bläckfisk-tema". Kuka nimityksen lienee sepittänytkin, hän on ollut luonnontieteellisessä mielessä hiukan suurpiirteinen, sillä 10-lonkerosiakin mustekaloja on (lahko *Decapodida*)...

Steinitzin gambiitti (3#-tehtävässä) vK lähtee suojaisesti ruudusta suoraan useampia peräkkäisiä shakkauksia kohti.

Nimitys viittaa wieniläisen pelin Steinitzin varianttiin 1.e4 e5 2.Rc3 Rc6 3.f4 exf4 4.d4 [Dh4+ 5.Ke2]. Yksi tehtävähistorian tunnetuimpia tehtäviä on **A31**, jonka Loyd väitti laatineensa työmatkallaan puolessa tunnissa. Hän oli tosin laatinut hiukan samantyyppisen tehtävän jo nuoruudessaan, ja julkaisulähteen toimittajan Alain C. Whiten mukaan tehtävää piti vielä muokata pari kertaa ennen julkaisemista. Tehtävässä on itse asiassa pieniä teknisiä puutteita siellä täällä: alkuasemauhkaus 1.- Kxe4, alkusiirron jälkeinen moniuhkaus ja mattiduaaleja esim. muunnelmassa 1.- f1R+, mutta siitä huolimatta sitä voi pitää hyvänä saavutuksena taiteellisesti ja laadintateknisesti! Lopussa annan ratkaisun täydellisenä mattisiirtoihin asti virheitä peittelemättä.

Valladao-tema I 2#-tehtävässä sekä houkutusten eitti ratkaisun uhkamatti tapahtuu ruudulta, jonka houkutusalkusiirron ja ratkaisun alkusiirron tekevä nappula rai-vaa vapaaksi.

Nykyään paljon tunnetumpi on toinen brasilialaisen laatijan ja merkittävän shakkikirjoittajan Joaquim Valladao Monteiron mukaan nimetty tema (joka joskus esiintyy myös muodossa Valladao Monteiro-tema), jossa samassa tehtävässä esiintyy sekä linnoitus, ohestalyönti että korotus. Tässä esiteltävän teeman esimerkkitehtävä **A32** on peräisin aiheesta järjestetystä teematurnauksesta ja järjestysnumero I puolestaan on peräisin Valladao-Monteiron omasta opuksesta *222 temas* (Rio de Janeiro 1967), joka onkin Gino Mentastin kirjan *Prontuario del problemista* (Santa Maria Capua Vetere 1977) lisäksi ainoa lähde, josta teeman olen jäljittänyt. Tema on itse asiassa "valkean idean" yksi variantti, jota on lisämaustettu sillä ehdolla, että alkua ja houkutusiiirroissa pitää raivata matintekoruu. Valkeasta ideasta enemmän seuraavassa artikkelissa.

Ratkaisuja: **A17**: 1.Kd7? Kf1 2.Ta2 e4! 1.Kd8/Kf8? Kf1 2.Ta2 exd4 3.e8T Kf1/Kd1! **1.Kf7!** Kf1 2.Ta2 e4 3.e8D exd3 4.Db5 2.- exd4 3.e8T dxe3/Kf1/Kd1 4.Txe3/Tc8/Th8. **A22**: 1.e8D? c6/c5/cxd6 2.Dxc6/Db5/Ld5, 1.- cxb6! 1.e8T? cxb6/c6/c5 2.Rb5/c5/d5, 1.- cxd6! 1.e8L? cxb6/c6/cxd6 2.Lb5/Le8xc6/Ld5, 1.- c5! **1.e8R!** cxb6/c6/c5/cxd6 2.Rb5/c5/d5/Rxd6. **A23**: **1.f8D!** (sp) 1.- R~ 2.Te4+ Kd7 3.Re5+ Ke6 4.Rd3+ 1.- Lg1 2.Te3+ Kd7 3.Re5+ Ke6 4.Rf7+ 1.- g2 2.Tg7+ Ke6 3.De5+ Lxe5 4.Df6+. **A24**: *1.- Dxe2# **1.Rxe3!** Kd4 2.Df6+ Ke4 3.Rf5+ Rxe2 4.Rg3+. **A26**: 1.Da8? dxe6! 1.Lg2? Txf2! **1.De8!** (2.eR~#) Da3+/T[D]d1[2]+/Df4+/Lxf8 2.Rc5/Rd4/Rxf4/Rxf8#. **A** *1.- Rxd3/cxd3 2.Rb3/Re6# **1.Dc7!** (2.Dxe5#) Rxd3/cxd3/eR~ 2.Re6/Rb3/Dxf4#. **A30**: **1.Lb6!** Ke7 2.Lc5# **1.Dh7!** Ke6 2.De7# **1.Kg3!** Ke5 2.Lc7# **1.Ld5!** Kxd5 2.Dd7# **1.Rc5!** (2.Rb7#) Kxc5 2.Le7# **1.Ke4!** Kc6 2.Ke5# **1.Lf6!** Kc7 2.Le5# **1.Kf5!** Kd7 2.Ke5#. **A31**: **1.Ke2!!** (2.Ke3, Tf~+) 1.- f1D+ 2.Ke3 D, Te~+/Dd3+/L[D]f2+, Dg1+/Df3+/D[L]f4+ 3.L[x]e2/Lxd3/T[x]f2/Txf3/Txf4# 1.- f1R+ 2.Tf2+ Kxe4 3.[L]d3# 1.- Rc1+ 2.Ke3 Lf4+/f1R+ 3.Txf4/T, Lxf1# 1.- Rxb4 2.Ld3+ Kd4 3.dxc3# [2.- Rd5 3.Tf~+#] 1.- Kxe4 2.Ld3+ Kd4 3.Tf4# 1.- Kd4 2.Tf4+ e5 3.Rxg3#. **A32**: 1.Tc4? Ld3! 1.Tf4? Tb4! 1.Tg4, Txe6? Rf6! **1.Txh4!** (2.e4#) Ld3/Tb4/Rf6, Txh4 2.Dxd3/Dxd6/Lxe6.

QUEUE PROBLEMS REVISITED

Richard P. Stanley

A *queue problem* is a chess problem in which each solution has the same set of moves, but the order of the moves can vary. The object is to count the number of solutions. The computation of the number of possible move orders should be mathematically interesting. The most interesting situation occurs when this counting problem is equivalent to a known mathematical counting problem, and we can determine the answer directly from the mathematical theory. All queue problems composed thus far have been *serieshelpmates* or *serieshelpstalemates*, in which Black makes a series of moves and White one move. The number of solutions is thus the number of Black move orders; White always has the same unique move at the end.

Queue problems were introduced by the Finnish composers Eero Bonsdorff, Arto Pusa, and Kauko Väisänen, beginning around 1983. These pioneering problems are collected in [4]. In 1993–94 the Finnish Chess Problem Society sponsored an international solving contest for mathematical chess problems, in which all the problems but one were proper queue problems. This contest featured eight new problems, composed by the above three composers together with Unto Heinonen.

In this article we present three new queue problems illustrating three theorems from enumerative combinatorics (the mathematical subject dealing with counting the number of objects with specified properties) not involved in any previous queue problems. We also give an extension of a classic problem of Bonsdorff and Väisänen.

First we discuss a method for describing solutions to queue problems. Consider Problem A. The Black pawn at a5 must play the moves a4-a3-a2-a1B-e5-b8-a7, while the a6 pawn plays a5-a4-a3-a2-a1B-e5-b8. White then plays b7 $\neq$. The a4 pawn can never pass the a5 pawn (even after promotion). We depict this situation in Figure 1, which we call the *solution poset* P . (“Poset” is an abbreviation for “partially ordered set.”) The elements (vertices or points) of P correspond to the moves of Black. The pawn initially at a5 is denoted P1 and then B1 after promotion, and similarly P2 for the pawn initially at a6. A move B is written above a move A and joined to A by a sequence of descending edges if B must be played after A . Hence a solution to the problem consists of a labeling of the 14 vertices of P with the numbers $1, 2, \dots, 14$ such that if the label j can be reached from i by moving up edges, then $j > i$. The label of vertex A is the number of the move A in the solution. Such a labeling of a poset P is called a *linear extension* of P . The number of linear extensions of P is denoted $e(P)$. The number of solutions to a “pure” queue problem is thus $e(P)$, where P is the solution poset. Linear extensions of posets are a well-studied topic in combinatorics; see for instance [6, §3.5].

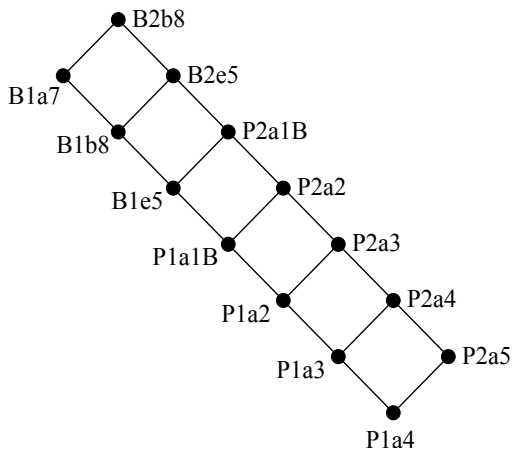
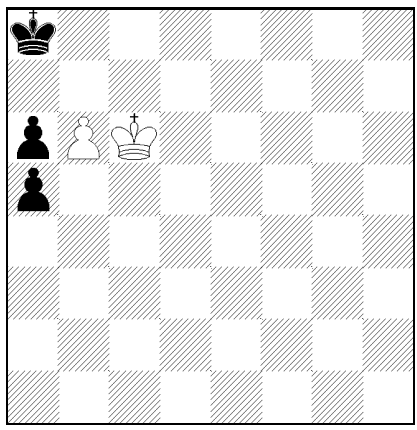

Figure 1: The solution poset for Problem A

(A) E. Bondorff & K. Väisänen

ST solving contest, 1983

Serieshelpmate in 14: how many solutions?

The poset P of Figure 1 may be regarded as a (rotated) 2×7 rectangle. A linear extension of P is thus equivalent to filling in the squares of a 2×7 rectangle with the numbers $1, 2, \dots, 14$ so that every row and column is increasing. Figure 2 shows a linear extension of P and the equivalent 2×7 rectangle. The corresponding solution

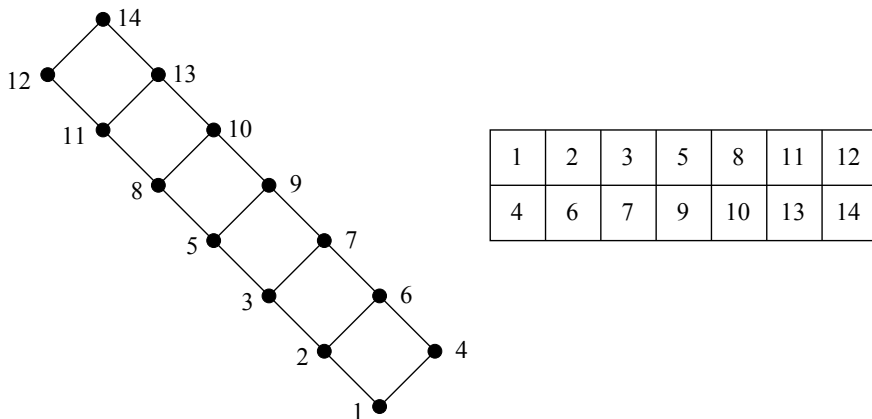

Figure 2: A linear extension of the solution poset to Problem A

to Problem A is 1.a4 2.a3 3.a2 4.a5 5.a1B 6.a4 7.a3 8.Be5 9.a2 10.a1B 11.Bb8 12.Ba7 13.Be5 14.Bb8 b7≠. The number of $2 \times n$ rectangles with squares labelled with $1, 2, \dots, 2n$ so every row and column is increasing is well-known to be the *Catalan number* C_n , given by

$$C_n = \frac{1}{n+1} \binom{2n}{n} = \frac{(2n)!}{n!(n+1)!}.$$

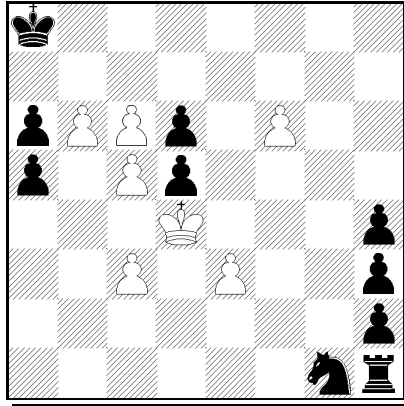
Since $C_7 = 429$, the answer to Problem A is 429.

Catalan numbers are among the most ubiquitous sequences of numbers in combinatorics. For 66 combinatorial interpretations of these numbers, see [7, Exer. 5.19], available also at <http://www-math.mit.edu/~rstan/ec>. This website also has a link to a “Catalan addendum” with many additional combinatorial interpretations.

The “Catalan queue” of Problem A is so fundamental that it is interesting to ask to what extent it can be extended to a longer queue. Problem B shows our best effort in this direction: the number of solutions is $C_{17} = 129644790$. (Thanks to Noam Elkies for pointing out the necessity of the pawn at c5.)

(B) R. Stanley (after E. Bonsdorff and K. Väisänen)

2003

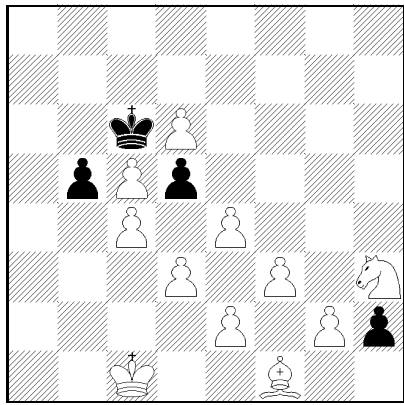

Serieshelpmate in 34: how many solutions?

Our approach to Problem A illustrates the paradigm we will be following for the three problems below. Namely, construct the solution poset P , interpret the number $e(P)$ of linear extensions of P in terms of a known enumeration problem, and use the solution to the enumeration problem to solve the queue problem.

(C) R. Stanley, 3rd Prize

E. Bonsdorff 80th birthday tourney, 2002

Serieshelpmate in 14: how many solutions?

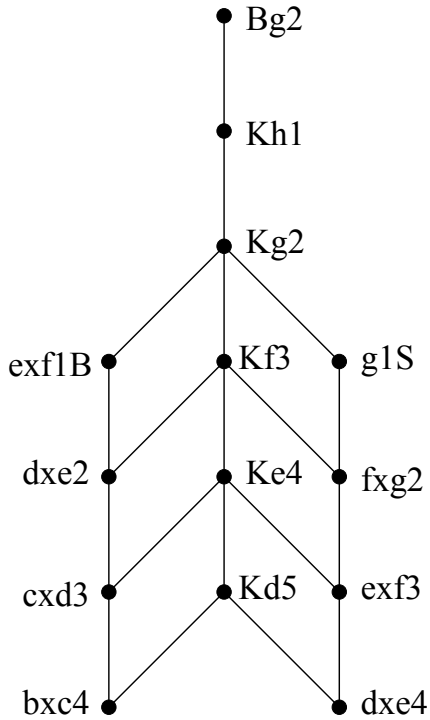

Figure 3: The solution poset for Problem C

Consider Problem C, whose solution poset is shown in Figure 3. For $p \leq q$ define a poset $P_{p,q}$ to consist of three chains $x_1 > \dots > x_p$, $y_1 > \dots > y_q$, and $z_1 > \dots > z_q$, with $x_i < z_i$ and $y_i < z_i$. Kreweras [2, (85)] shows that the number of linear extensions of $P_{p,q}$ is given by

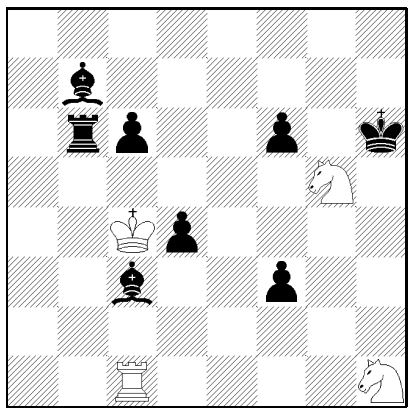
$$e(P_{p,q}) = \frac{2^{2p}(p+2q)!(2q-2p+2)!}{p!(2q+2)!(q-p)!(q-p+1)!}.$$

(A simpler proof in the case $p = q$ appears in [3].) The poset of Figure 3 is just $P_{4,4}$ with two irrelevant top elements. Hence the total number of solutions is given by

$$e(P_{4,4}) = \frac{2^8 \cdot 12! \cdot 2!}{4! \cdot 10! \cdot 0! \cdot 1!} = 2816.$$

(D) R. Stanley

2003

Serieshelpmate in 7: how many solutions?

Next we turn to Problem D. The solution poset is shown in Figure 4(a). Consider a linear extension of this poset, such as shown in Figure 4(b). If we read the labels from left-to-right along the zigzag shape of the poset, we obtain the permutation 3614275. Replace each number i in this permutation by $8 - i$, obtaining $w = 5274613$. The characteristic property of w is that it first goes down, then up, then down, etc., i.e.,

$$5 > 2 < 7 > 4 < 6 > 1 < 3.$$

Such a permutation is called *alternating*. Let E_n denote the number of alternating permutations of $1, 2, \dots, n$. For instance, $E_4 = 5$, corresponding to the five alternating permutations 2143, 3241, 3142, 4231, 4132, and the number of solutions to Problem D

is E_7 . The numbers E_n are known as *Euler numbers* and can be computed from the recurrence

$$E_0 = 1, E_1 = 1, 2E_{n+1} = \sum_{k=0}^n \binom{n}{k} E_k E_{n-k} \text{ if } n \geq 1.$$

It was proved by Desirée André in 1879 that

$$\sum_{n=0}^{\infty} E_n \frac{x^n}{n!} = \sec x + \tan x.$$

Here $\sec$ and $\tan$ denote the trigonometric functions secant and tangent. See for instance the website

<http://mathworld.wolfram.com/AlternatingPermutation.html>.

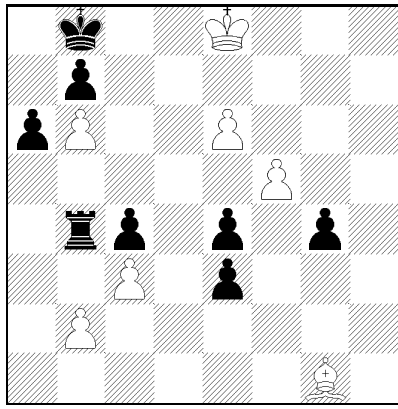
The terms of $\sec x$ have even exponents and of $\tan x$ have odd exponents. Hence E_{2n} is sometimes called a *secant number* and E_{2n+1} a *tangent number*. In particular,

$$\tan x = x + 2\frac{x^3}{3!} + 16\frac{x^5}{5!} + 272\frac{x^7}{7!} + 7936\frac{x^9}{9!} + \dots$$

Hence the number of solutions to Problem D is $E_7 = 272$. Can the theme of this problem be extended to $E_8 = 1385$ or $E_9 = 7936$ solutions?

(E) R. Stanley

2004

Serieshelpmate in 14: how many solutions?

Problem E requires some knowledge of calculus to appreciate fully. The solution poset P for Problem E is shown in Figure 5(a). Figure 5(b) shows a linear extension π of P , together with a certain labeling of its elements with the labels

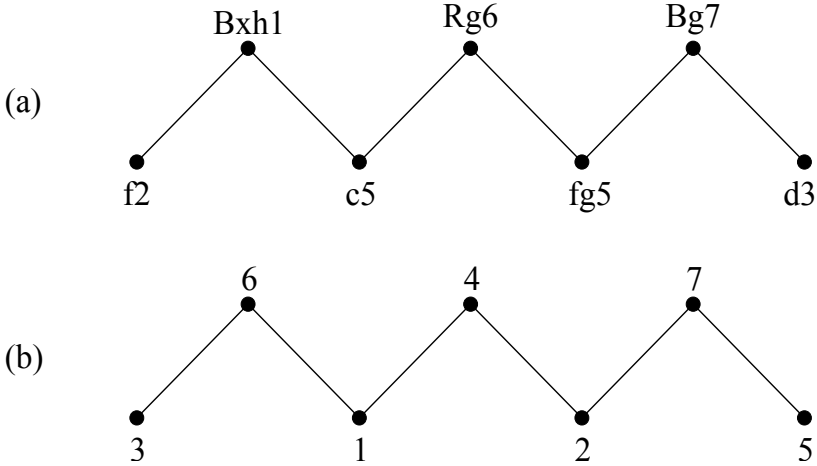

Figure 4: (a) The solution poset P for Problem D
 (b) A linear extension of P

$x, a_{12}, a_{13}, a_{23}, a_{14}, a_{24}, a_{34}$ (twice each). Suppose we list these labels in the order designated by π and adjoin an x at the beginning and end. We obtain the permutation

$$w = x a_{12} a_{13} a_{23} x a_{14} a_{24} a_{13} a_{23} a_{23} x a_{34} a_{14} a_{34} a_{24} x. \quad (1)$$

of four x 's and two each of a_{ij} for $1 \leq i < j \leq 4$. The characteristic property of w is that each a_{ij} occurs between the i th x and the j th x . Thus if $J(n, k)$ denotes the number of permutations of n x 's and $2k$ each of a_{ij} for $1 \leq i < j \leq n$, then the number of solutions to Problem E is given by $J(4, 1)$.

Now define the integral

$$I(n, k) = \int_0^1 \cdots \int_0^1 \prod_{1 \leq i < j \leq n} (x_i - x_j)^{2k} dx_1 \cdots dx_n.$$

This integral is a special case of a famous integral due to Selberg and known as *Selberg's integral* (e.g., [1, Chap. 8]). Its value is given by

$$I(n, k) = \frac{1}{k!^n} \prod_{j=1}^n \frac{((j-1)k)!^2 (jk)!}{((n-j-2)k+1)!}. \quad (2)$$

In particular, we obtain easily from (2) that $I(4, 1) = 1/252000$.

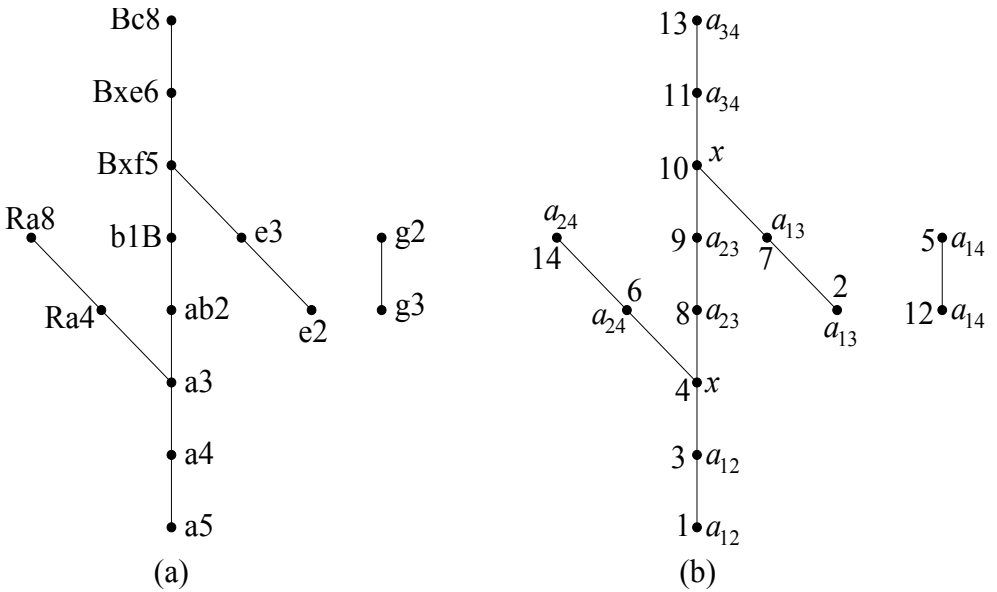

Figure 5: (a) The solution poset P for Problem E
 (b) A linear extension and "Selberg labeling" of P

There is also a standard way to interpret $I(n, k)$ as a probability, namely, suppose we randomly arrange n x 's and $2k$ each of the symbols a_{ij} for $1 \leq i < j \leq n$ in a line. Then $I(n, k)$ is the probability that all the a_{ij} 's occur between the i th and j th x . (This probabilistic interpretation is much easier to derive than the explicit value (2).) Since there are a total of

$$\frac{(n + kn(n - 1))!}{n! (2k)! \binom{n}{2}}$$

ways to arrange n x 's and $2k$ each of the a_{ij} 's in a line, we have

$$J(n, k) = \frac{(n + kn(n - 1))!}{n! (2k)! \binom{n}{2}} I(n, k).$$

It follows that the number of solutions to Problem E is given by

$$\begin{aligned} J(4, 1) &= \frac{16!}{24 \cdot 2^6} I(4, 1) \\ &= 13621608000 \cdot \frac{1}{252000} \\ &= 54054. \end{aligned}$$

Bibliography

- [1] G. E. Andrews, R. Askey, and R. Roy, *Special Functions*, Encyclopedia of Mathematics and Its Applications **71**, Cambridge University Press, Cambridge/New York, 1999.
- [2] G. Kreweras, Sur une classe de problèmes de dénombrement liés au treillis des partitions des entiers, *Cahiers du Bureau Universitaire de Recherche Opérationnelle*, Institut de Statistique de l'Université de Paris, Paris, 1965.
- [3] G. Kreweras and H. Niederhausen, Solution of an enumerative problem connected with lattice paths, *European J. Combinatorics* **2** (1981), 55–60.
- [4] A. Puusa, *Queue Problems*, Finnish Chess Problem Society (Suomen Tehtäväniekat), 1992.
- [5] Results of the international solving contest for mathematical chess problems (1994), Finnish Chess Problem Society (Suomen Tehtäväniekat).
- [6] R. Stanley, *Enumerative Combinatorics*, vol. 1, Wadsworth and Brooks/Cole, Pacific Grove, CA, 1986; second printing, Cambridge University Press, Cambridge, 1996.
- [7] R. Stanley, *Enumerative Combinatorics*, vol. 2, Cambridge University Press, New York/Cambridge, 1999.

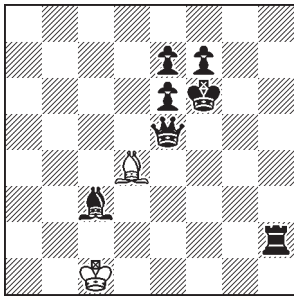
ST kesäkilpailu 2004 tuomio / ST Summer Tourney 2003 Award

Tuomittavana oli 11 tehtävää. On kummallista, että ainoastaan yksi tehtävä esitti liukuveräjän samanvärisillä nappuloilla. Tehtävien taso oli mielestäni keskinkertainen. Ehkä valitusta teemasta ei ole niin helppo laatia jotakin erityistä. Osoituksena tästä on, että useat tehtävät esittivät ainoastaan teeman, mutta eivät sen lisäksi mielestäni mitään todella mielenkiintoista. Esimerkkejä tästä ovat tehtävät 1 (Kg2-Kd5), 2 (Kf6-Kd4), 4 (Ka5-Kg4), 6 (Kg7-Ke5) ja 8 (Kf7-Kd3), jossa valkean peli on temaattista mutta mielenkiinnottomaa. Tehtävän 5 (Kb7-Kf1) a-muodossa musta daamin on mentävä h2:een tukkimaan, mutta b-muodossa se siirtyy h8:aan, koska sille ei ole mitään muuta sopivaa ruutua. Mielestäni se on vähän epäsointuista, pidän enemmän jälkimmäisestä ideasta. Myöskin tehtävä 9 (Kc8-Kd2) on vähän tasapainoton. MTh7:llä ei ole koetelmia ensimmäisessä siirrosta, kun vastaavasti mL voisi tulla ajatelleeksi myös ruutuja e4 tai f5.

There were 11 problems to be judged. Strangely enough only one problem showed sliding-gate with pieces of the same colour. The level was average I would say. Maybe it isn't so easy to make something special with the theme. An indication for this is that a number of problems only showed the theme but next to that nothing really interesting in my opinion. Examples for this are nr. 1, nr. 2, nr. 4, nr. 6 and also nr. 8 in which the white play, although thematical, is uninteresting. In nr. 5a the black queen really wants to go to h2 to block there, while in nr. 5b she goes to h8 because there is no other suitable square. To my taste this is a little unharmonious, I like the idea of b better. Nr. 9 is a little unbalanced as well. There are no tries with Rh7 on the first move in a, while in b the black bishop can think of f5 or e4 as well.

Päätökseni on seuraava / I decided to the following:

Palkinto / Prize Kari Valtonen

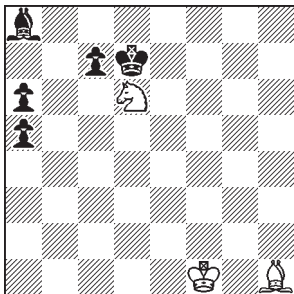

a#5 2+7

Palkinto, nr. 11 Kari Valtonen (Tampere). Kaikkein kunnianhimoisin tehtävä ottaen huomioon kilpailun teeman. Näemme tässä kolminkertaisen teemaesityksen, ei lainkaan helppo toteutettava apumattina. Mustan daamin ja valkean lähtien siirroissa esiintyy vastavuoroinen liukuveräjä-efekti. Se, että mustan lähetin on siirryttävä a1:een 1. siirrosta, on tärkeä lisä. 1.La1 Lxa1 2.Th6 Kd2 3.Db2+ Ke3 4.Tg6 Kf4 5.De5+ Lxe5#

The entry with the most ambition concerning the theme this tourney asked for. We see the theme three times, not so easy to achieve in a helpmate I think. There is a mutual sliding-gate effect in the play of the black queen and the white bishop. That the black bishop only has a1 on the first move is an important extra.

1. kunnaimaininta / 1st HM Hannu Harkola

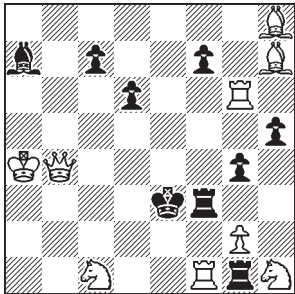

a#4 3+5

1. kunnaimaininta, nr. 10 Hannu Harkola (Helsinki). Myös tämä on yksi niistä harvoista tehtävistä, joka jollakin tavalla kartuttaa vaadittua teemaa. Vaikka valkean pelissä ei ole hurraamista, mielestäni tämä on oikein nokkela apumatti, joka esittää teeman tyylikkäästi. Mustan kuninkaan saattamiseksi diagonaalin toiselle puolelle ei ole muuta tapaa kuin sulkea Lh1:n linja. Ainoa tähän tarkoitukseen sopiva ruutu on g2 (1.Lg2+!). Mustan viimeisellä siirrolla valkean lähetin linja on avattava uudestaan, ja nyt ainoastaan paluusiirto on käypä, koska b7, f1 ja h3 eivät toimi. 1.Lg2+ Ke2 2.Kc6 Kd3 3.Kb6 Kc4 4.La8 Rc8#

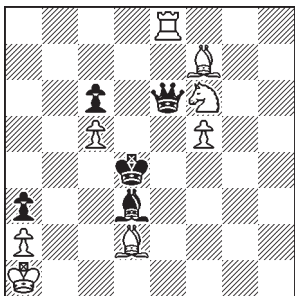
Also one of the few problems that adds something extra to the required theme. Although the white play is nothing much I think this is a subtle helpmate which shows the theme

1. maininta / 1st Comm.
Harri Hurme

2# 9+9

2. maininta / 2nd Comm.
Hannu Harkola

a#2 2.1.1.1. 8+5

charmingly. To let the black king across the diagonal there is no other way than to close the line of Bh1. The only square suitable for this is g2 (1.Bg2+!). On blacks last move the line of the white bishop has to be opened again and now there is only the switchback to a8, because b7, f1 and h3 do not work.

1. maininta, nr. 3 Harri Hurme (Espoo). Hyvät matinmuutokset 2.Dc3 ja 2.De1 houkutuksen ja ratkaisun välillä. Houkutusessa valkea ylisuojaa f4:n mutta luopuu ruudun d4 toisesta suojauksesta. Tämä alkusiirto tekee Tf1:stä lähes tarpeettoman. Tietysti meitä haluttua hyödyntää liukuveräjää (Tf3-Tf1), ja ratkaisussa, tornin siirtyessä valkea saa ylimääräisen suojauksen f4:ään, näemmekin hyvää duaalinvälttöä. 1.Tf6? (2.Dc3# A) 1.-Ld4 2.De1# B; 1.-Tf5! **1.Tg8!** (2.Te8#) 1.- Tf6 2.Dc3# A (B?), 1.-Tf5 2.De1# B (A?), 1.-Tf4 2.Dxf4# (A?, B?), 1.-Ld4 2.Dxd4#

Good changes of mates 2.Qc3 and 2.Qe1 in try and solution. In the try white puts an extra guard on f4 but loses one on d4. This key makes Rf1 almost unnecessary. Of course we want to use the sliding-gate (Rf1-Rf3) and indeed in the solution after the rook moves when white gets the extra guard on f4 we see good dual-avoidances.

2. maininta, nr. 7 Hannu Harkola (Helsinki). Kaunis tempo ensimmäisessä siirrossa temaattista linjaa pitkin. Mustan daamin täytyy siirtyä ruudun d5 tai e4 yli ensimmäisellä siirrollaan, mutta ei välittömästi lopulliseen määränpäähänsä (c4 ja e3). Sievä muttei mitenkään erikoinen teematoteutus. 1.Db3 Rd5 2.Dc4 Le3# 1.De2 Re4 2.De3 Lc3#

Nice tempo on the first move along the thematic line. The black queen has to go across d5 or e4 on the first move but not to the intended square (c4 and e3) immediately. Nice but nothing special has been done with the required theme.

Leeuwarden, july 2005

Dolf Wissmann

Many thanks to Dolf for this award, which remains open for three months. Any claims to Marko Ylijoki, Mustanlahdenkatu 21 B 22, 33210 Tampere (email: mysg@suomi24.fi) / Huomautukset tuomiota kohtaan kolmen kuukauden kuluessa Marko Ylijoelle, osoite yllä.

VARJOTUOMIO

Hannu Harkolan aloitteesta pyydettiin viime vuoden lopulla mm. sähköpostitse suomalaisia tehtäväniekkoja tekemään oma varjotuomiensa kesäkilpailun tehtävistä. Päättämiseksi oli harjoitella tuomari-työskentelyä ja verrata omaa tuomiota oikeaan tuomioon, muihin varjotuomiioihin, sekä niistä koostettuun kollektiivituomioon.

Kahdeksan niekkaa (Hannu Harkola, Unto Heinonen, Arto Heimonen, Jyrki Kiltti, Jorma Paavilainen, Kari Valtonen, Kauko Virtanen ja Marko Ylijoki) palauttivat varjo-

tuomiensa, puolet heistä kommentein varustettuna, kuten oli pyydetty.

Varjotuomiot käytiin melko perusteellisesti läpi Nuuksion kevätpäivillä. Valitettavasti lehden tila ei anna mahdollisuutta palata niihin sen tarkemmin, mutta voidaan mainita, että yhteistuomion lopputulokset poikkesivat rajusti Wissmannin tuomiosta.

Ehkä tällaista tuomarointimenetelmää joskus vielä käytetään oikeasti ST:n kesäkilpailussa. Ainakin varjotuomarit pitivät ajatusta mielenkiintoisena. Kiitokset heille osallistumisesta!

ENSIPAINOKSET - ORIGINALS

Tällä palstalla julkaistavat ensipainokset ottavat osaa lehden vuosikilpailuihin. Laatioita pyydetään lähettämään tehtäviään osastojen toimittajille: mattitehtävät ja apumatiit Mikael Grönroosille; lopputehtävät, itsematiit, satushakki- ja shakkimatemaattiset tehtävät Joose Norrille. Myös ratkaisut ja kommentit tulee lähettää vastaavien osastojen toimittajille.

Suurissa mateissa (n#) ja itsemateissa (i#n) kuvion alla oleva **h** tarkoittaa temaattista houkutusta, **e** taas esipeliä (= jos musta olisi siirtovuorossa). Niitä ei tarvitse ilmoittaa ratkaisuisissa. Apumateissa vaihdelma ilmaistaan asteriskilla, esim. a#2*.

Originals published in this section are eligible for the informal tournaments of ST. Composers are requested to send their original compositions to the individual editors: Direct mates and Helpmates to Mikael Grönroos; Studies, Selfmates, Fairies and Mathematical Chess Problems to Joose Norri. Also all solutions and comments should be sent to the appropriate editors.

In direct mates (n#) and selfmates (i#n) h under the diagram means a thematic try, while e means setplay. You need not give tries & setplays in your solutions. In helpmates setplay is indicated by an asterisk, e.g. a#2* (= helpmate in two with setplay).

Piece abbreviations in Finnish are: K = King, D = Queen, T = Rook, L = Bishop, R = Knight.

MATTITEHTÄVÄT - DIRECT MATES

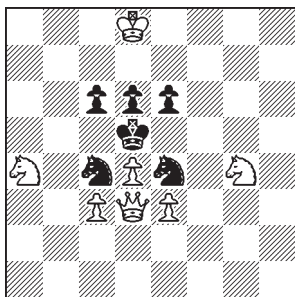
Jukka Tuovinen, Steniuksentie 35 A 1, 00320 Helsinki (tuovinenj@hotmail.com)

Tuomarit - Judges: 2# 2005-2006: **Marjan Kovacevic**, 3# 2004-2005: **NN**, n# 2004-2005: **NN**

Kaikki tehtävät ovat koneella tarkistettuja. Ratkaisuaikaa seitsemän viikkoa.

2838.

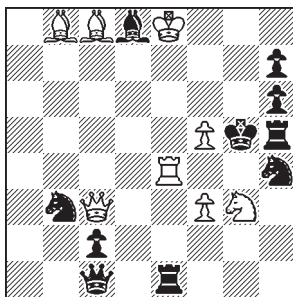
Popescu Puiu
ROU

2#   hhhh   7+6

2839.

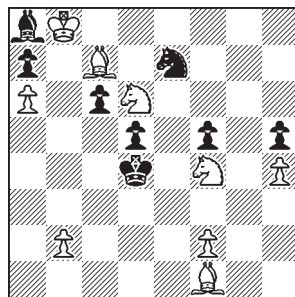
Herbert Ahues
DEU

2#   hhh   8+10

2840.

Petrasin Petrasimovic
YUG

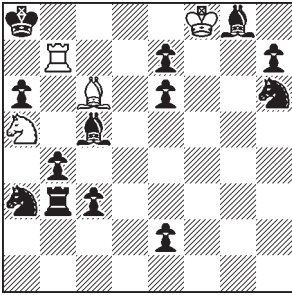

4#   h   9+8

Huomatkaapa, että Mikael Grönroos ottaa ensi numerosta lähtien huomaansa mattitehtävien palstan, jota Jukka Tuovinen on hoitanut sen alkuajoista lähtien, kokonaiset yhdeksän vuotta. Suurkiitokset Jukalle pitkäaikaisesta työstä! Etsimme paraikaa uutta toimittajaa apumattipalstalle, onneksi Mikael on suostunut hoitamaan tätä päällekkäistä työtä siihen saakka.

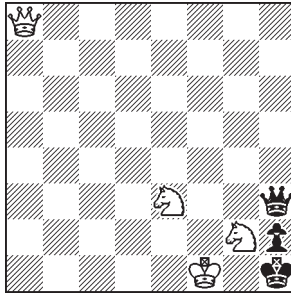
Please note that starting with the next issue, the direct mates editor of ST will change. We would like to thank Jukka for his work which continued nine years from the beginning of the section! The new editor is Mikael Grönroos, who has kindly agreed to undertake the job. Luckily Mikael has promised to continue as the helpmates editor until someone is willing to take the post.

2841. Baldur Kozdon
DEU

7# 4+13

2842. Baldur Kozdon
DEU

8# 4+3

Etkö tiedä, mitä tekisit
hengentuotteitteesi
kanssa?
Lähetä ST:hen
julkaistavaksi!

MATTITEHTÄVÄENSIPAINOSTENRATKAISUT ST 1/2005

2767. Hannelius (+) 1.Dd7? Kf3/f3 2.Dh3/Dd2#, 1.-e4! **1.De6!** Kf3/f3/e4 2.Dh3/Dh6/Dxe4#

2768. Jonsson 1.Kh6! (2.Dg7+ Rf6 3.Dxf6#) Tb5 2.Rxb5 axb5 3.Dd6#, 1.-Tb4 2.Rxf5 Lxf5 3.Dd6#, 1.-Lxa3 2.Rc2+ Kc5/dxc2 3.De5/De3#, 1.-d2 2.Rxf5+ Kd3/Lxf5 3.De4/De3#. Jonssonin tekemäksi suhteellisen helppo (AHa).

2769. Pitkänen & Cistjakov 1.Kb5! (2.Rb4+) Dxe5/Kxd4 2.Da3/Da4+. Muunnelmat ovat kauniit, mutta ruudun c4 ottaminen alkusiirrossa ei miellytä, vaikka tavallaan vaikeuttaakin ratkaisua odottamattomuudellaan (AHa).

2770. Hildebrand & Jonsson. 1.d8R! h2 2.Rc6+ bxc6 3.d7 cxb5/cxd5 4.d8D/d8R. Tämä suoraan kuviosta ratkennut tehtävä ei toki ole huono, vaikka olennaisin "vitsi" onkin vain valkean 4. siirto (AHa). Helpoimpia 5-siirtoisia, mitä olen nähnyt (HK)?

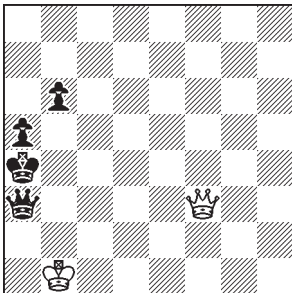
LOPPUTEHTÄVÄT - STUDIES

Joose Norri, Meritullinkatu 7 A 13, 00170 Helsinki (joose_norri@hotmail.com)

Tuomari - Judge: 2005-2006: **Rainer Staudte**

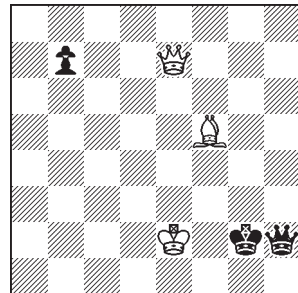
Kaksi kevyttä daami ja lähetti vastaan daami -lopputehtävää materiaalin suurimmalta ekspertiltä.

2843. Julien Vandiest
BEL

Tasapeli (=) 2+4

2844. Julien Vandiest
BEL

Voitto (+) 3+3

LOPPUTEHTÄVÄENSIPAINOSTEN RATKAISUT ST 1/2005

2784 Didukh 1.-De1+ i) 2.Kf5 ii) dxe6+ iii) 3.Kf6 Db4 4.Rg6+ hxg6 iv) 5.Db1 Lh7 6.Db3 Lg8 7.Db1 ja patti tai asemallinen tasapeli.

i) 1.-De3+ 2.Kf5 Lxe6+ 3.Kf6 Db3 4.Dxb3 Lxb3 5.g6=. 1.-dxe6 tai Lxe6 2.Kxf4 ei aiheuta ongelmia.

ii) 2.Kd5? Lxe6+ 3.Kd6 c4.

iii) 2.-Lxe6+ 3.Kf6 Db4 4.g6 Dxb2 5.gxh7 Dxe5+ 6.Kxe5 Kg7 7.Rg6=. 2.-Ke7 3.Rg2 Lxe6+ 4.Kxf4 Db4+ 5.Dxb4 cxb4 6.Re3.

iv) 4.-Ke8 5.Dxb4 cxb4 6.Rxf4.

2785 Heiskanen 1.Da4+ Rxa4 i) 2.Txa4+ Dxa4 ii) 3.Txa4+ Lxa4 4.d8R Lb3 5.g8L iii) Lxg8 6.Le5+ Kxe5 7.Rc6+ Kd6 8.Rb4 voittaan.

i) 1.-Le4+ 2.Dxe4+ Rxe4 3.Ta3 Df3+ 4.Txf3 gxf3+ 5.Kh3 g2 6.Lxg2. 1.-Kf5 2.Dc6 Le4+ johtaa korkeintaan edelliseen.

ii) 2.-Kf5 3.T7a5+ Kg6 4.g8D+ ja 5.Tg5+.

iii) 5.g8D? Ld5+ 6.Dxd5 patti.

AH näkee kaiken oikein ja kirjoittaa: Tämä ei varmaankaan ole täydellinen ratkaisu, mutta joka tapauksessa Heiskaselta taas hienoa työtä!

APUMATIT - HELPMATES

Mikael Grönroos, Savenottotie 10 C 8, 65280 Vaasa (mikael.gronroos@fimnet.fi)

Tuomarit - Judges: a#2/h#2 2005-2006: **NN**, a#3/h#3 2004-2005: **NN**, a#n/h#n 2004-2005:

Marko Ylijoki

Juhlinnan jälkeen palataan taas arkeen vaikkakin loman lomassa. Edellinen lehtemme sisälsi paljon mielenkiintoista tutkittavaa. Ehkäpä syynä oli se, ettei apusedällä ollut osaa eikä arpaa tuon lehden tekoon! Seuraavaan lehteen olen sitten lupautunut toimittamaan toisenkin eli mattitehtäväläpälstan – toivottavasti teen vain tilapäisesti kahta palstaa. Jompaankumpaan pyritään saamaan toinen toimittaja kohuuajassa.

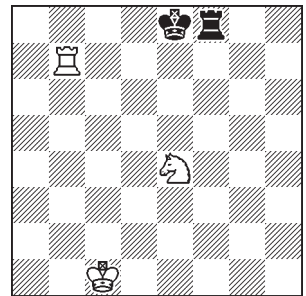
Tällä kertaa on tarjolla 14 ensipainosta. Ensimmäisenä on omistus Spårelle ja siinä on 13 muotoa! a) kuvio b) Re4->h4 c) & Tf8->a8 d) & Rh4->g4 e) & Rg4->c5 f) & Ta8->b8 g) & Tb8->c7 h) & Tc7->h8 i) & Rc5->f3 j) & Rf3->h5 k) & Rh5->a4 l) & Ra4->b4 m) & Th8->d8. Jos joku ratkaisija keksii lisää muunnelmia, jotka voidaan ympätä jatkuvan kaksossarjan säilyttäen niin, että edelleen liikutellaan vain kahta nappulaa, luovataan lisäpisteitä! Pari seuraavaa tehtävää ovat Sveitsi-maottelun jäämistöä. Kyse on apumateista, joissa on haarautumista ensimmäisen siirron jälkeen. Markon tehtävässä haarautuminen on jo valkean ensimmäisessä siirrosta ja Jorman ja minun tehtävässä mustan toisessa siirrosta. Molemmissa tulee siis neljä ratkaisua. Huomattavaa, että Markon 2½-siirtoisessa vaihdelma on kuten tavallinen 2-siirtoinen apumatti. Jonssonin 3-siirtoinen saattaa olla aika vaikea, samoin Koistisen tehtävässä lienee haastetta, mutta Karhunen on tehnyt oman tehtävänsä erityisesti ratkaisijoiden 'kiusaksi'. Toivotan hellettä aivosoluille.

2845. Mikael Grönroos

Vaasa

Omistus:

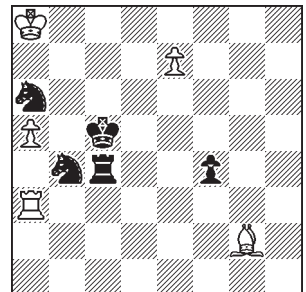
Carl-Erik Spåre 60

a#2 a-m kts. teksti 3+2

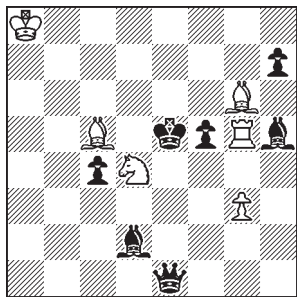
2446. Jorma Pitkänen & Mikael Grönroos

Lahti / Vaasa

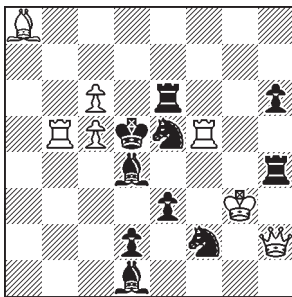
a#2 2.1.2.1. 5+5

2847. Marko Ylijoki
Tampere

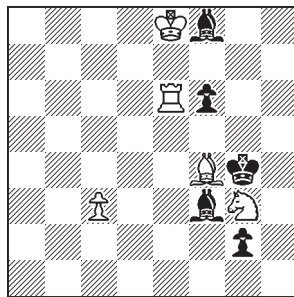
a#2 2.2.1.1. 6+7

2848. Christer Jonsson
SWE

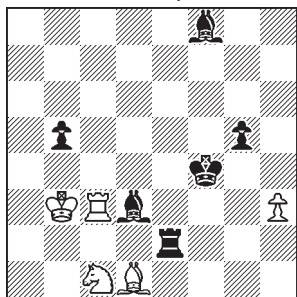
a#2 2.1.1.1. 7+10

2849. Christer Jonsson
SWE

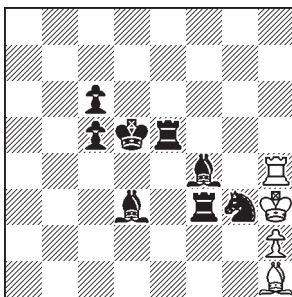
a#2½ 0.3.1.1.1. 5+5

2850. Marko Ylijoki
Tampere
Omistus:
Carl-Erik Spåre 60

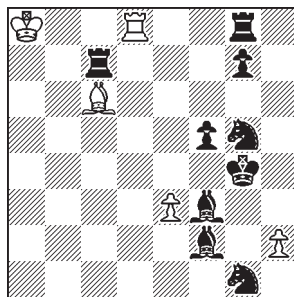
a#2½* 5+6

2851.
Christopher Jones &
Mikael Grönroos
GBR / Vaasa

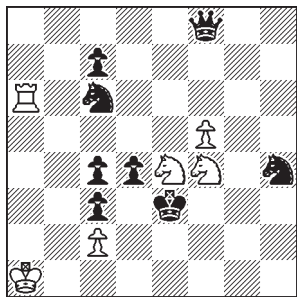
a#3 b) mKd5→d4 4+8

2852. Unto Heinonen
Helsinki
Omistus:
Suomen Tehtävämiekat 70

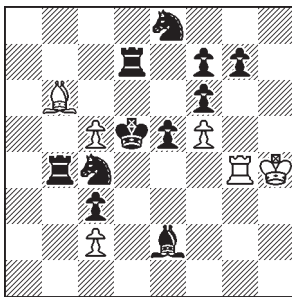
a#3 2.1.1.1.1. 5+9

2853. Christer Jonsson
SWE

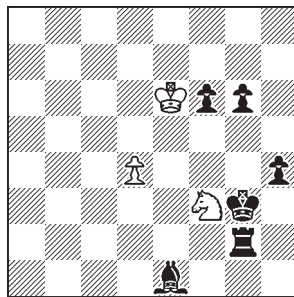
a#3 3.1.1.1.1. 6+8

2854. Christopher Jones
GBR

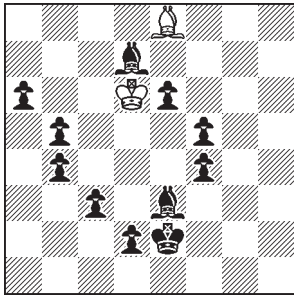
a#3 b) vsf5→b5 6+11

2855. Janne Syväniemi &
Mikael Grönroos
Espoo / Vaasa

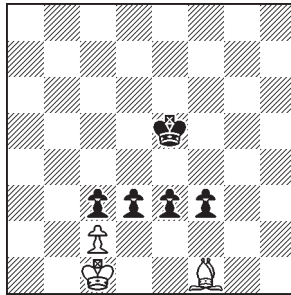
a#4 2.1.1... 3+6

2856. Timo Koistinen
Mustasaari
Muisto-omistus:
Jan Hannelius

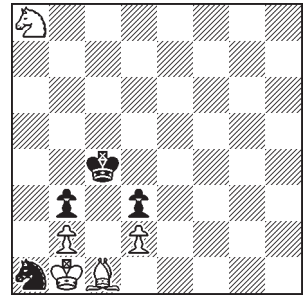
a#4 3.1.1... 2+11

2857. Kari Karhunen
Helsinki
Omistus: Harri Hurme 60

a#6 3+5

2858. Steven B. Dowd & Mikael Grönroos
USA / Vaasa

a#6 5+4

APUMATTIENSIPAINOSTEN RATKAISUT ST 1/2005

2771. Spåre 1.Kc8 e8R 2.Lc7+ Rd6# 1.Tb6 De5 2.Kc6 exd8R# 1.Lb6 Da8+ 2.Kc7 e8R#. Tuotti joillekin vaikeuksia, ehdotettiin myös 1.Lc7, joka on shakki! (MG)

2772. Jonsson 1.Kd4 Rg6 2.Tf6 Le5# 1.Ke6 Tc5 2.Tb3 Ld5#. Vaikeahkoja katkoja (AH).

2773. Grönroos 1.Dd3 Dxc5+ 2.Ke4 exd3# 1.Df3 Dxc5+ 2.Ke4 exf3# 1.Rd5 e3 2.Dd4+ exd4# 1.Df4 e3 2.Lf5 exf4# 1.Dd5 e4 2.Ke6 exd5# 1.Df5 e4 2.Ke6 exf5# 1.Ld3 Df4+ 2.Kd4 Txd3# 1.Dxe2 Dxe2+ 2.Kf5 Txf1#. Record! Congratulations (RL). HS:n mukaan kaksi viimeistä ratkaisua ovat sivareita, ja hän ehdottaa vielä mLf8 poisjättöä, jolloin olisi 9 ratkaisua. Siinä kuitenkin valkea teemasotilas jäisi vaille virkaa, mikä on huono lisä tähän 'jatkettuun superalbinon' (MG).. The pawn e2 has eight different functions. There are some weaknesses, but is better version possible? (UH)

2774. Onkoud 1.-Lxe5+ 2.Rxe5 Kf2 3.c5 Tf4# 1.-Txd3+ 2.Lxd3 Kf3 3.Dc4 Le3#. Säälä, että turhaa tavaraa on paljon (HK). Vähän liikaa tavaraa, mutta kauniit matit (AH). An effective Zilahi; a little mechanical (UH).

2775. Jonesa 1.Te5 b4 2.Re3 Ld5 3.Rc3 Td2# b) 1.Kd3 b3 2.Rd4 Te2 3.Rc3 Lc4#. Nätit olkaimet (HK). Eriväriset nappulat antavat mukavasti tilaa toisilleen (AH). MY kiinnittää huomiota huippulaatijalla välillä ilmenevään hutilointiin ja sanoo, että pienellä muutoksella päästään eroon ylimää-

raisestä mustasta sotilaasta! Hetken piti miettiä, että hoksasin (lautaa käännetään 180° ja vsg7→g2 jolloin siis -msa5!) (MG).

2776. Heinonen 1.Kg4 Ke2 2.Kxh5 Kf3 3.Tg5 Rd-f4# 1.Td4 Kc2 2.Ke2 Kb3 3.Kxd3 Rh-f4#. Ratkaisu yllättävä ja temaattisesti fiksu (HS). Nätti, mutta miten Unto näin helpon tehtävän on saanut aikaan? (AH)

2777. Heinonen 1.Dd4 R5f6 2.Te5 Re4+ 3.Kd5 Rdf6# 1.Te7 R7f6 2.Dd8 Re8+ 3.Kd7 Rdf6#. Kumpikin R vuorollaan lyödään ja lyö! (HK) Tosi ansiokas tehtävä ja vaikea (PV). Tämä on tosi nätti ja miellyttävä. Ehkä joku ekonomisti korvaisi vsb5:n msc6:lla, mutta suurmestari ymmärtää myös aseman kauneuden päälle! (MY)

2778. Jonsson 1.Lb2 Sxb2 2.Kxb2 b4 3.Ka1 Ld4# 1.Db4 Lxb4+ 2.Kxb4 Re5 3.Ka5 Rc6#. Oli aluksi tosi hankala (HK). Musta uhraamalla raivaa tien loukkoon (PV). Tätä pitää tietysti verrata mm. tehtävään CJ&RW, 7. maininta ST 2002-2003 (ST 2/2002: nr. 2305). 2778:ssa on toki taloudellisempi asema, mutta vertailutehtävä on näyttävämpi (MY).

2779. Onkoud 1.Re6 Le5 2.Kd5 Txf5 3.Rc4 e4# 1.Ld3 Te5 2.Kd4 Lxg7 3.Tc4 e3#. Useat valittavat suurta nappulamäärää (MG). Tasokasta (HK). Mustan D ikävästi sivussa, muuten kohtalainen (AH). Teppo Mänttä ehdottaakin ekonomisointia: vsb5=msc6, mDh3=mTh3, mTc5=msc5 ja mLc3=msc3! Tämä on selvästi kevyempi

asema (MG). Original and difficult; the blocking officer must be captured in the other solution (UH).

2780. Jones a)1.Rd6 Tb3 2.Kxc4 exd6 3.Td5 Txc3#b)1.Rb5 Lg5 2.Kxe5 cxb5 3.Dd5 Lxf4#. Tasokasta (HK). Selkeä teema tässä ja edellisessä (PV). Koko sarjan vaikein ja paras (AH).

2781. Jonsson & Wiehagen a)1.Rg5 Ld8 2.Lb8 c7 3.Kg3 cxb8+ 4.Kh4 Dh2# b)1.Rc3 Te7 2.Re2 c7 3.Ke1 c8D 4.Lf2 Dc1#. Vaikea tämäkin. mK siirtyy hauskesti eri suuntiin.(AH) Nice pinning mates; extra officers are disturbing (UH).

2782. Koistinen & Grönroos 1.-Dxf2+ 2.Kd3 Dxc5 3.Le3 Dxc6 4.Dd4 Df6 5.Tc3 Df1#. Siistiä, liiat eliminoitiin (HK). Murisen tällaisista 'epäkuninkaallisista' tehtävistä, jotka kuuluvat satushakkiin! (AH)

2783. Feather 1.d6 Rd4 2.d5 Rxc2 3.b2+ Kd1 4.Rb3 Rd4 5.Rc5 Re6 6.Rd7 Rd6#. Extortion movement of black, an interesting problem (RL). Ihmeellinen tempotaistelu (HS). Mattikuva oli selvä, mutta houkutuksena oli mL:n saaminen d7:n tukkijaksi (AH). The same mate again! Beautiful construction; the white knight returns, changed blocks; all by pawns and knights.(UH)

ITSEMATIT JA SATUSHAKKI - SELFMATES AND FAIRIES

Joose Norri, Meritullinkatu 7 A 13, 00170 Helsinki (joose_norri@hotmail.com)

Tuomarit - Judges: i#/s#2004-2005: **Johan Beije**; satutehtävät/fairies 2005: **NN**

Kahden itsematin jälkeen tulevat heinäsiirkat, aiturit, sarjasiirtoiset ja pinsiirtoiset ovat jo tuttuja. Alfil hyppää ratsun tavoin mutta diagonaalilla toiseen ruutuun, kuviossa siis vain f6:een. Se on kuninkaallinen eli kuningas, joka liikkuu ainoastaan alfiilin tavoin.

Leijona liikkuu daamin linjoilla ja tarvitsee sekä liikkumiseen että lyömiseen pukkinappulan, joka voi olla kumpaa tahansa väriä ja jonka yli se siirtyy halutessaan aina ensimmäiseen esteeseen asti. Leo ja Pao ovat daamin ja tornin linjoilla muuten samanlaisia, mutta käyttävät pukkia vain lyödessään, muuten liikkuvat ortodoksisesti. Tasahyppääjä siirtyy ja lyö pukkinappulan yli niin, että pukki jää siirron geometriseen keskipisteeseen, esim. b5 pääsee kuviossa h1:een.

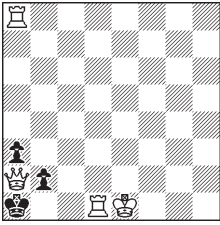
Liisa-shakissa käytetään kahta lautaa (A ja B), ja nappula siirtyy siirron jälkeen vastaavaan ruutuun toisella laudalla. Siirron on oltava laillinen sillä laudalla, jolla se tehdään (joten esim. shakkia ei voi paeta vain hyppäämällä, tuloruudun pitää olla turvallinen molemmilla laudoilla). Tuloruudun pitää olla tyhjä molemmilla (vain samalla laudalla voi lyödä; ohestalyöntiä ei ole). Tehtävän kaikki nappulat ovat b-laudalla; sotilasasemasta voi muuten päätellä jotain...

Antikirkessä lyövä nappula syntyy kirkemäisesti pelin alkuruutuunsa (lyöty poistuu normaalisti). Lyönti on sallittu vain, jos uudelleensyntyminen on todella mahdollinen, ja se koskee myös shakkeja. Jos sotilas lyö korotusriville, se korottuu ensin ja syntyy sitten uudestaan upseerina. Calvet-muodossa (normaalimuoto) lyönti omalle uudelleensyntymisruudulle on sallittua, Cheylan-muodossa ei. Kun ei erikseen asiaa mainita, on kyseessä normaalimuoto; kahdessa seuraavassa itse asiassa molemmat kävisivät.

Proca-retraktorissa valkea ja musta ottavat vuorotellen siirtoja takaisin. Minkä tahansa laillisen siirron saa peruuttaa. Viimeisen takaisinottonsa jälkeen valkea tekee siirron eteenpäin, jolla hänen tulee täyttää vaatimus. Musta pyrkii peruuttamaan sellaisia siirtoja, ettei valkea pysty täyttämään vaatimusta; jos mustalla on vaihtoehtoja, seuraa retromuunnelmia. Se puoli, joka peruuttaa, päättää, oliko siirto lyönti ja jos oli, niin minkä nappulan (Høeg-retraktorissa vastustaja päättää, valkean peruuttaessa siis musta, ja tällöin valkean täytyy olla varautunut mustan kaikkiin päätöksiin).

Viime vuosien tärkein uutuu retroalalla on retraktoreiden yhdistäminen antikirkeen. Kombinaatio vaatii vähän totutteleamista, ja kuviossa A pieni maistainen. Se on itsematti, ja koska sellainen on ilmeisesti mahdollinen vain mustalla kuninkaalla, täytyy valkean kunin-

A) Klaus Wenda
feenschach 2001

ii#1 2 siirtoa sitten 4+3
Proca-retractori,
antikirke Cheylan

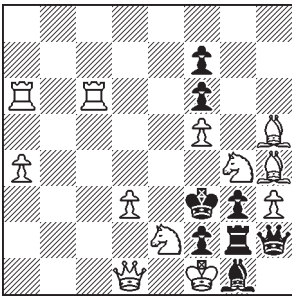
kaan hankkiutua e8-ruudun lähetyville. Takaisin 1.Ta7-a8! a4-a3/ b3-b2 2.Ke7xTf6[Ke1] (antikirken vuoksi voi peruuttaa lyönnin vain, jos lyövä nappula on ennen peruutusta uudelleensyntymisruudullaan) ja eteenpäin 1.Te1+! (shakkaa daamilla, ei edelleenkaan tornilla, koska Cheylan, ja poistaa valkean kuninkaan lyöntivoimain) Kxa2 [Ke8]#. Tornin piti alkusiirrosta valita a7-ruutu, jotta musta ei voi pelata b3-b2 ja Te1+:n jälkeen bxa2[sa7]! Peruutus 1.a7-a8T?? on laiton, koska antikirkessä sotilaat eivät voi ohittaa toisiaan samalla linjalla. Ja kuninkaan piti valita e7-ruutu, jotta e1-torni ei vaikuta e8:aan (esim.2.Kd8xDd7[Ke1]?)

To our foreign readers: *Selfmates 2859-2860; Helpmate in 3,5 with Grasshoppers 2 sols 2861; Serieshelpmate in 8 2862; Serieshelpmate in 12 with Grasshoppers 2 sols 2863; 6# maximummer with royal Alfif, Grasshopper, Nightriders 2864; 2# with Grasshoppers and Lions 2865; Helpmate in 2 with Grasshoppers, Equihoppers, Leo, Pao 2866; Helpstalemate in 4 Alice Chess. A-board empty 2867; Helpmate in 5,5 Anticirce Cheylan with Grasshopper and Lion 2868; Seriesselfmate in 70 Anticirce 2869; 1# before 4 Proca retractor Anticirce 2870.*

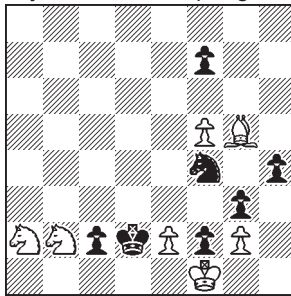
2859. Diyan Kostadinov
BGR

2860. Jorma Pitkänen
Omistus:
Siirtokarjalaisille
ja Lahden kaupungille

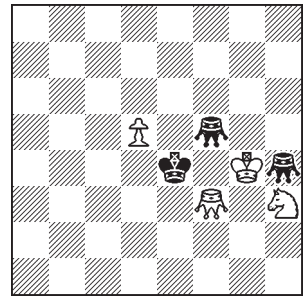
2861. Vito Rallo
ITA

i#6 12+8

i#10 7+7

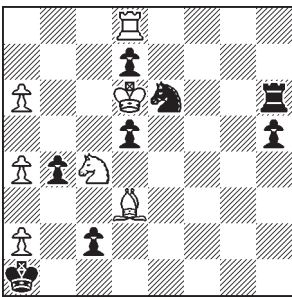

a#3½ 2.1... 4+3
heinäsirkkoja

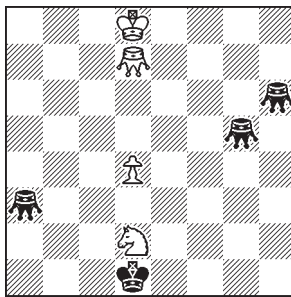
2862. Mikael Grönroos
Omistus: säveltäjäestari
Aulis Sallinen
70 vuotta 9.4.2005

2863. Daniel Novomesky
SVK

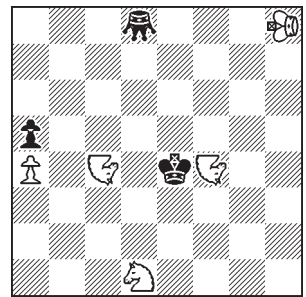
2864. Hannu Sokka
Turku

sa#8 b) msc2→b2 7+8

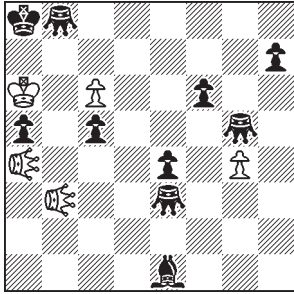

sa#12 2 ratkaisua
heinäsirkkoja 4+4

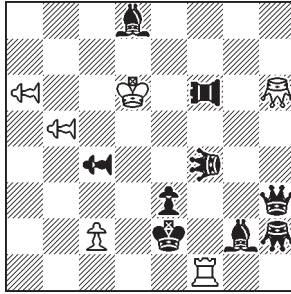
6# pinsiirtoinen 5+3
kuninkaallinen alfif
heinäsirkka, aitureita

2865. Wilfried Seehofer
DEU

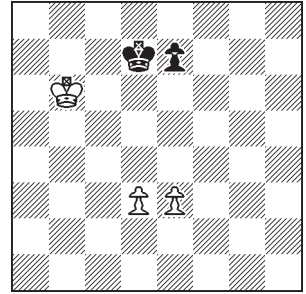
2# 5+10
heinäsirkkat, lejonat

2866. Franz Pacht &
Dieter Müller
DEU

a#2 3.1.1.1. 6+9
tasahyppääjiä
heinäsirkkoja, leo, pao

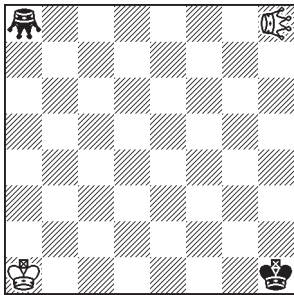
2867. Timo Aitta
Helsinki

a=4 liisa-shakki 3+2
a-lauta tyhjä

2868. Unto Heinonen
Helsinki

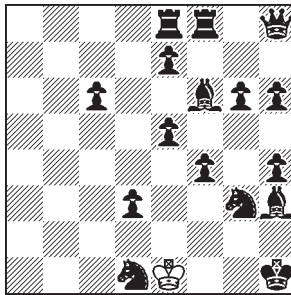
Omistus: Henry Tanner 50

a#5½ antikirke Cheylan2+2
heinäsirkka, leijona

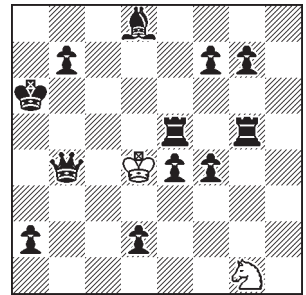
2869. Unto Heinonen
Omistus:

Suomen Tehtäväniekat 70

si#70 antikirke 1+16

2870. Wolfgang Dittmann
DEU

1# 4 siirtoa sitten 2+12
Proca-retractor, antikirke

ITSEMATTI-JA SATUSHAKKIENSIPAINOSTEN RATKAISUT ST 1/2005

2786. Sokka 1.b8D!sp. L~/Lf~/exd3/e3/
e6/e5 2.Txe4+/Dg1+/e3+/Rf3+/Dd7+/Db6+
ja aina Kc3 3.Db2+ axb2#. Yksitoikkoisuut-
ta lieventävät vain valkean toiset siirrot (AH).

2787. Pitkänen 1.Db4! (2.Tc1+ Kxc1
3.Dxb2+ Kd1 4.Dd2+ Kxd2#; kolmannessa
siirrossa duaaleja) Dxb7 2.Lh7+ f5 3.gxf6+
Dxh7 4.De4+ Dxe4#; 1.-Lf4 2.De1+ Lc1
3.Txb2+ Kxb2 4.Dxc1+ Txc1#. Ihan muka-
vaa linjojen avaus- ja kiinnityspeliä (OH).

2788. Kostadinov 1.Tg2! sp. gxf32.Dg6+
hgx6 3.Lf5+ gxf5 4.Te2+ fxe2#; 1.-Lxg2
2.Rd4+ cxd4 3.Dd5+ Txd5 4.Lf5+ Txf5#.
Creation of two black masked batteries and
cycle of captures of white thematic pieces

ABCD - BCDA (composer).

**2789. Kakabadze 1.Ka6 5.h1T 6.Txh6
8.Ta5 13.h1L 15.Lf1 18.e1D 19.Dxb4
20.Db6 21.Lb5 Rb4#.** Klassinen kolmeen
eri korotusupseeriin päättyvä sarja (OV).
Siinähan valkea joutuu miettimään, mihin
käyttäisi ylimääräisen siirtönsä, ettei jou-
tuisi tekemään kahta ylimääräistä (OH).

**2790. Makaronez 1.Hf3 Tf2 2.Kg3 Txf3+
3.Kg2 Txf3 4.Kh1 Tf3 5.Hg2 Tf1#.** Näppärä
(OH). T tuhoaa pukin, mutta palaa kohta itse
sen tilalle (OV).

**2791. Sokka 1.Kg2 Hg1 2.Lf5 Hh1 3.Lb1
Ha1 4.Kg1 Hc6 5.Lg6 Hh1 6.Lxf7+ Ke4
7.Lxc4 Hd5 8.Kf2 Hc3 9.Ld3+ Kxd3 10.Ke1**

Hd2#. Valitan Hannu, mutta vaikka arvostankin kotimaisia tehtäviä, niin tähän ei jäänyt aikaa (OH). Enpä päässyt kuin 12 siirtoon, kevätväsymystä kai ynnä hiipivää hölmöyttä (HK).

2792. Turner 1.kHa5! sp. kHd7 2.kHa7 kHd5/d5 3.Rc7#/Rc5#; 1.-d5 2.Rc7 kHd6/d4 3.Rb5#/kHd8#. Kelpo demo, eikä edes välttämättä demo (OH).

2793. Sokka 1.THf7 2.The7 3.THd7 4.THc75.THb76.Kb87.Kc88.THb19.THxd1 10.Kd7 11.THd8 12.Kc8 13.THb8 14.Kd8 15.The8 16.Kd7 17.The7 18.The6 19.The5 20.Kd6 21.Kd5 22.THc5 23.Kc6 24.THb6 25.THb1 26.THb3 27.Kb5 28.Th5#. Laatiijan tuntien ajattelin ensin, että valkeaa kuningasta täytyisi käyttää h-linjalla asti. Siihen kuluisi kuitenkin n. 40 siirtoa, eivätkä nekään yksimääreisesti. Uusi oivallus siitä, että tehtävä olisi korrekti rajoitti mahdolliset siirrot kovin vähiin. Ovela veivi 12.Kc8 jne. Suunnittelin tarkastavani, mihin esim. mTf1 tarvitaan, mutta se tarkistus jäi tekemättä (OH).

2794. Heinonen 1.-e3 2.Le5 Mc5 3.Lf3 Md5 4.Ke4 Me7#; 1.-Mh5 2.Lc2 Mg5 3.Kf4 f3 4.Lf5 Mf7#. White buids two Mao-batteries. Chameleon echo mates (composer). Loistavasti löydetty patterit peilissä. Maon erikoisuus, koska ratsuhan eivät eskadroonassa tulita! (HS) Pakko on tämän laatiijan tehtävät ratkaista, huonoja ei ole koskaan (OH).

2795. Stun *1.-Ke7 2.Re6 Kd6 3.Rf6 Ke5 4.Rd4 He3 5.Rf5 Hh3+ 6.Kh4 He6 7.Kg5 Lf4#; 1.Rc6 Ke6 2.Rf6 Kf5 3.Re4 Kg4+ 4.Kh4 Lb8 5.Rd4 He3 6.Rf5+ Kh5 7.Rd2 Lg3#. Valitan Jaroslav, jos aikaa olisi ollut, niin tähän olisin kuitenkin tarrautunut seuraavaksi (OH).

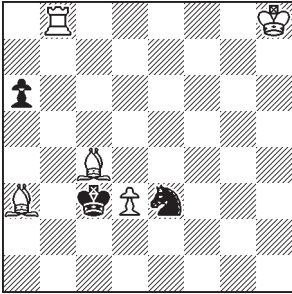
2796. Joseph a) -Rh1-g3 & +Td3#; -0-0-0 & +Rf5#; -Rh6-f7 & +Rg4#. b) -e8T & +e8R#; -c8L & +d8D#; -bxc6oh & +Le5#. The idea of the composer was to gather in the complete solution all special effects and/or exceptional moves in chess: 1. piece retracts and other piece mates 2. retracting castling and other piece mates 3. piece retracts and same piece mates 4. retracting promotion to bishop and promotion to queen on other square 5. retracting promotion to rook and promotion to knight on same square 6. retracting en passant, contributing to the mate 7. notes 4 and 5 together an AUW. All together an unusual, not an every day problem, maybe even an exceptional one...? (composer) Leikki leikkinä ihan rattoisa (OV). Tehtävää voi suositella matintekoa opetteleville pelaajanaluille! (AH) b-muodossa -Txe8 & +f/dxe8R# on kyllä niin erilainen, että pidän sitä kärytyksenä vaikka viittasitkin siihen että kaikki takaisinotot eivät välttämättä ole täysin yksimääreisiä (OH, samoin HS). Näin kai asia on nähtävä (JN).

RATKAISUPISTEET		ST 1/2005: 2767-2796					
	#	+=	a#	i#, satu	1/05	2005	YHT
Ratkaisija	11	12	35	45	103	103	
Johan Beije			34		34	34	1147
Antero Harju	8	2	35	6	51	51	4743
Olli Heimo				29	29	29	4171
Arto Heimonen	11	4	27	8	50	50	581
Unto Heinonen			35		35	35	3727
Erkki Helminen	11				11	11	1690
Yrjö Hiltunen			35		35	35	3992
Hannu Kettunen	11	7	35	28	81	81	5730
Romuald Lazowski	11	7	35	40	93	93	1322
Hannu Sokka	11		35	35	81	81	2999
Pentti Vähämäki			26		26	26	3879
Olli Välikangas				11	11	11	2612

Valikoituja sarjasiirtoisia apumatteja

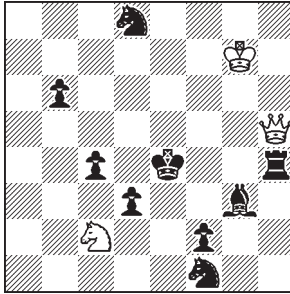
Viimeisimmän FIDE-albumin parhaat apumatit ovat vielä esittelemättä. Ennen niitä kuitenkin lähinnä ratkaisijan iloksi kuusi kevyttä ja kaunista sarjasiirtoista apumattia. Uskon, että tehtävät tarjoavat viihdykettä niin kokeneelle kuin vähän kokemattomammallekin ratkaisijalle.

A) Pidä hummasi...

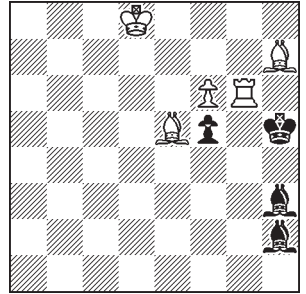
sa#6 b) msa6→a5 5+3
...hyvässä lihassa.

B) Mustan tekee mieli...

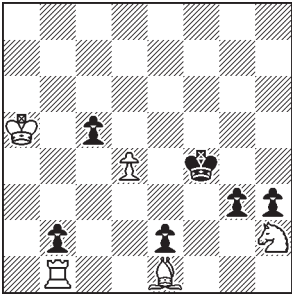
sa#6 2 ratkaisua 3+9
.. shakata!

C) Ruoan päälle maistuu...

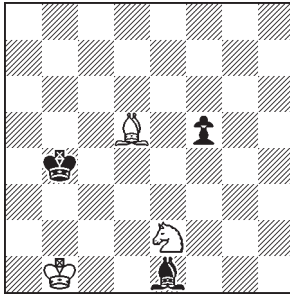
sa#7 b) vKd8→d7 5+4
...ettonet.

D) Mitä pienet edellä...

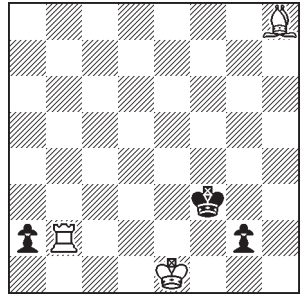
sa#7 b) mKf4→g2 5+6
... sitä toiset perässä.

E) Laudankääntö...

sa#8 b) a1=a8 3+3
...tempu.

F) Kaksipa pientä sotilasta...

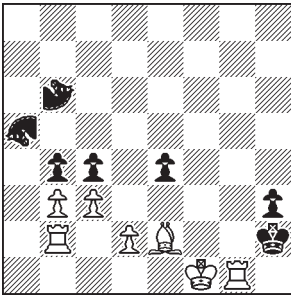

sa#8 2 ratkaisua 3+3
...niin komiasti liikkuu.

Ratkaisut:
A) György Bakcsi, 1. p. *Tipografía* 1971: a) 1.Rxc4 2.Rb6 3.Kb3 4.Ka4 5.Ka5 6.Ra4 Lb4# b) 1.Rc2 2.Rxa3 3.Rb5 4.Kb4 5.Ka4 6.Ra3 Lb3#
B) C.J. Feather, *Springaren* 1994: 1.Lf4 2.Lg5 3.Tg4 4.Kf3 5.Ke2 6.Ld2+ Dxg4# 1.Tf4 2.Tf6 3.Le5 4.Kd5 5.Kc5 6.Tc6+ Dx5#
C) Wichard von Alvensleben, *Schach-Report* 1994: a) 1.f4 2.f5 3.Lxg6 4.Kh6 5.Kxh7 6.Kh8 7.Lh7 f7# b) 1.Lx5 2.Lxf6 3.Lg5 4.Kg4 5.f4 6.Kf5 7.Lg4 Te6#
D) György Bakcsi, *Die Schwalbe* 1989: a) 1.c4 2.c3 3.c2 4.cxb1L 5.Lf5 6.b1L 7.Lbe4 Ld2# b) 1.cxd4 2.d3 3.d2 4.dxe1T 5.Th1 6.e1T 7.Teg1 Txb2#
E) Wichard von Alvensleben, *Die Welt* 1992: a) 1.f4 2.f3 3.fxe2 4.Kc3 5.Kd2 6.Kd1 7.Ld2 8.e1L Lf3# b) 1.e2 e1T 3.Txe5 4.Kd6 5.Kc5 6.Kb5 7.Ka5 8.Tb5 Rc3#
F) Bo Lindgren, *Mat* 1984: 1.g1R 2.Re2 3.Kg2 4.Kg1 5.Rc1 6.a1D 7.Da8 8.Dh1 Ld4# 1.g1L 2.Le3 3.Lc1 4.a1T 5.Ta4 6.Lf4 7.Ke3 8.Te4 Tb3#

"Suomalaista novotnya" satutehtävissä

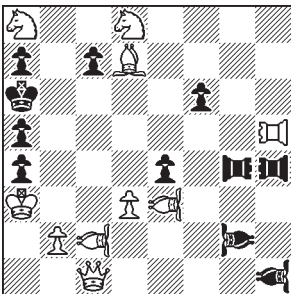
I) Marko Ylijoki

2# 7+7
maokiittäjä a5, maokiittäjä b6

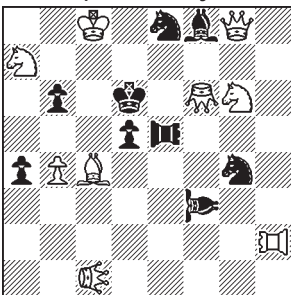
II) Marko Ylijoki

Omistus: Harri Hurme 60

2# 10+11
Paot h5/h4, Vaot c2/e3/h1,
Tritoni g4, Nereidi g2

III) Marko Ylijoki

2# 9+9
seireeni c1, tritoni e5,
nereidi f3, heinäsiirikka f6,
tyttöpartiolainen h2

Kari Valtosen mielenkiintoinen artikkeli suomalaisteemoista (ST 3/2005, s.135-147) sai minut pohtimaan, millaisia satutehtäviä suomalaisesta novotnystä saisi aikaiseksi.

Ensimmäiseksi syntyi simpelli, lähes oikeaoppisen kaltainen tehtävä I. Siinä on kaksi aiturin tyyppistä satunappulaa: maokiittäjä a5:ssä ja maokiittäjä b6:ssa. Molemmat siis ovat aiturin tavoin linjanappuloita, mutta ensin mainittu tekee liikkeestä ensin kohtisuoran ja sitten diagonaalin osuuden ja jälkimmäinen taas päinvastoin. Näin ollen kuvioasemassa maokiittäjä a5 pääsee mm. ruutuun b7, mutta b6:ssa oleva maokiittäjä sitä vastoin ei pääse ruutuun a4. Koetelma on vaikkapa 1.Ld1?, joka uhkaa teemamatteja 2.d3/d4#. Sen torjuu kuitenkin siirto 1.-cxb3!, joten oikeaksi alkusiirroksi jää 1.Lxc4! (2.d3/d4#) MOAxc4/MAOxc4 2.d3/d4#, ja lisämuunnemat 1.-bxc3/e3 2.dxc3/dxe3# täydentävät valkean sotilaspojan eli albinon.

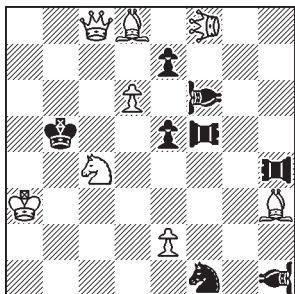
Vanha epävirallinen sääntö on kuitenkin, että satutehtävissä pitää pyrkiä saamaan aikaiseksi jotain uutta, jotakin sellaista, mitä ei millään keinoin voida toteuttaa oikeaoppisesti. Seuraavat kolme tehtävää ainakin pyrkivät täyttämään tämän kriteerin, ja tarkoituksella olen hiukan luistanut teeman perinteisestä määritelmästä. Kuinka paljon tehtävissä sitten oikeastaan on suomalaista novotnya ja kuinka paljon vain jotakin, joka muistuttaa siitä, jää jokaisen arvioitavaksi.

Tehtävässä II on kahteen eri sukulaisperheisiin kuuluvia satunappuloita. Paot liikkuvat ilman lyöntiä kuin tornit, mutta lyödäkseen tarvitsevat yhden kumpaa tahansa väriä olevan pukkinappulan. Pukki voi sijaita lyöjään ja lyötävään nähden millä tahansa etäisyydellä. Vao liikkuu samalla tavoin, mutta ainoastaan lähetin linjoilla. Tritoni ja nereidi ovat puolestaan ns. merinappuloita, jotka ilman lyöntiä liikkuvat myös kuten T ja L, mutta lyödessään siirtyvät heti pukkinappulan takana olevaan vapaaseen ruutuun ja lyövät samalla pukkina toimineen nappulan. Teemanmukainen koetelma on 1.cVAO~? (2.Dc4/Dc6#), jonka kumoaa 1.-exd3!, koska pao h4 ja vao h1 suojaavat mattiruudut. Alkusiirron 1.PAOxe4! (2.Dc4/Dc6#) musta ei kuitenkaan torju kumpaakaan uhkaa lyömällä ("temaattisilla") kiinalaisilla nappuloilla, vaan merinappuloilla 1.-TRxe4-d4/NExe4-d5. Nämä puolustukset torjuvat molemmat uhkamatiit, mutta mahdollistavat uudet 2.Rxc7/Lc8#, koska valkean vao e3 ja pao h5 aktivoituvat suojaamaan ruutuja b6 ja b5 mustan toimiessa niiden pukkina Siis eräänlainen azerbaidzhanilainen novotnya.

Seuraavaan tehtävään otamme mukaan vielä D-linjoilla kulkevan merinappulan, seireenin, ja sen lisäksi kaikille tutun heinäsiirran sekä vähän tuntemattomamman tyttöpartiolaisen. Se on linjanappula, joka siirtyisi tyhjällä laudalla a1:stä esim. b1-b2-c2-c3-d3-d4.. tai a2-b2-b3-c3-c4-d4... Jos muuten merinappuloilla pelattaessa halutaan, että uh-

IV) Marko Ylijoki

Omistus: Simo Ylikarjula 60

2# 8+8

leo f8, pao h4, vao h1
tritonit f5, nereidi f6

PAOe4/VAOe4 niin 2.Dc4/Dc6#, jos taas 1.-TRxe5-d5/NExd5-d4 niin 2 Ld7/LEOxf1#.

Luulena, että suomalaista novotnya ei ole erityisen paljon käsitelty kaksisiirtoisina satutehtävinä, vaikka mahdollisuuksia se näyttää tarjoavan yllin kyllin. Tässäpä siis oiva laadinta-aihe niekoillemme!?

kamatit myös säilyvät, on keksittävä jokin poikkeava koneisto, koska lyödessään teemaruutuun tulleen valkean nappulan, ne hyppäävät sen yli, eivätkä siten katkaise toistensa linjoja. Tehtävässä III tämä on hoidettu *virtuaalisella* puoli-kiinnityksellä: jos d5:ssä ei olisi nappulaa, olisivat mustan tritonit ja nereidi valkean tyttöpartiolaisen puoli-kiinnittämiä. 1.L~? (2.Rb5/SEc6#) d4! 1.Lxd5! (2.Rb5/SEc6#) NExd5-c6/TRxd5-c5 2.Rb5/SExc5-c6#, eikä nyt käy 2.-TRxb5-a5/NExc6-b7? mustan 1. siirron aiheuttaman haitan vuoksi.

Viimeisen tehtävän IV ainoa uusi nappula on leo f8, joka on kiinalainen daami ja kulkee siis samalla tavoin kuin pao ja vao mutta d-linjoilla. Tämä on näistä neljästä tehtävästä oletettavasti kaikkein erikoisin ja ehkä kyseenalaisinkin suomalaisen novotnyn tulkinta, koska hyppääjien ansiosta kaikki laudan neljä keskusruutua on nivottu tematiikkaan mukaan. Katsotaanpa: 1.Ra5? (2.Dc4/Dc6#) e4! (pao h4 ja mao h1 suojaavat mattiruudut). 1.Rxe5! (2.Dc4/Dc6#) ja jos nyt 1.-

SUOMEN TEHTÄVÄNIEKAT

30 vuotta sitten

N:o 4 9.9.1975

SUOMEN 19. RATKAISIJAMESTARUUSKILPAILUSSA naispuolinen ratkaisija rouva *Lea Kalervo* teki historiaa nousamalla A-luokan ratkaisijaksi. Näin tapahtui kansainvälisenä naisten vuotena. Onnittelujen lisäksi omistaa hänelle viereisen tehtävän porilainen *Reino Ljungman*.

1.Lh1 (2.Rd5X), 1.-Rxc7 2.Dc5X, 1.-Td3 2.Rc4X, 1.-Txb2/Tb5 2.Tc3X, 1.-Lf2 +2.Dxf2X, 1.Lf3 2.Dxf3X.

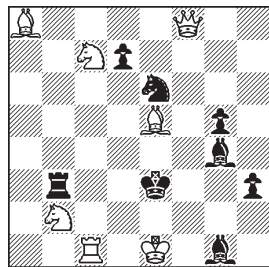
TEOLLISUUSNEUVOS VISA KIVI; s. 27.6.1905, on ansioituneimpia shakkimiehiämme. Hän on ensimmäinen kahdenkertainen shakkimestarimme: pelaajana 1939, tehtäväniekkana 1947. Hän on Työväen Shakkiliiton (1934), Suomen Tehtäväniekkain (1935) ja Suomen Keskushakkiliiton (1948) perustava jäsen ja monivuotinen toimihenkilö (SKSL:n puheenjohtaja 1950, 1957-58, varapuheenjohtaja 1948-49, 1951-53), Shakin ansiomerkkitoimikunnan puheenjohtaja 1952-, Suomen Shakin julkaisu-toimikunnan puheenjohtaja 1966-74, Suomen Tehtäväniekkain kunniajäsen 1971-jne. Shakin ansiomerkin hän sai kultaisin sotilain 1949 ja kultaisena 1973 sekä TShL:n kultaisen ansiomerkin n:o 2 1969.

Visa Kiven esikoislopputehtävä julkaistiin Suomen Shakissa 1932. Opuisluku ylittää 70, julkaistujen 50, joista FIDE-albumissa 1914-44 on viisi ja 1945-55 kaksi. Kv. tehtävätuomari 1957.

ST:n 8-henkinen lähetystö kävi keskiviikkona 23.7. Espoon Urbergassa luovuttamassa 12 omistusensipainostehtävää sisältävän 70-vuotisonnitteluadressin. Kerta kaikkiaan miellyttävä ilta, josta tässäkin yhteydessä kiitokset.

Jäsenmonisteessa 4/1975 olipikku-uutisia suurista tapahtumista.

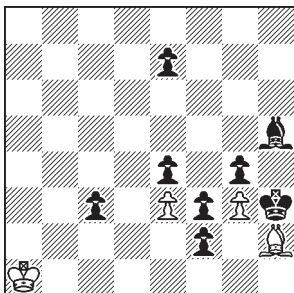
Reino Ljungman, Pori
Ensipainos, omistetaan
rva *Lea Kalervolle*

2X 7+8

Omistustehtäviä

Jorma Pitkänen
omistus Raimo Sailas
60 vuotta

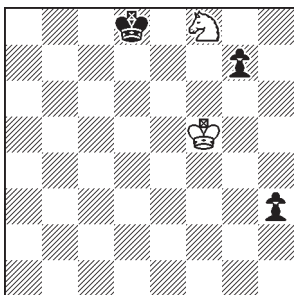

a#6

4+8

1.f1R Lg1 2.Rxg3 Lf2 3.Kh4 Le1 4.f2 Lxc3
5.f1L Lb4 6.Lh3 Lxe7#

Iikka Sarén
omistus Raimo Sailas
60 vuotta

a#6

2+3

1.Ke7 Ke4 2.Kf6 Rg6 3.Kg5 Re7 4.Kh4 Kf5
5.g5 Kg6 6.g4 Rf5#. vK:n ja vR:n paikanvaihto ratkaisun aikana. Symboliikkana nappulat R ja s ja siirtoluku.

Seuraavassa ST:ssä...

on normaalin sisällön lisäksi ainakin Toma Garain 70-vuotisjuhlakilpailun tuomio.

LAUTAMIES

Lautamiehen sankassa ystäväpiirissä pohdittiin shakin syvää olemusta. Kesäterassilla kului paljon janojuomaa, mutta ihan kaikkiin polttaviin kysymyksiin ei saatu vastausta, vaikka apua fintoittain tuli myös naapuripöydistä.

Eikö shakki ole liian tärkeää, jotta sen voisi ottaa vakavasti?

Millaisiksi syödyt nappulat muuttuvat?

Mitä vikaa huonoissa tehtävissä oikeastaan on?

Jos ratkaisu on typerä mutta toimiva, onko se edelleen typerä?

Kuinka kauas kameli voi kulkea ilman vettä?

Eikö olekin ihmeellistä, miten vaikeaa on lopettaa jokin, mitä ei ole tekemässä?

Mitä jos nainen tekee paljastusshakin?

Onko olemassa tehtävää, johon ei ole ratkaisua?

Pitäisikö yrittää Luzhinin puolustusta?

Miksi kummissa lyödyt shakkinappulat eivät vain käännä toista poskeaan?

Onko kaikilla shakinpelaajilla kello yöpöydällään?

Voimmeko olla varmoja, että sivuratkaisu ei ollut tarkoitettu?

ST:n 70-vuotisjuhla

Suomen tehtäväniekat ry:n 70-vuotisjuhla pidettiin Helsingissä Karjala-talolla 14.5.2005. Paikalla oli hieman yli kaksikymmentä tehtäväniekkaa ja heidänseuralaisiaan. Ohjelmallinen osuus alkoi iltapäivällä pidetyn ratkaisukilpailun jälkeen noin klo 18. Juhlien päättymisajoissa oli henkilökohtaisesti huomattavaa vaihtelua...

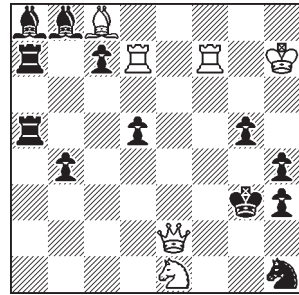
Juhlan ohjelmassa oli koko illan ajan sopivin hetkin musiikkia, jota esittivät Terho Marlo pianolla ja Kauko Virtanen laulaen. Tehtäväshakki tuotiin ovelasti esille monissa kappalevalinnoissa, esimerkiksi Sibeliuksen "Svarta Rosor" viittaa tosiaan ilmiselvästi ruusu-nimiseen satunapulaan!

Juhlaillallisen jälkeen ohjelmassa oli shakin ansiomerkkien jako ansioituneille tehtäväniekoille. Saajien lista ratkaisukilpailukertomuksen yhteydessä edempänä. Hakemukset oli tehty Suomen Keskusshakkiliiton ansiomerkkitoimikunnalle, joka hyväksyi ehdotetun listan pienin muutoksin.

Juhlaesitelmän piti Harri Hurme, joka kertoi kirjaesimerkkien kautta tehtäväshakista, esitteli siihen liittyviä aiheita ja ai-

empien sukupolvien niekkoja. Tampereen dynaaminen duo, Kari Valtonen ja Marko Ylijoki, esitelmöi suomalaisesta Novotnysta. Seinälaudalla esitettiin useita esimerkkejä siitä, miten asiaan on tartuttu niin Suomessa kuin ulkomailla. Paperilla jaettiin osanottajille laaja katsaus teemaan, ja aiheesta on luvassa artikkeli lehtemme. Mieleenjäävä esimerkki on kahden suuren suomalaislaattijan yhteistyön hienotulos:

Erkki Heinonen & Jan Hannelius Stella Polaris 1972

2#

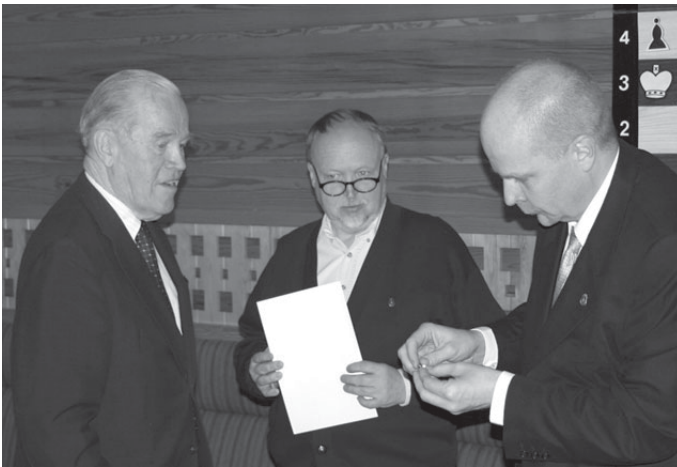
6+12

1.Txc7? (2.Tf3/De5#) d4! **1.Txd5!** (2.Tf3/

De5#), 1.-c6/c5 2.Td3/Txg5#

Esitelmän pitäjien kommentti: "Suomalainen Novotny kahdessa leikkauspisteessä, vain yksi koetelma (1.Txc7?); toinen teemasotilas c7 ja – koneisto perusteltu: ms avaa teemalinjat ja katkoo toisen Novotny-koneiston linjanappuloita; puolustuksenmuutokset."

Tässäkin kiitokset juhlijoille ja ohjelmaa esittäneille!

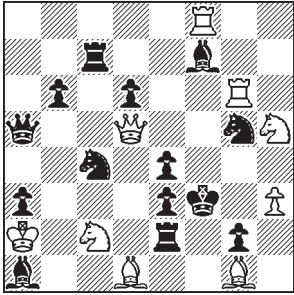

Jorma Paavilainen (oik.) ja Veikko Valo (keskellä) luovuttivat Eero Saarenheimolle shakin ansiomerkkin

ST:n 70-vuotisjuhlan pikaratkaisukilpailu 14.5.2005

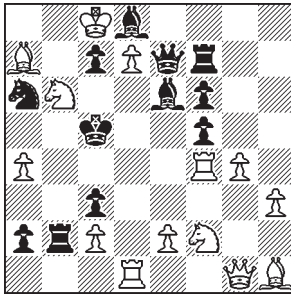
Kilpailussa oli 10 Neal Turnerin valitsemaa tehtävää, jotka kaikki on julkaistu ST:n perustamisvuotena 1935. Ratkaisuaikaa oli kaksi tuntia ja maksimipistemäärä 50.

(1)

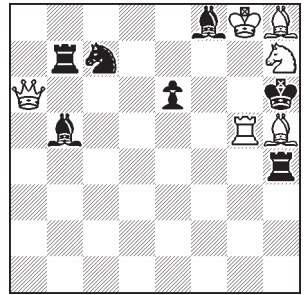
#2

(2)

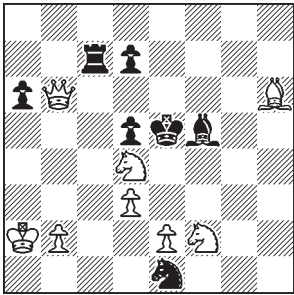
#2

(3)

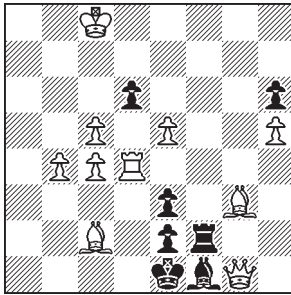
#3

(4)

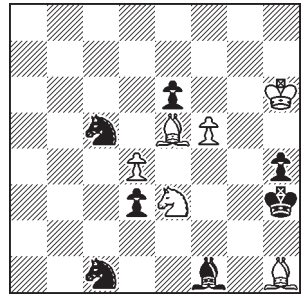
#3

(5)

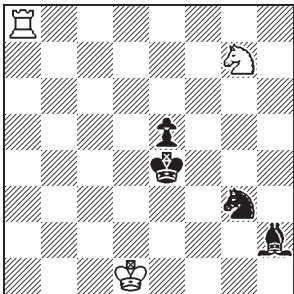
#4

(6)

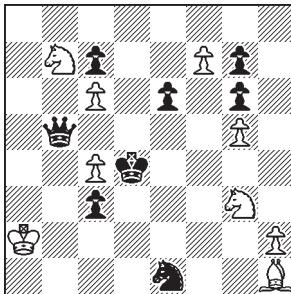
#6

(7)

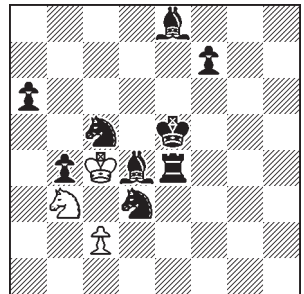
Voitto (+)

(8)

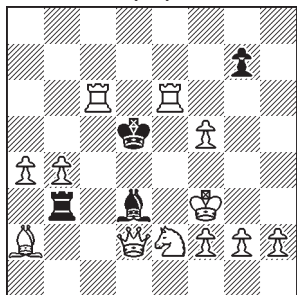
a#2 b) mTb5 c) mLb5
d) mRb5

(9)

a#4

(10)

i#4

Tulokset:

sija	nimi	pisteet	aika
1	Kari Karhunen	50	80
2	Henry Tanner	50	114
3	Harri Hurme	49,5	115
4	Jorma Paavilainen	36	120
5	Joose Norri	25	87
6	Mikael Grönroos	20	119
7	Hannu Harkola	20	120
8	Tommi Lantta	19	113
9	Olli Välikangas	9	120

Tehtävien laatijat ja ratkaisut:

1) F. W. Nanning, Palk. *Els Escacs a Catalunya* 1935

1.De6! (5)

2) Gerhard Latzel, 2. palk. Niederbayer. Schachbund 1935

1.Lb7! (5)

3) V. L. Eaton, *El Ajedrez Espanol* 1935

1.Lf7! (1)

1.. ~~/Tg4/Th3/Th2/Th1/Ld3/Re8(d5)

2.Tg6+/Lg7+/Da3/Dd6/Da1/Dxd3/Dxe6+ (7 x 0.57)

4) G. F. Anderson, 2. palk. B.C.F. Ty 1935

1.Dg6! (1)

1.. ~~/Kxd4/Lxg6/Lxd3/d6/Lg4

2.Dg3+/Db6+/Rg4+/Rxd3+/e3/e3(Rxg4+) (6 x 0.67)

5) Karl Larsen, 1. palk. *Skakbladet* 1935

1.Lh4! (1)

1.. ~ ~ 2.Dg4 ~ ~ 3.Td1+ exd1D 4.Dxd1# (1)

2.. Lh3 3.Dxh3 ~ ~ 4.Dh1# (1)

1.. dxe5 2.Td7 e4 3.Dg7 ~ ~ 4.Dc3# (1)

1.. dxc5 2.Td8 cxb4 3.Le7 ~ ~ 4.Lxb4# (1)

6) E. Zepler, *Schwalbe* 1935, Omistus A.

C. White

1.Rd1! (1)

1.. Kg4 2.Rf2+ Kxf5 3.Rd1 Kg4 4.Re3+ Kh3

5.Lf3 Le2 6.Lg2# (4)

7) M. Liburkin, 2.-3. palk '64' 1935

1.Ta2 (1) Lg1 (1..Rf1 2.Ke1) 2.Tg2 Kf3

3.Txg1 Kf2 4.Te1 (1) e4 5.Re6 e3 6.Rc5!

(1) (6.Rd4(f4)? e2+ 7.Rxe2 Rf1!) 6.. e2+

7.Kd2 Rf1+ 8.Kc1! (1) Kxe1 9.Rd3# (1)

8) Dr Laszlo Lindner, 1. Lob British Chess Federation, 1935

a) 1.Df5 f8D 2.Dd3 Dc5#

b) 1.Kxc4 f8T 2.Kb4 Tf4#

c) 1.Ke3 f8L 2.Kf2 Lc5#

d) 1.Ke5 f8R 2.Rd4 Rxg6# (4 x 1.25)

9) Valerian Onitiu, *Kieler Neueste Nachrichten* 1935

1.Rd7 Ra1 2.Lc5 Kb3 3.Kd4 c4 4.Re5 Rc2#

(5)

10) I. Mikan, *Prager Presse* 1935

1.g4! sp (1)

1.. g6 2.g5 gf5 3.Tcd6+ Kc4 4.Df4+ (2)

1.. g5 2.h4 gxh4 3.Ted6+ Ke5 4.De3+ (2)

Shakin ansiomerkkejä

ST:n 70-vuotisjuhlassa jaettiin Suomen Keskusshakkiliiton myöntämiä shakin ansiomerkkejä. Koko lista on seuraava:

Kultainen ansiomerkki:

Harri Hurme

Hopeinen ansiomerkki kultaisin sotilain:

Unto Heinonen

Hopeinen ansiomerkki:

Timo Kallio, Teppo Mänttä, Thomas Ristoja, Eero Saarenheimo, Raimo Sailas, Henry Tanner

Tunnustusmerkki:

Ilkka Blom, Mikael Grönroos, Kari Karhunen, Per Olin, Jorma Pitkänen, Risto Pohjonen, Kenneth Solja, Neal Turner, Marko Ylijoki, Simo Ylikarjula

Suomi - Sveitsi -maaottelun tuloksiin (ST 2/2005) ei ole tullut huomautuksia, joten ne ovat voimassa.

Nelinurkkaprojekti XII

The Four Corner Project XII

Tämän palstan myötä tulee nelinurkkaprojektissa tusina täyteen. Enemmistö tehtävistä on syntynyt yhteislaadintana toukoheinäkuussa. Yksi laatijakolmikosta on alabamalainen Steven B. Dowd, jolta pyysimme pientä esittelyä itsestään. Stevenin oheinen teksti saattaa kannustaa muitakin aloittamaan laadinnan tai jatkamaan mahdollisesti katkennutta laatijanuraa.

Palstan 45 tehtävää ovat kaikki 4-n-ekstroja, eli 5–8-nappulaisia. Niistä yhdeksän on apumatteja, 35 itsemattia ja yksi satutehtävä.

Tehtävässä 45 esiintyvät heinäsiirkkojen lisäksi yhtä aikaa kirke ja antikirke; edellinen on lukijoillemme tuttuakin tutumpi; antikirkestä muistutan, että siinä lyövä nappula syntyy – kuten kirkessä lyöty nappula – pelin alkuaseman ruutuunsa, lyöty katoaa (paitsi siis tässä, kun kirke-ehdokin toimii ja lyötykin syntyy). Jotta siirto olisi laillinen antikirkessä, uudestisyntymisen pitää olla mahdollinen, eli syntymäruutu ei saa olla miehitetty. Antikirke Calvet'ssa nappula saa lyödä omalle syntymäruudulleen (vaikka se on vastustajan miehittämä). Tehtävässä 45 tämä on sikäli oleellista, että satunappuloiden alkuruuduksi katsotaan korotusruutu; tyyppi Calvet'ssa valkeat H:t saavat siis lyödä nappuloita myös 8. riviltä.

Nelinurkkaprojekti jatkuu, mikäli se minusta riippuu. Lähettäkää siis 4-n-tehtävienne osoitteeseen: **Henry Tanner, Laivalahdenkaari 9 B 37, 00810 Helsinki** tai sähköpostilla: hentan@mbnet.fi.

Näin kertoo Steven B. Dowd itsestään: "Olen syntynyt 1957. Asun Birminghamissa, Alabaman osavaltiossa ja ammatiltani olen radiologian professori. Olen laatinut tehtäviä vasta vuoden, ja pari vuotta sitä ennen aloitin vakavan ratkaisemisen päämääränani oppia laatimaan. Uskon ilmeisestikin hyvään taustatyöhön. Chess Lifen kolumnisti David Brown oli ensimmäinen (etä)opettajani.

Ryhdyin ratkomaan ja laatimaan aivoinfarktiin jälkeen, kun huomasin, etten enää

pystynyt pelaamaan yhtä hyvin kuin aiemmin. Infarkti näyttää tehostaneen korkeampien shakkiaivojeni työskentelyä, samalla kun se on rajoittanut alempia aivokerroksia. Minusta tuli – luova! En halua sanoa, että aivoinfarktit ovat hyväksi, mutta ihas-telen sitä, mihin ihmismieli pystyy."

*Welcome our new four-corner composer, **Steven B. Dowd** ! Other foreign composers are welcome, too! Please send your contributions to Henry Tanner, whose address is in the left column. Note that for "four-corner extras" the maximum amount of men is eight.*

*In problem **No. 45** there are grasshoppers and fairy conditions Circe and Anticirce (Calvet), which I suppose are known to our international readers.*

As Steven has been very active lately in our project, we asked him to tell us a little about himself. And this is what he told us:

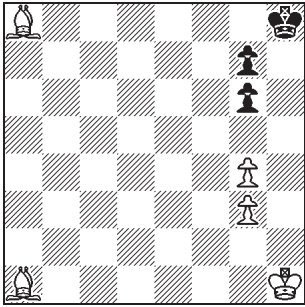
"I was born in 1957. I live in Birmingham, Alabama and am a professor of radiologic science. My composition career really extends back only a year; 2 years before that, I started serious solving with the goal to learn how to compose. I obviously believe in a good background. David Brown, the Chess Life columnist, was my first teacher (at a distance).

I took up solving and composing after a brain infarct, finding I could not play so well anymore. It seemed to increase my higher chess brain while limiting my lower one. I became – creative! I am not saying brain infarcts are good, I am marvelling at what the human mind can do."

Ratkaisut / Solutions:

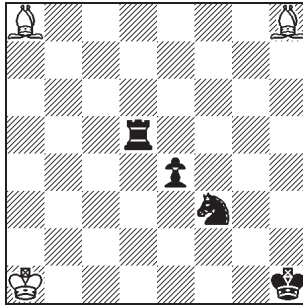
- 1. SBD** 1.Kh7 Lf6 2.Kh6 g5+ 3.Kh5 Lf3#
- 2. SBD, HT, MY** 1.Th5 Lxe4 2.Kg1 Lf5 3.Th1 Lh3 4.Rh2 Ld4#
- 3. SBD, HT, MY** 1.-Lxg7+ 2.Kxg7 h8D+ 3.Kf7 Df6+ 4.Ke8 Lc6#; 3.-Dh6 4.Kg8 Ld5#; 3.Kg6 Df8 4.Kh7 Le4#; 3.-Df6+ 4.Kh5 Lf3#

1. Steven B. Dowd
Birmingham, Ala. – USA

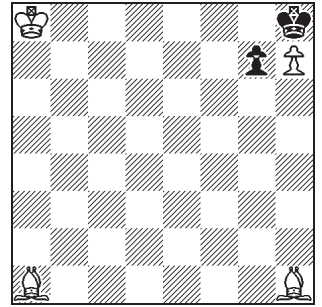

a#3 5 + 3

2. & 3. Steven B. Dowd & Henry Tanner & Marko Ylijoki
Birmingham / Helsinki / Tampere

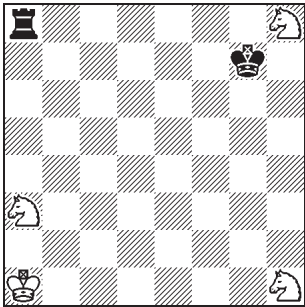

a#4 3 + 4

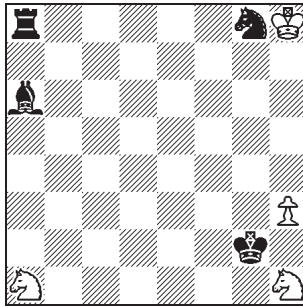
a#3½ 1.1.1.2.2.1.1 4 + 2

4. SBD & HT & MY

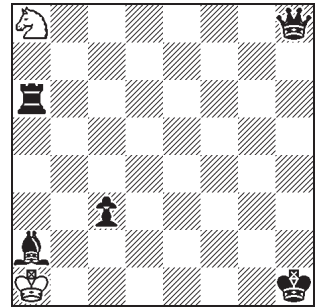
a#4 4 + 2

5. SBD & MY

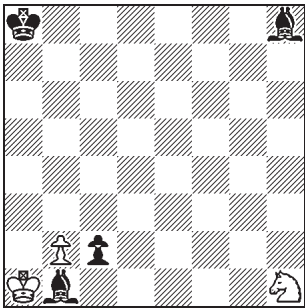
a#4 4 + 4

6. Henry Tanner
Helsinki

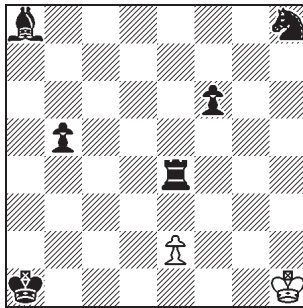
a#5½ 2 + 5

7. Jorma Pitkänen
Lahti

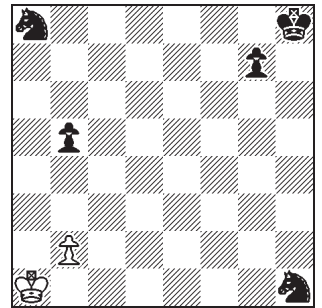
a#6 3 + 4

8. Jorma Pitkänen
Lahti

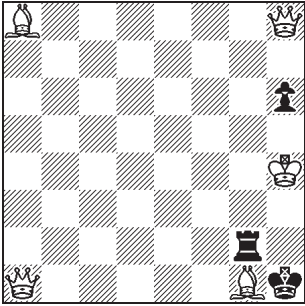
a#6 2.1... 2 + 6

9. Jorma Pitkänen
Lahti

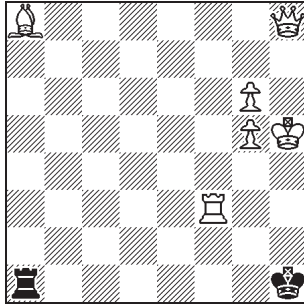
a#8 2 + 5

10. Jorma Pitkänen
Lahti

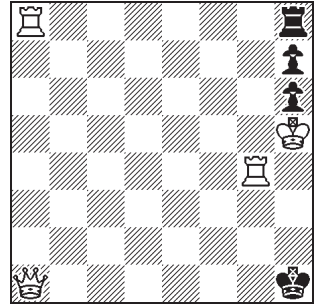
i#6   5 + 3

11. Jorma Pitkänen
Lahti

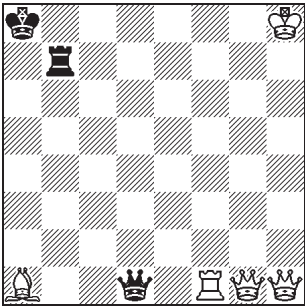
i#7   6 + 2

12. Jorma Pitkänen
Lahti

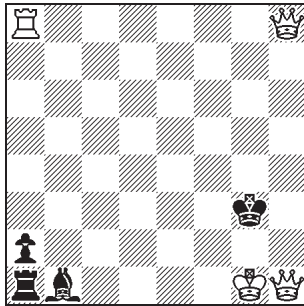
i#8   4 + 4
m. alkaa / b. begins

13. SBD & HT & MY

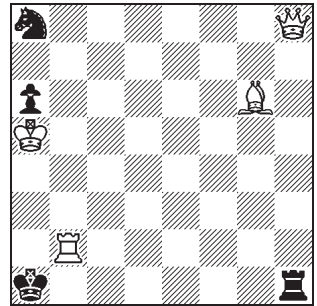
i#7   5 + 3

14. SBD & MY

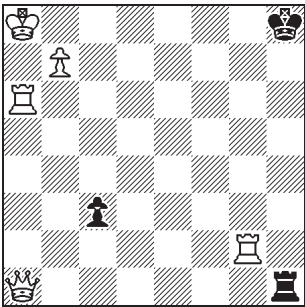
i#8   4 + 4

15. SBD & HT & MY

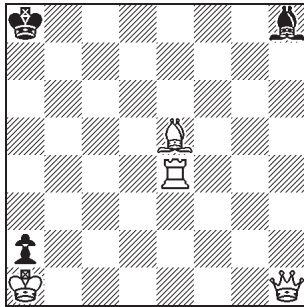
i#8   4 + 4

16. SBD & MY

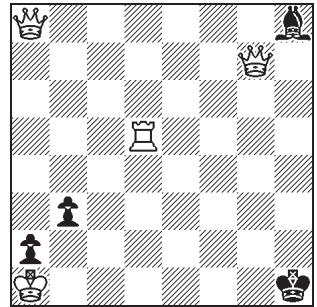
i#11   5 + 3

17. SBD & HT & MY

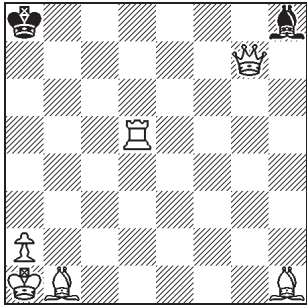
i#8   4 + 3

18. SBD & HT & MY

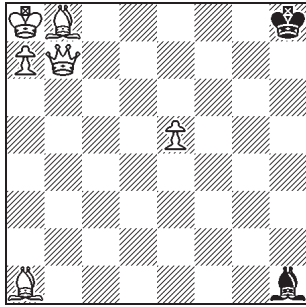
i#7   4 + 4

19. SBD & MY

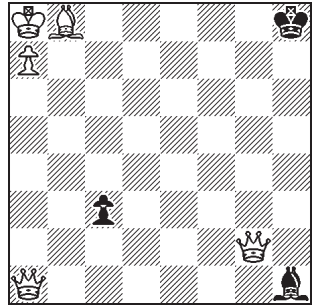
i#6   6 + 2

20. SBD & MY

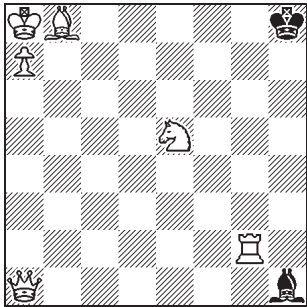
i#6   6 + 2

21. SBD & MY

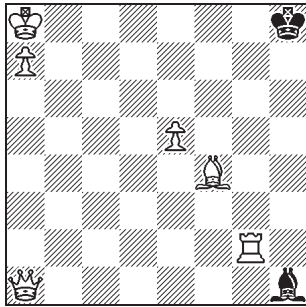
i#9   5 + 3

22. SBD & MY

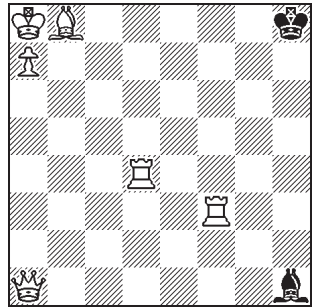
i#3   6 + 2

23. SBD & HT & MY

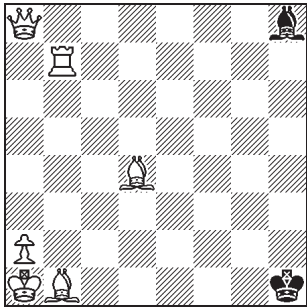
i#7   6 + 2

24. SBD & MY

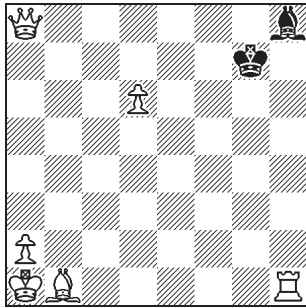
i#10   6 + 2

25. SBD & HT & MY

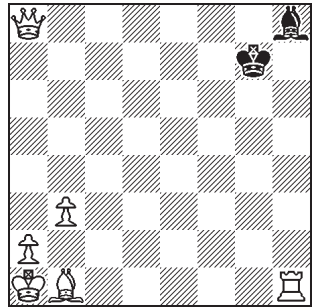
i#8   6 + 2

26. SBD & HT & MY

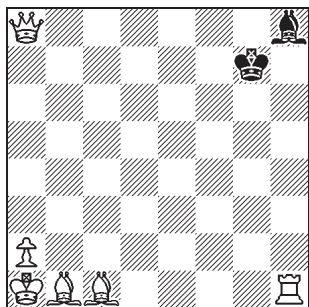
i#8   6 + 2

27. SBD & HT & MY

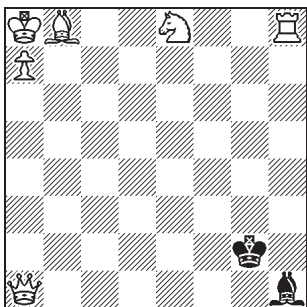
i#10   6 + 2

28. SBD & HT & MY

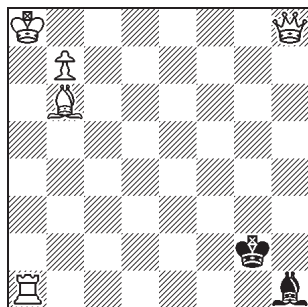
i#8   b) vLc1→e1   6 + 2

29. SBD & HT & MY

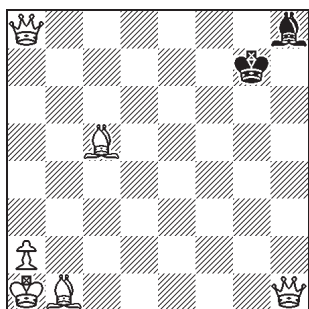
i#8   6 + 2

30. SBD & HT & MY

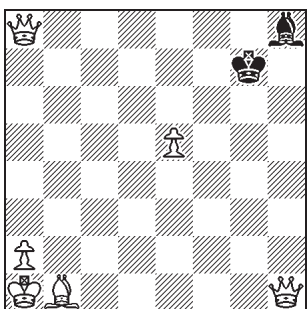
i#6   5 + 2

31. SBD & HT & MY

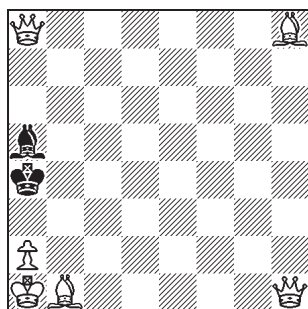
i#6   6 + 2

32. SBD & HT & MY

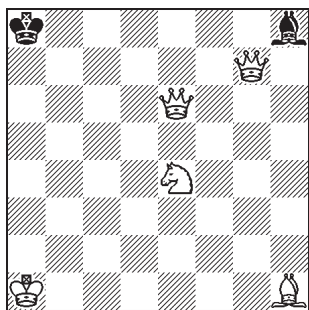
i#5   6 + 2

33. SBD & MY

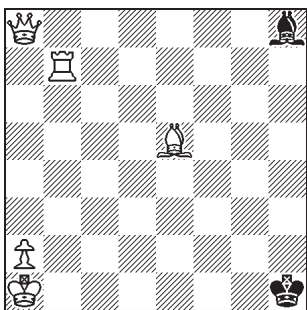
i#6   6 + 2

34. SBD & HT & MY

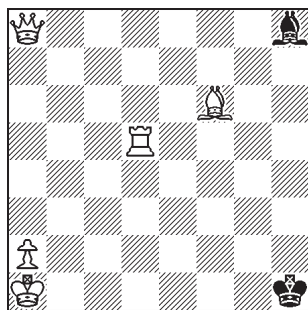
i#13   5 + 2

35. SBD & HT & MY

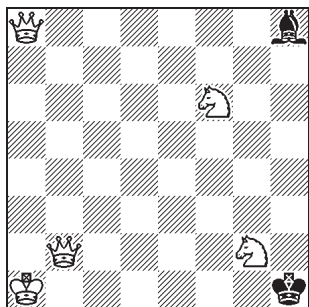
i#8   5 + 2

36. SBD & HT & MY

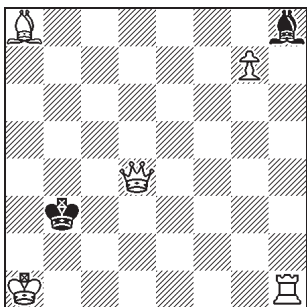
i#11   5 + 2

37. SBD & HT & MY

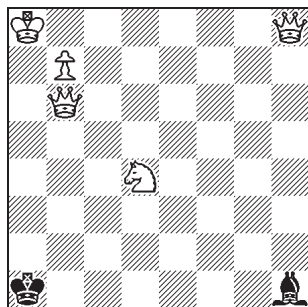
i#13 5 + 2

38. SBD & HT & MY

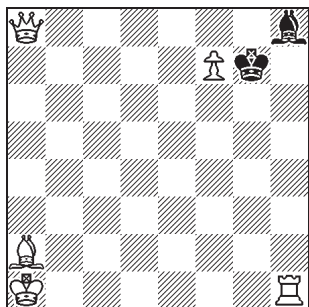
i#7 5 + 2

39. SBD & HT & MY

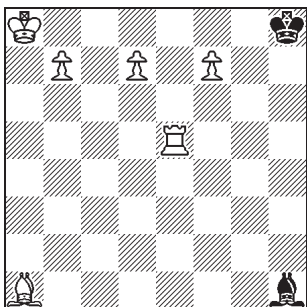
i#10 5 + 2

40. SBD & HT & MY

i#6 5 + 2

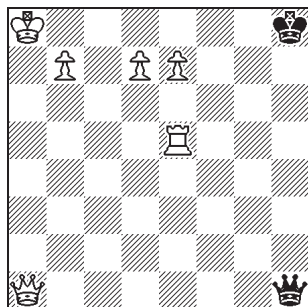
41. SBD & MY

i#8 6 + 2

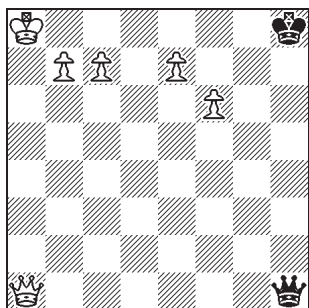
b) vsf7→e7, i#10

42. SBD & MY

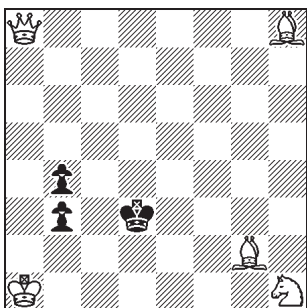
i#9 6 + 2

43. SBD & MY

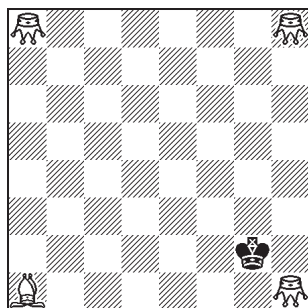
i#14 6 + 2

44. SBD & HT & MY

i#7 5 + 3

45. Michael Grushko
Kiryat Bialik – ISR

a#5 kirke/Circe & antikirke Calvet 4 + 1

4. SBD, HT, MY 1.Ta4 Rf7 2.Th4 Rc4 3.Kg6 Rce5 4.Kh5 Rg3#

5. SBD, MY 1.Le2 Rc2 2.Ta1 Rf2 3.Tg1 Rd3 4.Kf1 Re3#

6. HT 1.-Rb6 2.Ld5+ Ra4 3.Tg6 Rb2 4.Tg1+ Rd1 5.Lg2 Ka2 6.Dh2 Rf2# On mielenkiintoista, että 1.-Rc7? ei käy: 2.Tg6 Rb5 3.Ld5 Rxc3 4.Dh2 Rd1 5.Tg1 Kb2?? 6. Lg2 Rf2# *It is interesting that 1.Sc7? fails.*

7. JP 1.Lc3 bxc3 2.c1T c4 3.Tc3 c5 4.La2 c6 5.Ta3 c7 6.Ta7 c8D# Ilman h1-ratsua alkuasema olisi laitton. *Sh1 makes the position legal.*

8. JP 1.Tg4+ e4 2.Tg2 e5 3.Lf3 exf6 4.Ld1 f7 5.Tb2 f8D 6.Tb1 Da3# ja/and 1.Ta4+ e4 2.Ld5 exd5 3.Rg6 d6 4.Re7 d7 5.Rc8 dxc8D 6.Ta2 Dc1#

9. JP 1.Rb6 b3 2.Ra4 bxa4 3.b4 a5 4.b3 a6 5.b2+ Ka2 6.b1T a7 7.Tb8 a8D 8.Tg8 Dxb1# Musta h1-ratsu estaa sivuratkaisuja: b1T-Th1-Th7. *Sh1 stops cooks.*

10. JP 1.Le3+! Kh2 2.Dae5+ Kh1 3.Dd8 h5 4.Lg5 Kg1 5.Dd1+ Kf2 6.Dh2 Txb2#; 2.-Tg3 3.Dc8 h5 4.Lg5 Kg1 5.De1+ Kh2 6.Dh3+ Txb3# Eri daamit uhrataan eri muunnelmissa. *Different queen sacrifices in two variations.*

11. JP 1.Tf1+! Kh2 2.De5+ Kh3 3.Lg2+ Kxg2 4.De2+ Kh3! 5.Df3+ Kh2 6.Th1+ Txb1 7.Dg3+ Kxg3#; jos/if 4.-Kg3, niin duaali/so dually 5.Df2+/Df3+.

12. JP 1.- Kh2 2.Ta2+ Kh3 3.Tg8 Txb8 4.Dc3+ Tg3 5.Dc8+ Tg4 6.Df5 Kg3 7.Df2+ Kh3 8.Dh4+ Txb4#

13. SBD, HT, MY 1.Tf8+! Dd8 2.De3 Db8/Dc8 3.Le5 De8 4.Dhe4 Dd8 5.Te8 Dc8 6.Td8 Db8 7.Tc8 Dxc8#; 2.-Kb8? 3.Le5+ Tc7 4.Db6+ Kc8 5.Dh3+ Td7 6.Te8 Dxe8#; 3.-Ka8 4.-6.Te/d/c8 Dxc8#; 3.-Kc8 4.Deh3+ Td7 5.Te8 Dxe8#. Valkean upseereilla on hinku e-linjalle. *White pieces are eager to get to the e-file.*

14. SBD, MY Houkutus/Try: 1.Ta4? L~+ 2.Dxa1; 1.De5+! Kg4 2.Dg2+ Kh4 3.Dgh2+ Kg4 4.Dhe2+ Kh3/Kh4 5.Deh5+ Kg3 6.Dg5+ Kh3 7.Ta3+ Ld3+ 8.Df1+ Txf1#

15. SBD, HT, MY 1.Tb1+! Ka2 2.Dg8+ Ka3 3.Df8+ Ka2 4.Df2+ Ka3 5.Dc5+ Ka2 6.Dc2+ Ka3 7.Ta1+ Txa1 8.Db3+ Kxb3#

16. SBD, MY 1.b8D+! Kh7 2.Dc7+ Kh8

3.Dcxc3+ Kh7 4.Db1+ Txb1 5.Tg7+ Kh8 6.Tga7+ Kg8 7.Tg6+ Kf8 8.Dc5+ Ke8 9.Te6+ Kd8 10.Dd6+ Kc8 11.Db8+ Txb8#

17. SBD, HT, MY 1.Td4+! Ka7 2.Td7+ Kb6 3.Db7+ Ka5 4.Td5+ Ka4 5.Dc6+ Ka3/Kb3/Kb4 6.Dc3+ Ka4 7.Dc4+ Ka3 8.Lb2+ Lxb2#; 3.-Kc5 4.Td5+ Kc4 5.Dc6+ Kb3/Kb4 6.Dc3+ jne./etc.; 2.-Ka6? 3.Dc6+ Ka5 4.Td5+ Kb4 5.Dc3+ Ka4 6.Dc4+ Ka3 7.Lb2+ Lxb2#

18. SBD, HT, MY 1. Tg5+! Kh2 2. Tg2+ Kh1 3. Tg6+ Kh2 4. De5+ Kh3 5. Df3+ Kh4 6. Dff4+ Kh3 7. Dc3+ Lxc3#; 2.-Kh3 3.Df3+ Kh4 4.Tg4+ Kh5 5.Tg5+ Kh4 6.Df4+ Kh3 7.Dc3+ Lxc3#

19. SBD, MY 1.Ta5+! Kb8 2.Ld5 Kc8 3.Le6+ Kd8 4.Ta6 Ke8 5.Ld7+ Kd8 6.Ta7 Lxg7# T-linjojen katkoja lähettillä. *Interferences on rook lines by the bishop.*

20. SBD, MY 1. Dg2! Kh7 2. e6 Kh6 3. e7 Kh5/Kh7 4. e8R Kh6 5. Rg7 Kh7 6. Rf5 Bxg2# Ei shakkeja! *No checks!*

21. SBD, MY Houkutus/Try: 1.Dc1? Kh7 2.Da3 Kh6 3.Df8+ Kh5 4.Dd5+ Kg6 5.Dc6+ Kh5 6.Dh8+ Kg4/Kg5 7.Dg2+ Kf5 8.Df8+ Ke6 9.Dc6+, mutta/but 5.-Kg5! Ratkaisu/Solution: 1.Da3! Kh7 2.De7+ Kh6! 3.Deg5+ Kh7 4.Dg8+ Kh6 5.Dc6+ Kh5 6.Dh8+ Kg4/Kg5 7.Dg2+ Kf5 8.Df8+ Ke6 9.Dc6+ Lxc6#; 1.-c2? 2.Df8+ Kh7 3.De4+ Lxe4# Huom./NB. Dg2-c6-g2-c6!

22. SBD, MY 1.Rd7+! Kh7 2.Dh8+ Kxb8 3.Rf8 Lxg2# Lyhyttä ja täsmällistä. *Short and pointed.*

23. SBD, HT, MY 1.e6+! Kh7 2.Lb8 Kh6 3.e7 Kh5 4.e8-R Kh4 5.Rg7 Kh3 6.Rf5 Kxg2 7.Df1+ Kxf1#; 4.-Kh6? 5.Rg7 Kh7 6.Rf5 Lxg2#

24. SBD, MY 1.Td7+! Kg8 2.Tg7+ Kh8 3.Tg2+ Kh7 4.Tf7+ Kh6 5.Dg7+ Kh5 6.Tf5+ Kh4 7.De7+ Kh3 8.Tf3+ Kxg2 9.De1 Kxf3 10.De2+ Kxe2#

25. SBD, HT, MY 1.Tg7+! Kh2 2.De4! Lxg7! 3.Dh4+ Kg2 4.Le4+ Kf1 5.Df4+ Ke1/Ke2 6.Df2+ Kd1 7.Lc2+ Kc1 8.Lb2+ Lxb2#; jos/if 2.-Kh3? niin/so 3.Dg4+ Kh2 4. Dg3+ Kh1 5.Dd3/De1+/Df2/Df3+/Df4 ja/and i#7.

26. SBD, HT, MY 1. Df3! Kg8+ 2. Df6 Lg7 3. Tg1 Kh8 4. d7 Kg8 5. d8-R Kh8 6. Rf7+ Kg8 7. Rh6+ Kh8 8. Th1! Lxf6# Mustan upseerien paikanvaihto, R-korotus, tor-

nin paluu nurkkaan. *Platzwechsel of the black pieces, knight promotion and switch-back of the rook.*

27. SBD, HT, MY 1. Df3! Kg8+ 2. Df6 Lg7 3. Tg1 Kh8 4. d7 Kg8 5.-8. b8-R Kg8 9. Rc6 Kh8 10. Re7 Lxf6# Vrt. edelliseen. *Cf. the previous one.*

28. SBD, HT, MY 1.De8! Kf6 2.Th6+ Kg7 3.Th5! Kf6 4.Lg5+ Kg7 5.Lf6+ Kxf6 6.Tf5+ Kg7 7.Tf6 Kxf6 8.De7+ Kxe7# Kolme aktiivista uhrausta. *Three active sacrifices.* b) 1.De8! Kf6 2.Lc3+ Kg5 3.Dg6+ Kf4 4.Tf1+ Ke3 5.Dg3+ Ke2 6.Tf2+ Kd1 7.Lc2+ Kc1 8.Lb2+ Lxb2#

29. SBD, HT, MY 1.De1! Kf3 2.Dd2 Kg4+ 3.Dg2+ Kf5 4.Tf8+ Ke6 5.De4+ Kd7 6.Tf7+ Kc8 7.Lc7 Lf3/Lg2 8.Db7+ Lxb7#; 6.-Kd8 7.Lc7+ Kc8 8.Db7+ Lxb7#; 2.-Ke4? 3.Rg7 Kf3 4.Tg8 Kg4+ 5.Dg2+ Kh4 6.Rf5+ Kh5 7.Df3+/Tf8 Lxf3/Lxg2#

30. SBD, HT, MY 1.Dc3! Kh2 2.Lg1+ Kg2 3.La7 Kh2 4.Ta2+ Lg2 5.Df3 Kh1 6.b8-L Lxf3#

31. SBD, HT, MY 1. De8! Kf6 2. Dh4+ Kg7 3. Lf8+ Kg8+ 4. Lg7+ Kxg7 5. Df6+ Kxf6 6. De7+ Kxe7# Kolme aktiivista uhrausta; vrt. 28a. *Three active sacrifices; cf. 28a.*

32. SBD, HT, MY 1. Dd8! Kf7 2. Db7+ Ke6 3. Dbd7+ Kxe5 4. Df6+ Kxf6 5. De7+ Kxe7#; 4.-Lxf6 5.Dd6+ Kxd6#

33. SBD, MY 1. Dac6+! Kb4 2. Dhe4+ Ka3 3. Dd6+ Lb4 4. Lb2+ Ka4 5. De8+ Ka5 (MK ja mL ovat vaihtaneet paikkaa verrattuna 1. siirron jälkeiseen tilanteeseen. *The black K and L have made a platzwechsel from the second move.*) 6. Lc3! Lxc3#; 1.-Ka3 2. Lb2+ Kb4 3. La3+! Kxa3 4. Dhc1+ Kb4 5. Df4+ Ka3 6. Dc3+ Lxc3# D- ja L-uhraukset c3:ssa. Tehtävän innoittajana toimi Pitkäsen tehtävä 13, ST 2/2003. *Queen and bishop sacrifices on c3. The problem was inspired by Jorma Pitkänen's problem 13, ST 2/2003.*

34. SBD, HT, MY 1.Rc3+! Kb8 2.Db6+ Kc8 3.Lb7+ Kb8 4.Le4+ Kc8 5.Df8+ Kd7 6.Dbd8+ Ke6 7.Dg8+ Ke5 8.Dgd5+ Kf4 9.Dh4+ Ke3 10.Ddg5+ Kd4 11.Lb1+ Kxc3 12.Dc1+ Kb3+ 13.Db2+ Lxb2#

35. SBD, HT, MY 1.Tb4+! Kg1 2.Tg4+ Kf2 3.Dg2+ Ke3 4.Te4+ Kd3 5.Df3+ Kc2/Kd2 6.Dc3+ Kd1 7.Dd3+ Kc1 8.Lb2+ Lxb2#; 3.-Ke1 4.Te4+ Kd1 5.Df3+ Kc1/Kc2/Kd2 6.Dc3+ jne./etc.

36. SBD, HT, MY 1.Th5+! Kg1 2.Dh1+ Kf2 3.Tf5+ Kg3 4.Df3+ Kh2 5.Th5+ Kg1 6.Dg4+ Kf2! 7.Tf5+ Ke3 8.Dd4+ Ke2 9.De4+ Kd1/Kd2 10.Td5+ Kc1 11.Lb2+ Lxb2#; 6.-Kf1? 7.Tf5+ Ke1 8.De4+ Kd1/Kd2 9.Td5+ Kc1 10.Lb2+ Lxb2#

37. SBD, HT, MY 1. Rf4+! Kg1 2. Rh3+ Kf1 3. Df3+ Ke1 4. De5+ Kd2 5. Dfc3+ Kd1 6. Ded4+ Ke2 7. Rf4+ Kf1 8. Df3+ Ke1 9. Rd3+ Kd2 10. Re4+ Kc2 11. Rb4+ Kc1 12. Ra2+ Kc2 13. Db2+ Lxb2# Valkean on tehtävä pitkä manööveri toteuttaakseen tarpeellisen siiron Rf6-e4. White has to perform a long manoeuvre to be able to play Sf6-e4.

38. SBD, HT, MY 1.g8D+ Kc2 2.Dc8+ Kb3 3.Dc4+ Ka3 4.Da6+ Kb3 5.Ld5+ Kc2 6.La2 L~ 7.Db2+ Lxb2#; 1.-Ka3 2.Df8+ Kb3 3.Ld5+ Kc2 4.Tc1+! (4.La2? Lf6!) Kxc1 5.Df1+ Kc2 6.La2 L~ 7.Db2+ Lxb2# Tehtävän lähtökohtana oli Pitkäsen i#4, ST 6/2000, n:o 2. *The starting point for this was Pitkänen's s#4, ST 6/2000, no. 2.*

39. SBD, HT, MY 1.Re2+! Ka2 2.Rc1+ Ka3 3.Da6+ Kb4 4.Db2+ Kc5 5.Dab5+ Kd6 6.Df6+ Kc7 7.Dbe5+ Kd7 8.Dfe7+ Kc6 9.b8-R+ Kb6+ 10. Db7+ Lxb7#

40. SBD, HT, MY 1. Dg8+! Kf6 2. f8D+ Ke5 3. Te1+ Kd4 4. Dd5+ Kc3 5. Da3+ Kc2+ 6. Db2+ Lxb2# MK:n diagonaalimarssi. Vrt. HT, ST 2/2003, n:o 15. *BK's diagonal march. Cf. ST 2/2003, no. 15 by HT.*

41. SBD, MY a) 1.f8D+! Kh7 2.Th5+ Kg6 3.Dh6+ Kf7 4.Dg7+ Ke6 5.Te5+ Kd6 6.d8T+ Kc6 7.b8R+ Kb6+ 8.Db7+ Lxb7# b) 1.Th5+ Kg8 2. d8D+ Kf7 3.Df8+ Kg6 4.Dh6+ Kf7 5.Dg7+ Ke8 6.Th8+ Kd7 7.e8D+ Kd6 8.Dee5+ Kc6 9.b8R+ Kb6+ 10.Db7+ Lxb7#

42. SBD, MY 1.Th5+! Kg8 2.Dh8+ Kf7 3.Dh7+ Ke6! 4.e8T+ Kf6 5.Tf8+ Ke6 6.Df7+ Kd6 7.d8T+ Kc6 8.b8R+ Kb6+ 9.Db7+ Dxb7#; 3.-Kf6? 4.Tf5+ Ke6 5.e8T+ Kd6 6.d8T+ jne./etc. = i#8.

43. SBD, MY 1.e8D+! Kh7 2.Db1+ Kh6! 3.De3+ Kh5 4.Dh7+ Kg4 5.Dg6+ Kh4 6.Df2+ Kh3 7.Dh7+ Kg4 8.c8D+ Kg5 9.Dg3+ Kxf6 10.Dhf5+ Ke7 11.Dg7+ Kd6 12.Dcf8+ Kc6 13.b8R+ Kb6+ 14.Db7+ Dxb7#; 2.-Dxb1? 3.Dh5+ Kg8 4.f7+ Kg7 5.f8D+ Kxf8 6.c8D+ jne./etc. = i#12; 2.-De4? 3.Dh5+ Kg8 4.c8T/D+ jne./etc. = i#11.

44. SBD, HT, MY 1.Lb2! Kd2 2.De4 (2.Df3? Kc2!) Kd1 3.De3 Kc2 4.Rg3 Kd1 5.Re4 Kc2 6.Rc3 bxc3 7.Lf3 cxb2#; 1.-Ke1/Kc2 2.Df3(+ (2.De4+? Kd2!) Kd2 3.Rg3

Kc2/Ke1 4.De3(+) Kd1 5.Re4 Kc2 6.Rc3
 bxc3 7.Lf3 cxb2#; 1.-Kc2 2.Df3 Kd2 3.Rg3
 jne./etc.

45. MG 1.Kh3 Hh2+ 2.K*h2 (mKe8,
 vHh8) Lg7 3.Kf7 Lh6 4.Kg8 Hf8+ 5.Kh8
 Hg8# (6.K*f8?? (mKe8, vHh8))

Rekonstruktio palsta

ST2/2005:ssä kysyttiin Jan Hanneliuksen laatiman vuorottelutehtävän rekonstruktioita (1. p. Suomen Tehtäväniekat 1952). Olli Heimo, taitava laatija, kokeili hyvällä menestyksellä menetelmää, joka oli tyypillinen toiselle lauttaasaarelaiselle, Osmo Kailalle. Olli päätteli todennäköisen laatijan nimen ja haki netistä BDB tietokannasta kaikki Jannen kaksisiirtoiset ja bongasi alla olevan kuvion. Nerokas tapa ratkaista ongelma.

Unto Heinonen onnistui konstruoimaan toimivan aseman ilman mK:n pakoruutua. Normaalisti pakoruutu on lisäongelma laatijalle ja sitä pidetään hyvänä. Hannelius käytti usein tätä tehokeinoa hyödykseen osoittaen suurta laadintekniikan hallintaa. Tässä kuitenkin idean toteuttaminen ilman pakoruutua on oikeastaan vielä vaikeampaa. Unton asema yllätti minut, luulin että vain Jannen matriisi on ainoa mahdollinen.

Sitten vanhojen asemien palautetta:

Mikael on keksinyt tavan välttää satunnappulat Myllymatin maksimipituudessa kolmiodraamassa, tosin korotusnappuloin ja Td8:n funktion aika minimaalinen. Tällöinen tehtävä ei vanhoina aikoina olisi ollut minkään arvoinen, mutta nykytrendit antavat enemmän painoa sisällön täydellisyydelle, hyväksyen puutteet klassisessa tehtävähakin muotovaatimuksissa. Hyvä Mikael!

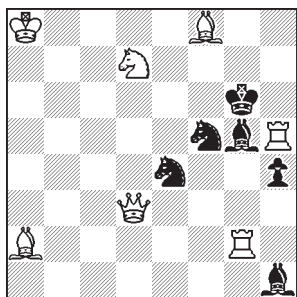
Oliver Ronat kirjoitti ST:n rekonstruktio-
 opalstalla olleesta Paalasan / Heinosen tehtävästä: "p. 74, I think that the Fleck thema isn't reached for the Paalanen (no single mate with Te3)".

Yes that is correct. Fortunately the original form by Mr. Paalanen does not have this defect, it does present the perfect Fleck theme.

(Tässä siis osoitus, että ulkomaita myöten näitä palstoja tutkitaan, salakielemmme suomi ei suojele meitä virheiltämme.)

Uusi tehtävä, new problem: Mikä hyvän tehtävän vaatimukset täyttävä asema toteuttaa seuraavan ratkaisun: 2#, 1.Dd7! [2.Rxb5#]; 1.-Txc6 2.Re4#; 1.-Rxd6 2.c7#; 1.-Le5 2.Re3#; 1.-Txf3 2.Rf6#. Jälleen hyväksytään vapaamieliset tulkinnot. Ratkaisu 7 viikon kuluessa osoitteeseen Harri Hurme Kaskenkatajantie 18 C 32, 92100 Espoo, Email Riitta.Hurme@kolumbus.fi.

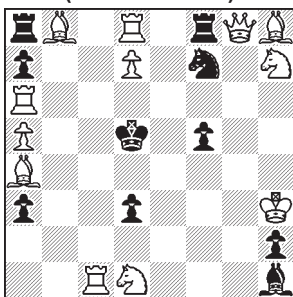
Jan Hannelius
 1. p. Suomen
 tehtäväniekat 1952

2#

7+6

Matti Myllyniemi, muoto
Mikael Grönroos
 (rekonstruktio)

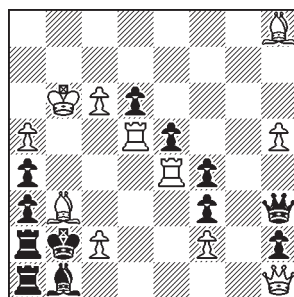
2#, 3 ratkaisua

12+10

a) kuvio

b) alkusiirtojen jälkeen

Erkki Paalanen
 1. p. *Stella Polaris* 1967

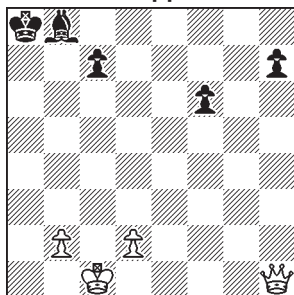

2#

11+12

Omistustehtäviä

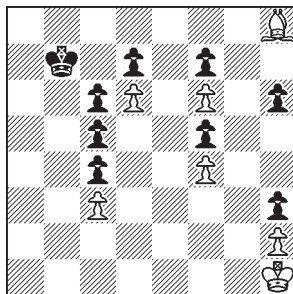
**Jorma Pitkänen
omistus Teppo Mänttä**

a=10 minmax 4+5

- 1.Ka7 d3 2.c5 d4 3.Lh2
Dxh2 4.h5 Dh3 5.Kb6 Dh4
6.Ka5 Dxh5 7.Kb4 Dg5
8.cxd4 Df5 9.Kc4 Dxf6
10.Kd3 De6=

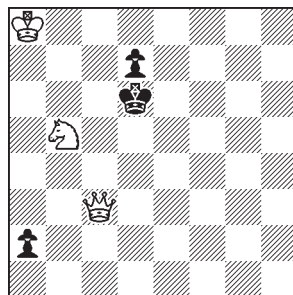
**Jorma Pitkänen
omistus Shakkitapahtuma
Lahdessa 14.-22.6. ja
Lahti 100 vuotta**

a#10 7+9

- 1.Kc8 Kg1 2.Kd8 Kf2 3.Ke8
Kf3 4.Kf8 Lg7+ 5.Kg8 Lf8
6.Kh7 Le7 7.Kg6 Ld8 8.Kh5
Lb6 9.Kh4 Lxc5 10.h5 Lxf2#

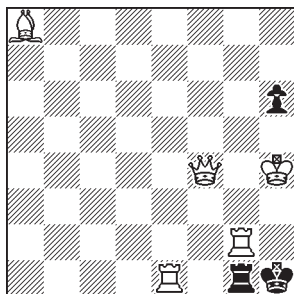
**Jorma Pitkänen
omistus Simo Ylikarjula
60 vuotta**

sa=19 min 3+3

- 1.Ke6 2.d6 3.d5 4.d4 5.Ke5
6.Ke4 7.d3 8.Ke3 9.Ke2
10.d2 11.d1T 12.Td2
13.Ke1 14.Kd1 15.Tc2
16.Kc1 17.Kb1 18.Tb2
19.Ka1 Ra3=

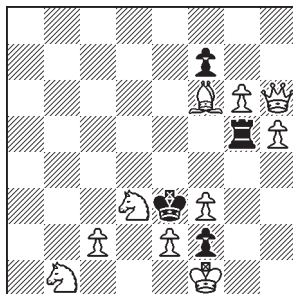
**Jorma Pitkänen
omistus Veikko Valo
60 vuotta**

i#6 5+3

- 1.Tg3+ Kh2 2.Tg4+ Tg3
3.Lg2 h5 4.Tg5 Kxg2 5.Df1+
Kh2 6.Dh3+ Txh3#

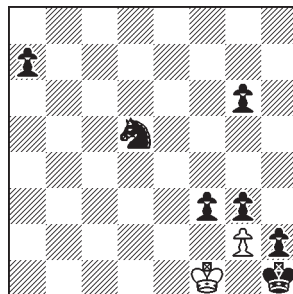
**Jorma Pitkänen
omistus Carl-Erik Spåre
60 vuotta**

i#7 10+4

- 1.c4 fxg6 2.c5 gxh5 3.c6 h4
4.c7 h3 5.c8L h2 6.Lh3 h1L/
h1R 7.Lg2 Lxg2/Rg3#

**Jorma Pitkänen
omistus Teppo Mänttä**

a=11 maxmin 2+7

- 1.a6 gxf3 2.g2+ Ke2 3.g1R+
Kf1 4.a5 f4 5.a4 f5 6.a3 fxg6
7.a2 g7 8.a1R g8D 9.Re3+
Kf2 10.Rb3 Dxb3 11.Rd1+
Dxd1=

Summary

Our cover problem is a three-mover by Harri Hurme, who turned 60 on June 2, 2005. He is well known as a dedicated problemist with successes as a composer and solver. In addition, he has been very active in problem chess organisations. Miraculously enough, Harri has been able to pursue also a career in OTB chess, in which he is a FM. There are six examples of his versatility in composing on p. 182, with solutions on the following pages. Do not miss the announcement of Harri Hurme 60 JT, organised in three sections, see p. 184. On the following page, there are dedication problems for Harri.

Speaking of Harri, his most recent achievement as a solver took place in the first ECSC. held in Poland in June. The Finnish team, which consisted of Harri Hurme, Jorma Paavilainen, Pauli Perkonjoja and Henry Tanner, succeeded in overtaking Great Britain at the final stages to win the European Championship. In the individual competition Pauli Perkonjoja, the oldest participant, showed his immense ability once again with an impressive performance. The report of the competition is on pp. 172-176.

In the Jan Hannelius 85 JT, see pp. 177-181, the only successful Finnish composer was Terho Marlo, previously known as Jaatinen. On p. 181 there is the announcement of Jan Hannelius MT for problems showing the Hannelius theme. Please reprint the announcement!

Kari Valtonen's article series continues with a second part investigating the key moves. Even though you may not understand a word of Finnish, the problems and solutions on pp. 186-192 should speak for themselves.

Richard P. Stanley has kindly sent us an article on queue problems, which have been researched also by Finnish problemists interested in mathematical chess problems. Food for thought on pp. 193-203!

The award of the ST Summer Tourney 2004 is on pp. 204-205. The judge Dolf Wissmann gave the 1st Prize to a helpmate showing effective use of a diagonal.

Our originals section covers the pages 206-214. Please note that starting with the next issue, Mikael Grönroos will be in charge of the direct mates, and hopefully bring this column to new heights! Mikael continues to edit also the helpmates column as long as a suitable replacement is found.

Marko Ylijoki presents a selection of six interesting serieshelpmates on p. 215, and initiates us in the possibilities of showing Finnish Novotny in fairy problems on pp. 216-217.

To celebrate the 70th anniversary of ST, a celebration party was held in the middle of May in Helsinki. The main attraction was an evening party with dinner, festive speeches, lectures, recognitions and free program. Prior to the party, there was an entertaining solving competition with problems all published in 1935, organised by Neal Turner. See pp. 219-221.

The Four Corner Project by Henry Tanner continues on pp. 222-230, as does the reconstruction column by Harri Hurme on p. 230. On the next page there are six dedication problems by Jorma Pitkänen.

The next ST is due to appear in late autumn.

Seuraava lehti

ilmeystyy syystalvella.